

Anna Irjala ja Vilja-Maaria Klasila

OULUN AMMATTIKORKEAKOULUN TALOUSHALLINNON TRADENOMIEN TYÖLLISTYMINEN

OULUN AMMATTIKORKEAKOULUN TALOUSHALLINNON TRADENOMIEN TYÖLLISTYMINEN

Anna Irjala ja Vilja-Maaria Klasila
Opinnäytetyö
Kevät 2017
Liiketalouden tutkinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Liiketalous, Taloushallinto

Tekijä(t): Anna Irjala ja Vilja-Maaria Klasila

Opinnäytetyön nimi: Oulun ammattikorkeakoulun taloushallinnon tradenomien työllistyminen

Työn ohjaaja: Leena Yrttiaho

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2017

Sivumäärä: 69 + 14

Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia Oulun ammattikorkeakoulusta valmistuneiden ja valmistumassa olevien taloushallinnon tradenomien työllistymistä. Tutkimuskysymyksiä ovat, millaisiin työtehtäviin taloushallinnon suuntautumisvaihtoehdosta opiskelleet ja opiskelevat henkilöt ovat työllistyneet, missä vaiheessa työllistyminen on tapahtunut ja mistä päin töitä on saatu. Mikäli henkilö ei ole työllistynyt koulutustaan vastaaviin töihin, selvitetään nykyinen työ ja arvio, miksi koulutusta vastaavia töitä ei ole saatu. Lisäksi kartoitetaan, millaisena koulutuksen antamia työelämävalmiuksia pidetään ja miten koulutusta tulisi kehittää. Opinnäytetyön toimeksiantajana on Oulun ammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelmaan on tehty useita uudistuksia viime vuosina, minkä vuoksi haluttiin selvittää opiskelijoiden ja aiemmin valmistuneiden työllisyystilannetta ja mielipiteitä koulutuksesta. Opinnäytetyön tuloksia voidaan hyödyntää koulutuksen kehittämisessä ja markkinoinnissa.

Opinnäytetyö rakentuu teoreettisesta osuudesta ja empiirisestä osuudesta. Teoreettinen tietoperusta koostuu koulutuksen rakenteen, taloushallinnon tyypillisimpien työtehtävien sekä alan työllisyyden kuvauksesta. Tärkeimpinä lähteinä toimivat Oulun Ammattikorkeakoulun internet-sivut, taloushallinnon perusteiden opetukseen soveltuvat kirjat sekä erilaiset työllisyystilastot, joita tuottivat esimerkiksi Työ- ja elinkeinoministeriö, Tradenomiliitto TRAL ry sekä Tilastokeskus. Empiirinen osuus opinnäytetöihin hankittiin survey-kyselytutkimuksella. Tutkimusjoukkona olivat opintonsa vuosina 2011-2014 aloittaneet taloushallinnon suuntautumisvaihtoehdossa opiskelleet ja opiskelevat henkilöt. Kysely lähetettiin onnistuneesti yhteensä 276 henkilölle, joista puolet oli valmistuneita ja puolet yhä opiskelevia. Kysely toteutettiin keväällä 2017 ja vastausprosentiksi muodostui 46 %. Pääasiallisena tutkimusmenetelmänä käytettiin kvantitatiivisia menetelmiä, mutta myös kvalitatiivisia menetelmiä hyödynnettiin.

Tuloksista kävi ilmi, että suurin osa vastaajista oli työllistynyt koulutustaan vastaaviin töihin jo opintojensa aikana Pohjois-Pohjanmaan alueelle. Tyypillisimpiä työtehtäviä olivat kirjanpito, reskontrat, laskutus ja palkanlaskenta. Puolet vastaajista harkitsi jatkokouluttautumista ja suosituimmat vaihtoehdot olivat kauppatieteiden maisterin tutkinto ja ylempi ammattikorkeakoulututkinto. Uratavoitena mainittiin vaativat asiantuntijatehtävät, esimiestehtävät sekä yrittäjyys.

Koulutuksen antamia työelämävalmiuksia pidettiin yleisesti ottaen melko hyvinä. Koulutuksessa hyvinä asioina pidettiin käytännönläheisyyttä, laaja-alaisuutta, opettajien asiantuntevuutta sekä harjoitteluja. Kehittämistä sen sijaan olisi digitalisaation hyödyntämisessä ja käytännönläheisyyttä voisi vielä lisätäkin. Koska suuntautumisvaihtoehdot nykytuotoisena poistuvat, olisi syytä tehdä vastaavanlainen tutkimus myöhemmin uudelleen koulutuksen kehittämiseksi ja työllistymistilanteen kartoittamiseksi.

Asiasanat: taloushallinto, tradenomi, työllisyys, survey-tutkimus, koulutus

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Economics, Option of Financial Administration

Authors: Anna Irjala and Vilja-Maaria Klasila

Title of thesis: Employment of Oulu University of Applied Sciences' Financial Administration's Students and Graduates

Supervisor: Leena Yrttiaho

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2017 Number of pages: 69 + 14

The objective of this Bachelor's thesis is to survey the employment of students and graduates in option of financial administration in Oulu University of Applied Sciences. Main research problems are what kind of tasks they have and when and where they have found the job. Moreover, if a person has not found a job in their own field, the survey examines current job and the reasons behind not getting employed in their own field. Furthermore, the aim is to resolve how well the education prepares them for the work life and what could be improved. Mandator of this thesis is Oulu University of Applied Sciences. In recent years, there have been many changes in curriculum which is the reason to examine the employment of students and graduates and their opinion about the education. The results can be utilised in developing and marketing the programme.

The study includes a theory section and an empirical section. The theoretical framework consists of descriptions of the curriculum, typical tasks and employment situation in the field of financial administration. Main references are the website of Oulu University of Applied Sciences, basic literature of financial administration and multiple statistics of the employment in the field. The empirical part of the thesis was acquired by conducting a survey. The survey was conducted among those who had started their studies in the option of financial administration between 2011-2014. The survey was conducted in the spring 2017 and the questionnaire was successfully sent to 276 persons. Approximately a half of them were graduates and the other half students. The response rate was 46 %. The study was mainly based on quantitative methods but included also some qualitative methods.

The results indicated that most of the respondents had got employed during their studies and they had mostly been employed in Northern Ostrobothnia area. The most typical tasks were bookkeeping, accounts ledger, billing and payroll computation. A half of the respondents were interested in post graduate studies, mostly graduate degrees. Typical career goals were demanding expert tasks, manager tasks and entrepreneurship.

The respondents considered that the education prepared them well for the work life. Practicality, pervasiveness, expertise of the lecturers and internships were regarded as the most valuable assets for being employed. Improvement areas were digitalisation and there could be even more practicality. Since the curriculum is in radical change, another survey should be conducted in a few years' time to improve the education and survey the employment.

Keywords: Financial administration, Bachelor of Business Administration, employment, education, survey

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	7
2	TALOUSHALLINNON TRADENOMIN OPINNOT	9
2.1	Opintojen rakenne	9
2.2	Yhteistyö yrityselämän kanssa	10
2.3	Yrityselämän odotukset	11
2.4	Jatko-opinnot	12
3	TALOUSHALLINNON TYÖTEHTÄVÄT	14
3.1	Kirjanpito	14
3.2	Laskutus ja reskontrat	15
3.3	Muut taloushallinnon työtehtävät	16
3.4	Taloushallinnon digitalisaatio	17
4	TYÖLLISTYMINEN	19
4.1	Toimialan yleiskatsaus	19
4.2	Sijoittuminen työmarkkinoilla	20
4.3	Sijoittuminen opintojen jälkeen	22
4.4	Tradenomien työllisyys Pohjois-Pohjanmaalla	24
4.5	Työllisyyden edistäminen	26
4.6	Toimialan tulevaisuuden näkymät	27
5	MENETELMÄ JA TAVOITTEET	28
5.1	Tutkimusmenetelmä	28
5.2	Survey-kysely tutkimusmenetelmänä	29
5.3	Tutkimusongelma	29
5.4	Tutkimusaineisto	30
5.5	Kyselylomakkeen laatiminen	31
5.6	Kyselyn lähettäminen	31
6	TUTKIMUSTULOKSET	33
6.1	Perustiedot	33
6.2	Työtilanne	37
6.3	Työkokemus koulutusta vastaavista töistä	39
6.4	Työtehtävät	41
6.5	Jatkokouluttautuminen sekä uratavoitteet	42

6.6	Koulutuksen antamat työelämävalmiudet	43
6.7	Koulutuksen kehittäminen	47
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	48
7.1	Opintojen eteneminen	48
7.2	Sukupuoli- ja ikäjakauma.....	49
7.3	Työllisyys.....	50
7.3.1	Työllistyminen koulutusta vastaaviin töihin.....	51
7.3.2	Työkokemus.....	51
7.4	Työtehtävät.....	52
7.5	Jatkokoulutus	53
7.6	Urataavoitteet ja alanvaihto	55
7.7	Työelämävalmiudet	56
7.8	Koulutuksen kehittäminen	58
8	POHDINTA	60
	LÄHTEET.....	64
	LIITTEET	70

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössä tutkitaan Oulun ammattikorkeakoulusta valmistumassa olevien ja valmistuneiden taloushallinnon suuntautumisvaihtoehdossa opiskelevien ja opiskelleiden tradenomien työllistymistä. Tarkoituksena on selvittää, millaisiin työtehtäviin he ovat työllistyneet, missä vaiheessa ja mistä päin töitä on löytynyt. Lisäksi tutkimuksessa kartoitetaan, millaisina he pitävät koulun antamia työelämävalmiuksia, mikä koulutuksessa on hyvää ja mitä siinä tulisi kehittää. Alun perin opinnäytetyössä oli tarkoitus käsitellä myös opettajien ja työnantajien näkökulma. Koska aihetta rajattiin uudelleen aloituskeskustelussa, nämä näkökulmat jäivät työstä pois.

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Oulun ammattikorkeakoulu. Ajatus opinnäytetyön tekemisestä tuli koulun taloushallinnon opettajilta. Opetussuunnitelmaan on tehty useita uudistuksia ja nykyiset suuntautumisvaihtoehdot poistuvat käytöstä. Opintonsa syksyllä 2016 aloittaneet ovat viimeisiä, jotka opiskelevat nykymuotoisen opetussuunnitelman mukaisesti. Jatkossa suuntautumisvaihtoehdot korvaantuvat osaamispoluilla, jossa opiskelija rakentaa tarjotuista paketeista opintokokonaisuuden. Opinnäytetyön tuloksia tullaan hyödyntämään koulutuksen kehittämisessä ja mahdollisesti myös koulutuksen markkinoinnissa.

Opinnäytetyö toteutetaan survey-tutkimuksena sekä kvantitatiivisia että kvalitatiivisia menetelmiä hyödyntäen. Pääasiallinen tutkimusaineisto kerätään Webropolissa tehtävällä kyselytutkimuksella, joka lähetetään tutkimusjoukolle sähköpostitse. Tietoperusta koostuu kolmesta osiosta: taloushallinnon tradenomien opintojen kuvauksesta, taloushallinnon työtehtävien kuvauksesta ja työllistymistilastoista. Ensimmäisessä osiossa syvennytään siihen, millainen on tradenomin ja erityisesti taloushallinnon suuntautumisvaihtoehdon koulutus Oulun ammattikorkeakoulussa. Toisessa osiossa perehdytään taloushallinnon tradenomien tyypillisiin työtehtäviin. Kolmas osio keskittyy tilastoihin ja taloushallinnon tradenomien työllistymisen tutkimiseen. Suoraan taloushallinnon tradenomeja koskevia tilastoja ei juurikaan ole saatavilla, joten luvussa on käsiteltyä laajemmin taloushallintoalaa ja yleisesti tradenomeja.

Opinnäytetyön tutkimusjoukko on vuosina 2011-2014 opintonsa aloittaneet henkilöt. Vuoden 2011 syksyllä opintonsa aloittaneet ovat olleet ensimmäisiä, joka ovat opiskellut tämänhetkisen opetussuunnitelman mukaisesti ja 2014 syksyllä aloittaneet opiskelijat ovat nyt opintojensa loppupuolella

ja ovat todennäköisesti suorittaneet harjoittelunsa viime syksynä, mikäli suorittavat opintojaan normaalin etenemissuunnitelman mukaisesti. Harjoittelupaikan myötä heillä on syntynyt kontakti työelämään, minkä vuoksi työllistyminen on todennäköisempää.

Opinnäytetyön ajankohtaisuutta lisää myös opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmän esitys korkeakoulujen rahoitusperusteiden uudistamisesta. Korkeakoulujen rahoitusmalleja on uudistettu viime vuosina ja viimeisin ammattikorkeakoulujen rahoitusta koskeva uudistus on astunut voimaan vuoden 2017 alusta. Vuodesta 2014 saakka ammattikorkeakoulujen rahoitukseen on vaikuttanut suoritettujen tutkintojen määrä, opintoprosessien laatu ja tehokkuus, työllistyminen sekä TKI-toiminta. Vuoden 2017 alussa lisättiin muun muassa työllistymisen sekä avoimien ja suoritettujen tutkintojen osuutta rahoituksessa. Työllisyystilannetta seurataan tutkinnon suorittamista seuraavan vuoden lopulla. Tuoreessa raportissaan työryhmä esittää, että tulevaisuudessa korkeakoulujen rahoitukseen vaikuttaisi valmistuneiden laadullinen työllistyminen. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017, viitattu 19.3.2017.)

Laadullisen työllistymisen kriteeriksi työryhmä esittää uraseurantakyselyä. Kyselyssä selvitetään esimerkiksi tyytyväisyyttä tutkintoon ja sen antamiin työelämävalmiuksiin, miten hyvin työssä pysyy hyödyntämään koulutuksessa saatua osaamista ja miten hyvin työn vaatimustaso vastaa koulutusta. Uraseurantakysely tehtäisiin viiden vuoden kuluttua valmistumisesta ja se toteutettaisiin vuosittain. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017, viitattu 19.3.2017.) Opinnäytetyöhön sisältyvässä kyselyssä on huomioitu työryhmän malli uraseurantakyselystä ja poimittu siihen tutkimuksen tavoitteen kannalta olennaisia kysymyksiä.

2 TALOUSHALLINNON TRADENOMIN OPINNOT

Tradenomiksi voi kouluttautua 22 ammattikorkeakoulussa ja pohjakoulutusvaatimuksena on toisen asteen tutkinto (Tradenomiliitto 2016, viitattu 3.12.2016). Oulun seudulla tradenomien määrä on kasvussa, sillä Oulun ammattikorkeakoulussa on viime vuosina lisätty liiketalouden koulutusohjelman aloituspaikkoja. Keväällä 2014 aloituspaikkoja liiketalouden tradenomiopintoihin oli 170, ja vuonna 2016 valittiin 260 aloittavaa opiskelijaa (Oulun ammattikorkeakoulu 2014, viitattu 3.12.2016; Oulun ammattikorkeakoulu 2016a, viitattu 8.12.2016). Oulun ammattikorkeakoulussa on kolme suuntautumisvaihtoehtoa: liiketoimintaosaaminen, oikeus ja hallinto sekä taloushallinto. Oma suuntautumisvaihtoehto valitaan ensimmäisen vuoden keväällä. Syksystä 2017 lähtien suuntautumisvaihtoehdot korvautuvat osaamispoluilla.

Nykymuotoisen taloushallinnon suuntautumisvaihtoehdon ensimmäiset opiskelijat ovat aloittaneet opintonsa syksyllä 2011. Opintojen tavoiteaika on 3,5 vuotta, mutta osa opiskelijoista toteuttaa sen nopeammin ja osa hitaammin, minkä vuoksi ensimmäiset opiskelijat ovat valmistuneet tästä suuntautumisvaihtoehdosta todennäköisesti keväällä 2014. Oulun ammattikorkeakoulun liiketalouden osaston opintotoimiston tilastojen mukaan vuodesta 2014 maaliskuuhun 2017 mennessä taloushallinnon suuntautumisvaihtoehdosta on valmistunut 148 opiskelijaa (Taskila, sähköpostikeskustelu 14.10.2016; Tikkanen, sähköpostikeskustelu 20.3.2017).

2.1 Opintojen rakenne

Oulun ammattikorkeakoulussa liiketalouden tutkinto-ohjelman tradenomin opinnot rakentuvat viidestä osasta. Perusopinnot ovat laajuudeltaan 60 opintopistettä, jotka on tarkoitus suorittaa ensimmäisenä vuonna. Ne ovat kaikille liiketalouden tutkinto-ohjelman opiskelijoille samat. Perusopinnoilla annetaan opiskelijalle laaja-alainen yleiskuva tehtäväalueen asemasta ja merkityksestä yhteiskunnassa sekä perehdytetään tehtäväalueen yleisiin teoreettisiin perusteisiin. Taloushallinnon suuntautumisvaihtoehtoon on oikeuden ja hallinnon suuntautumisvaihtoehdon kanssa määriteltä eniten pakollisia opintoja, kun muissa suuntautumisvaihtoehdoissa on enemmän vapaavalinnaisuutta. (Oulun Ammattikorkeakoulu 2016b, viitattu 10.12.2016; Oulun Ammattikorkeakoulu 2016c, viitattu 10.12.2016; Oulun Ammattikorkeakoulu 2016d, viitattu 10.12.2016.) Taloushallinnon suuntautumisvaihtoehdon opetussuunnitelma lukuvuodelta 2014-2015 on liitteessä 1.

Taloushallinnon suuntautumisvaihtoehdossa on pakollisia ja valinnaisia ammattiopintoja yhteensä 90 opintopistettä. Ammattiopintojen tarkoituksena on antaa valmiudet ratkoa ammatillisen tehtäväalueen keskeisiä ongelmakohtia ja toimia asiantuntijatehtävissä työelämässä. Vapaasti valittavat opinnot, joita on 15 opintopistettä, voivat koostua muun muassa kielipinnoista, vapaasti valittavista ammattiopinnoista sekä muiden koulutusohjelmien opinnoista. 30 opintopisteen laajuisen harjoittelun tarkoituksena on perehdyttää opiskelija ammattiopintojen kannalta keskeisiin työtehtäviin ja tietojen soveltamiseen käytännössä. 15 opintopisteen laajuisella opinnäytetyöllä opiskelijan on tarkoitus tuoda esiin kykynsä sekä kehittää että osoittaa erityisesti ammattiopintojen kannalta oleellisia tietoja käytännön asiantuntijatehtävissä. (Oulun Ammattikorkeakoulu 2016b, viitattu 10.12.2016.) Suuntautumisvaihtoehdot nykymuotoisinaan tulevat poistumaan ja tilalle tulee erilaisia osaamispolkuja jo syksyllä 2017 opintonsa aloittaville opiskelijoille (Reinikainen, haastattelu 15.11.2016).

Lähempi tarkastelu opetussuunnitelmaan osoittaa, että taloushallinnon tradenomin koulutus sisältää opintoja kirjanpidosta ja palkanlaskennasta. Lisäksi opiskellaan yritysrahoitusta, verotusta sekä johdon laskentatoimen eri osa-alueita, kuten budjetointia ja kannattavuus- ja kustannuslaskentaa. Yritystoimintaan liittyen käydään myös oleellisia oikeustieteen opintoja läpi, esimerkiksi työoikeuden sekä osakeyhtiö- ja insolvenssioikeuden perusteita. Lisäksi esimerkiksi kirjanpidon, palkanlaskennan ja tilintarkastuksen opintojaksojen taustalla ovat erilaiset lait ja asetukset, joiden sisältöihin perehdytään opintojaksoilla. (Oulun Ammattikorkeakoulu 2016b, viitattu 10.12.2016.) Koulutus antaa valmiuden työskennellä niin julkisella kuin yksityiselläkin sektorilla, sekä itsenäisenä yrittäjänä (Oulun ammattikorkeakoulu 2016e, viitattu 12.9.2016).

2.2 Yhteistyö yrityselämän kanssa

Opintojen aikana tehdään paljon yhteistyötä yrityselämän kanssa. Jo opintojaksoilla tehdään projekteja yhdessä yritysten kanssa ja 20 viikon mittainen harjoittelu yrityksessä on merkittävä osa koulutusta. Myös opinnäytetyön voidaan katsoa liittyvän yrityselämän yhteistyöhön, koska useilla opinnäytetyöntekijöillä on yritys toimeksiantajana. Oulun ammattikorkeakoulussa taloushallinnon lehtorina työskentelevän Ulla Reinikaisen mukaan yhteistyötä yritysten kanssa kehitetään koko ajan (haastattelu 15.11.2016).

Oulun ammattikorkeakoulussa edistetään yrittäjyyttä monella tapaa. Trapesti Oy on opiskelijayritys, joka toimii Oulun ammattikorkeakoulussa. Se on perustettu vuonna 2003. Sen tavoitteena on edistää opiskelijoiden työelämäyhteyksiä ja liiketaloudellista osaamista. Trapesti tarjoaa yrityksille ja organisaatioille Oulun ammattikorkeakoulun liiketalouden yksikön opiskelijoiden vahvuuksia muun muassa digitaalisen median hyödyntämisessä, markkinoinnissa ja talousasioissa. (Trapesti Oy 2017, viitattu 6.5.2017.) Oamk Labs toiminnassa kehitetään uutta liiketoimintaa sekä uusia tuotteita, konsepteja ja palveluita valituille toimialoille. Opiskelijatiimit ovat kansainvälisiä ja monialaisia. (Oulun Ammattikorkeakoulu 2017a, viitattu 6.5.2017.) Labs-koulutus onkin valittu maailman parhaaksi innovatiiviseen yrittäjyyteen valmentavaksi koulutukseksi ja oppimismallia hyödynnetään myös ulkomaalaisissa korkeakouluissa. (Kaleva 2017, viitattu 6.5.2017.)

Muita yrittäjyyteen kannustavia projekteja tarjoavat Demola, Business Kitchen sekä Yrityshautomo. Demolassa kehitetään uusia demoja ja ratkaisuja alueen yrityksille ja muille toimeksiantajille kansainvälisissä opiskelijatiimeissä. Kasvuyrittäjyyskeskus Business Kitchenissä opiskelijat oppivat asioita käytännön kautta ja tekevät oikeita toimeksiantoja asiantuntijoiden ja Business Kitchenin luomien verkostojen avulla. (Oulun Ammattikorkeakoulu 2017a, viitattu 6.5.2017.) Yrityshautomossa opiskelijat voivat asiantuntijoiden avustuksella kehittää omia ideoitaan liiketoimintasuunnitelmaksi. Jos opiskelijalla on jo oma yritys, tuetaan Yrityshautomossa yrityksen kehitystä alkuvaiheessa. Lisäksi erilaiset koulutustilaisuudet sekä verkostoituminen kuuluvat Yrityshautomo-opintoihin. (Oulun Ammattikorkeakoulu 2017b, viitattu 6.5.2017.)

2.3 Yrityselämän odotukset

Tilisanomien (4/16) artikkelissa Ilkka Pitkäsen, SRV Groupin talous- ja rahoitusjohtajan, mielestä opiskelijat tarvitsevat kuitenkin paljon enemmän oman alan työharjoittelu- ja kesätyöpaikkoja. Pitkänen painottaa perusasioiden hallintaa, kuten kirjanpitoa sekä taseen ja kassavirran hallintaa, joita myös taloushallinnon lehtori Reinikainen painotti haastattelussa. Lisäksi Pitkänen listaa kieli- taidon tärkeyden ja erilaisen ohjelmisto-osaamisen. Reinikainen pitää myös edellä mainittuja asioita tärkeinä, mutta kokee, että opetukseen käytettävien resurssien rajallisuuden vuoksi on parempi keskittyä perusasioihin. Perusasioiden ollessa hallussa on helpompi opetella myös esimerkiksi ohjelmiston käyttöä. (Jokinen 2016, 16; haastattelu 15.11.2016.)

Nykyään kasvavana suuntauksena on, että yritykset keskittyvät ydintoimintaansa ja ulkoistavat taloushallintoa, palkkahallintoa ja muita tukipalveluja yhä laajemmin. Vastatakseen tähän kehitykseen tilitoimistojen täytyy reagoida kysyntään ja tarjota laajempaa osaamista asiakkaiden yritystoiminnan tueksi. Rutiinitallennustehtävien poistuessa täytyy pystyä tarjoamaan lisäarvona asiantuntijuutta. Tässä korostuu laadukkaan koulutuksen merkitys. (Taloushallintoliitto 2016, viitattu 19.12.2016.)

2.4 Jatko-opinnot

Tradenomeille on useita jatkokoulutusvaihtoehtoja. Tradenomi voi kouluttautua kauppatieteiden maisteriksi (ylempi korkeakoulututkinto) hakemalla suoraan yliopiston maisteritason erillisvalintaan (Oulun yliopisto 2017, viitattu 15.2.2017). Yliopisto-opinnot eroavat ammattikorkeakouluopinnoista siten, että siellä opintojen painotus on tutkimuksessa, kun ammattikorkeakoulussa keskitytään käytännönläheisyyteen. Tätä eroa kutsutaan duaalimalliksi, ja opintopoluista on mahdollista siirtyä toiseen, kun on suorittanut alemman ammattikorkeakoulututkinnon. (Jyväskylän yliopisto, Humanistis-yhteiskuntatieteellinen tiedekunta 2012, viitattu 7.5.2017.) Tällöin jatko-opinnot yliopistolla kestävät kaksi vuotta. Hakumenettely vaihtelee yliopistojen ja suuntautumisvaihtoehdon välillä. (Oulun yliopisto 2017, viitattu 15.2.2017.)

Myös ammattikorkeakoulussa voi jatkaa opintoja ja suorittaa ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon. Ylempi ammattikorkeakoulututkinto on vielä suhteellisen uusi koulutus, sillä ylempiä ammattikorkeakoulututkintoja on tarjottu vasta vuodesta 2003 lähtien. Tutkinto antaa vastaavan kelpoisuuden ylempään korkeakoulututkintoon kuin yliopiston tarjoama maisterikoulutus. (Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry 2016, viitattu 5.5.2017.) Pohjakoulutusvaatimuksina on alempi ammattikorkeakoulututkinto, joista vähintään 40 opintopistettä on liiketalouden korkeakouluopinnoista, ja tämän lisäksi vähintään kolmen vuoden työkokemus asianmukaiselta alalta. (Oulun ammattikorkeakoulu 2017c, viitattu 15.2.2017.) Opintojen laajuus on 90 opintopistettä ja kestoksi on arvioitu 1-3 vuotta (Oulun ammattikorkeakoulu 2017d, viitattu 15.2.2017). Koulutus on suunniteltu suoritettavaksi monimuoto-opintoina töiden ohella (Oulun ammattikorkeakoulu 2017e, viitattu 5.5.2017).

Oulun ammattikorkeakoulussa tarjottava ylempi ammattikorkeakoulututkinto on yrittäjyyden ja liiketoimintaosaamisen tutkinto-ohjelma. Opintoihin kuuluu 45 opintopisteen verran tutkinto-ohjelma-kohtaisia opintoja, 15 opintopistettä monialaisia opintoja sekä 30 opintopisteen opinnäytetyö. (Oulun ammattikorkeakoulu 2017e, viitattu 5.5.2017.) Tutkinto-ohjelmakohtaiset opinnot koostuvat johtamisosaamisen, tutkimus- ja kehittämisosaamisen sekä liiketoimintaosaamisen opinnoista (Oulun ammattikorkeakoulu 2017f, viitattu 5.5.2017).

Lisäksi voi suorittaa niin kutsuttuja kirjaintutkintoja. KLT-tutkinto on asiantuntijatutkinto ja kertoo erityisesti laskenta ja vero-osaamisen tasosta. (Taloushallintoliitto 2017, sähköpostiviesti 12.2.2017.) Tutkintoa varten on kolme reittiä, jotka riippuvat hakijan taustasta. Tradenomi voi hakea KLT-tutkintoon, mikäli hänellä on hyväksyttävää työkokemusta monipuolisesti taloushallinnon alalta vähintään kolme vuotta. (Taloushallintoliitto 2017, viitattu 14.2.2017.) Tradenomi voi suorittaa myös HT-tilintarkastajan tutkinnon. Siihen vaatimuksena on korkeakoulututkinto, kolmen vuoden työkokemus alan tehtävistä ja vaadittavan opintokokonaisuuden suorittaminen. (Patentti- ja rekisterihallitus 2017, viitattu 14.2.2017.)

3 TALOUSHALLINNON TYÖTEHTÄVÄT

Taloushallinnon määritelmällä tarkoitetaan järjestelmää, jolla organisaatio seuraa taloudellisia tapahtumia siten, että se voi raportoida toiminnastaan sidosryhmille. Taloushallinto koostuu pääkirjanpidosta, sen esiprosesseista, raportoinnista ja arkistoinnista. Esiprosesseja ovat muun muassa osto- ja myyntilaskuprosessi, matka- ja kululaskuprosessi, maksuliikenne ja kassanhallinta, käyttöomaisuuskirjanpito sekä palkkakirjanpito. Kokonaisprosessi tunnetaan myös termillä ”to-
sitteesta raportointiin”. (Lahti & Salminen 2014, 16-17.)

Rekisteröintitehtävän mukaan laskentatoimi voidaan jakaa ulkoiseen- ja sisäiseen laskentatoimeen. Ulkoinen laskentatoimi tarkoittaa liikekirjanpitoa, missä rekisteröidään yrityksen ja muiden talousyksiköiden välisiä liiketapahtumia. Sisäinen laskentatoimi, joka tunnetaan myös valmistuskirjanpitoa, kerää tietoa reaali-prosessista. Mikäli sisäisen ja ulkoisen laskentatoimen jakoa käytetään hyväksikäyttötehtävän mukaan, jaetaan laskentatoimi johdon- ja rahoittajan laskentatoimeen. Rahoittajan laskentatoimeen kuuluu muun muassa avustaminen tuloksen laskemisessa ja jakamisessa. Yritysten ulkoisille sidosryhmille julkistettava tilinpäätös on raportti yrityksen tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Johdon laskentatoimi tuottaa yrityksen sisäiseen käyttöön erilaisia raportteja ja laskelmia, muun muassa vaihtoehto- ja investointilaskelmat, budjetit ja rahoituslaskelmat. Nämä avustavat yrityksen toiminnan ja talouden ohjaamisessa. (Ihantola, Leppänen & Kuhanen 2016,12.)

3.1 Kirjanpito

Kirjanpito on lakisääteistä, ja sen normittavan perustan muodostavat kirjanpitolaki, kirjanpitoasetus ja valtioneuvoston asetus pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista. Myös muussa lainsäädännössä on kirjanpitoa ja erityisesti tilinpäätökseen liittyviä säännöksiä. Tällaisia säännöksiä on esimerkiksi osakeyhtiö- ja osuuskuntalaissa. Kirjanpidon tehtävät voidaan jakaa kolmeen osaan: erilläänpito-, tuloksenlaskenta- ja hyväksikäyttötehtävään. (Ihantola ym. 2016, 12-13.)

Erilläänpito tehtävä voidaan määritellä siten, että rekisteröidään talousyksikön ja sitä ympäröivien markkinoiden välisiä liiketapahtumia, joita ovat tulot, menot ja rahoitustapahtumat, niin, että kyseessä olevan talousyksikön liiketapahtumat voidaan erottaa muiden talousyksiköiden tehtävistä. Tosite on liiketapahtuman dokumentti. Esimerkiksi myyjän ostajalle antama laskun perusteella merkitään kirjanpitoon tapahtuma. Tuloksenlaskentatehtävän tarkoituksena on selvittää tilinpäätökseen tilikauden tulojen ja menojen erotus eli tulos. Tärkeänä kansainvälisenä periaatteena on se, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan kirjanpitovelvollisen taloudellisesta asemasta. Hyväksikäyttötehtävä on avustamista taloudellisessa päätöksenteossa, sillä kirjanpito mahdollistaa tietojen saamisen muun muassa kustannuslaskentaa ja budjetointia varten. Tätä ei ohjaa lait tai asetukset, koska yrityksen omat tarpeet määrittävät sen käyttöä. (Ihantola ym. 2016, 12-13.)

Yksinkertaistettuna kirjanpidolla erotetaan yrityksen ja omistajien rahat. Lisäksi siitä selviää millaisista eristä, eli tuotoista ja kuluista, yrityksen tulos muodostuu sekä nähdään yrityksen taloudellinen tilanne eli varat ja velat. Kirjanpidon tietojen perusteella toimii myös yrityksen verotus, kuten arvonalisäveron maksu ja veroilmoituksen laatiminen tilinpäätöstietojen mukaan. (Hakonen, Eklund & Roos 2016, 12-13.)

Kirjanpitäjän tehtävänä on vastata yrityksen laskentatoimen oikeellisuudesta. Kirjanpitäjä voi työskennellä joko tilitoimistossa tai erilaisten yritysten ja organisaatioiden palveluksessa. Myös työnkuva voi vaihdella laajasti. Esimerkiksi tilitoimistossa työskentelevä kirjanpitäjä saattaa huolehtia asiakasyrityksen kokonaisvaltaisesta taloushallinnosta tai sitten vain jostain sen osa-alueesta, kuten kirjanpidosta, johon voi kuulua myös tilinpäätöksen tekeminen ja verotuksen hoitaminen, laskutuksesta tai budjetoinnista. (KEHA-keskus 2017, viitattu 21.5.2017.)

3.2 Laskutus ja reskontrat

Laskuttaja hoitaa yrityksen laskutusta, eli laatii ja lähettää asiakkaalle laskun mahdollisimman pian myyntitapahtuman jälkeen. Se mahdollistaa sen, että asiakkaalta tulevat rahat saadaan mahdollisimman pian yrityksen käyttöön. Arvonlisäverolaissa laskulla tarkoitetaan varsinaisten laskujen lisäksi myös muita laskuina toimivia tositteita, esimerkiksi kassakonekuitteja. On tärkeää, että nämä tositteet täyttävät arvonlisäverolain vaatimat laskumerkintävaatimukset, joita on useita. Vaatimuksena on, että laskulla näkyy muun muassa laskutuspäivä, laskun numero, myyjän ja ostajan nimi

ja osoite sekä veron peruste verokannoittain. Lisäksi joissakin tilanteissa voi hyödyntää kevennettyjä laskumerkintävaatimuksia. Myyntireskontranhoitaja hoitaa laskuihin tulevia suorituksia sekä maksuhuomautusten ja viivästyskorkojen laskuttamista. On tavallista, että sama henkilö hoitaa sekä laskutusta että myyntireskontraa. (Hakonen ym. 2016, 122-128.)

Yritykseen saapuvat laskut kirjataan ostoreskontraan ja maksetaan sen kautta. Ostoreskontran hoitajan työtehtäviin kuuluu muun muassa toimittajätietojen tarkastaminen ja päivittäminen, ostolaskujen kirjaaminen ostoreskontraan, hyväksymisketjujen valvominen ja seuranta, avoimien ostolaskujen seuranta ja ostolaskujen maksaminen. Ostoreskontranhoitajan tulisi kiinnittää huomiota siihen, että lasku etenee riittävällä nopeudella hyväksymisketjussa, jotta maksaminen ei myöhästy ja toisaalta että mahdolliset käteisalennukset tulee hyödynnettyä. (Hakonen ym. 2016, 152.)

3.3 Muut taloushallinnon työtehtävät

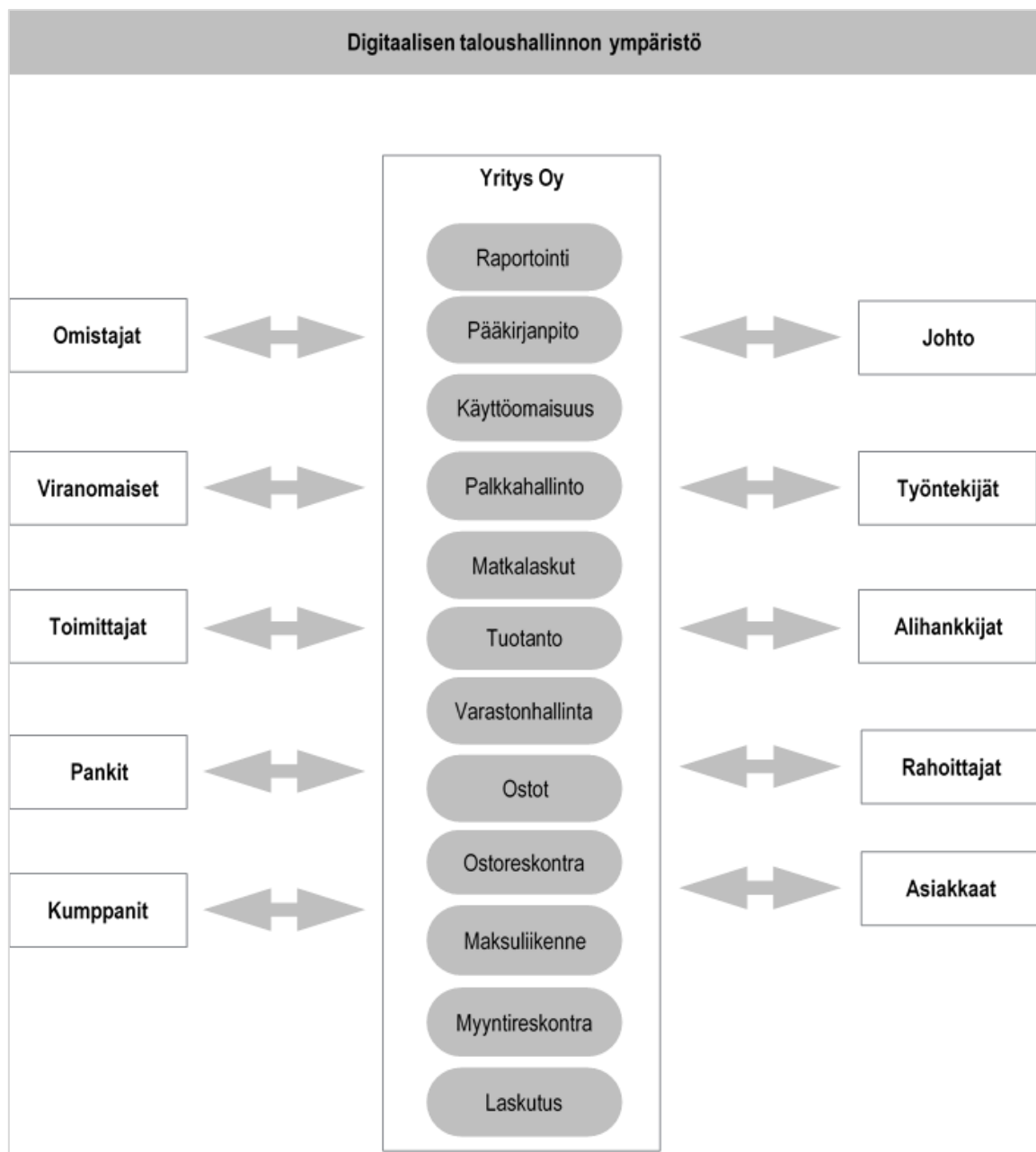
Palkanlaskennan keskeiset aihepiirit ovat palkan muodostuminen ja siitä tehtävät vähennykset, kustannusten korvaukset sekä työsuhteeseen, työaikaan ja vuosilomaan liittyvät asiat (Stenbacka & Söderström 2016, 3). Palkkahallinnon tyypillisiä työtehtäviä ovat henkilöstön perustietojen ylläpitäminen, palkkojen laskenta ja palkasta perittyjen erien tilittäminen oikeille viranomaisille, arkistointi ja todistusten sekä hakemusten toimittaminen eri sidosryhmille, esimerkiksi Verohallinnolle, vakuutusyhtiöille, Kelalle tai ulosottoviranomaisille (Hakonen ym. 2016, 178-179).

Tilintarkastusta säätelevinä normeina toimii kirjanpitolaki, yhteisölainsäädäntö, asunto-osakeyhtiölaki ja erityinen tilintarkastuslaki. Lähtökohtaisesti tilintarkastuksen tavoitteena on todeta toiminnan lain-, tarkoituksen- ja päätöksenmukaisuus sekä kannattavuus ja taloudellisuus. Näin se onkin yhteisön toiminnan laillisuusvalvontaa. Tarkoituksena on turvata varallisuuden säilyminen ja saada riittävä informaatio yhteisön taloudellisesta tilasta ja tuloksesta. Yrityksen tulee liittää tilintarkastuskertomus julkistettavaan tilinpäätökseen; se on lausunto kirjanpidon ja tilinpäätöksen laillisuudesta. Lisäksi otetaan kantaa siihen, antaako tilinpäätös oikeat ja riittävät tiedot taloudellisesta asemasta ja tuloksesta ja onko hallinto hoidettu oikein. Jos tilintarkastaja havaitsee puutteita tai virheitä kohteessa, niistä pitää raportoida kertomuksessa. (Ikäheimo, Malmi & Walden 2016, 35-38.)

Johdon laskentatoimeen kuuluu muun muassa seuraavat osa-alueet: kustannuslaskenta, budjetointi, suorituksen arviointi ja tulospalkkaus, hinnoittelu ja vaihtoehtolaskelmat ja investoinnit (Ikäheimo ym. 2016, 8-9). Johdon laskentatoimi tukee organisaation johtamista ainakin päätöksenteossa, ihmisten ohjaamisessa ja resurssien varmistamisessa. Johdon tekemät päätökset voidaan jakaa strategisiin ja operatiivisiin päätöksiin. Strategisessa päätöksenteossa valitaan, mihin päämäärään suunnataan ja miten, kun taas operatiivinen päätöksenteko keskittyy muun muassa investointeihin, hinnoitteluun ja asiakasvalintaan liittyviin päätöksiin. Lisäksi johdon laskentatoimen avulla tuotetaan näkymiä talouden tulevasta kehityksestä organisaatiossa. Näin voidaan tehdä korvaavia toimenpiteitä, mikäli suunta ei ole toivottu. Laskentatoimella on keskeinen rooli suorituksen mittaamisessa, ja mittaaminen voi olla raha- tai ei-rahamääräistä. Rahamääräisiä mittareita on esimerkiksi kannattavuuden mittaus liikevoiton muodossa. Ei-rahamääräisiä mittareita on esimerkiksi asiakastyytyväisyys tai erilaiset tuloskortit. Näitä raportteja tuottaa kuitenkin tavallisesti laskentatoimen työntekijät. (Ikäheimo ym. 2016, 118-119.)

3.4 Taloushallinnon digitalisaatio

Taloushallinnon digitalisoituminen muuttaa toimenkuvia ja työtehtäviä perinteisten tallennustöiden muuttuessa enemmän prosessiohjaukseksi ja kontrolloinniksi (Lahti & Salminen 2014, 31). Digitaalisen taloushallinnon tarkoituksena on vähentää turhan ja päällekkäisen työn määrää. Se tapahtuu prosessissa, jossa työt uudelleen organisoidaan sekä jossa toimitusketjut ja teknologiat ovat mahdollisimman suoraviivaisia (kuvio 1). (Lahti & Salminen 2014, 24-25.)

KUVIO 1. Prosessien tarkastelua yli yritys- ja sidosryhmärajojen (Lahti & Salminen 2014, 25).

Prosessissa kaikki tietovirrat ovat digitaalisessa muodossa ja niiden käsittely pyritään automatisoimaan mahdollisimman pitkälle (Lahti & Salminen 2014, 24-25). Nykyisellään tietoa tuotetaan yritysjohtoon sijaan enemmänkin viranomaisia varten, jopa kuukausia jäljessä, vaikka käytössä onkin jo tietojärjestelmät. Tulevaisuudessa onkin tarkoituksena päästä tilaan, missä tuotetaan reaaliaikaista tietoa liikkeenjohtoon tueksi. (Mäkinen 2016, 21.)

4 TYÖLLISTYMINEN

Täsmällisiä tilastotietoja taloushallintoon suuntautuneista tradenomeista ei suoraan ole olemassa, mutta tietoa työllisyydestä voi hankkia analysoimalla tradenomien ja taloushallintoalan työllisyystilastoja. Tilastotietoja tuottavat työ- ja elinkeinoministeriö työ- ja elinkeinotoimistojen (TE-toimistojen) rekistereiden pohjalta, tilastokeskus sekä ammattiyhdistykset. TE-toimistot päivittävät rekistereitä kuukausittain ja muita tilastoja julkaistaan kerran tai kahdesti vuodessa.

Työllisyys ja työttömyys kulkevat käsi kädessä, kun kysyntä ja tarjonta eivät kohta. Työttömyystilanteesta voi päätellä, millainen työllisyystilanne alalla on. Matala työttömyysaste kertoo hyvästä työllisyystilanteesta. Toisaalta työllistymistä ei rekisteröidä samalla tavalla kuin työttömyyttä, joten työllisyyden tutkiminen työttömyyden kautta on helpompaa.

4.1 Toimialan yleiskatsaus

Työ- ja elinkeinoministeriön yhdessä ELY-keskusten kanssa syksyllä 2016 toteuttamassa toimialakatsauksessa taloushallintoalan tulevaisuus näyttää tasaiselta, eikä suuria muutoksia ole talouden osalta tiedossa. Vuoden 2015 viimeisellä neljänneksellä laskentatoimen, kirjanpidon ja tilintarkastuksen alalla on ollut noin 6500 yritystä. Aloittaneita yrityksiä on ollut vajaa 60 ja lopettaneita noin sata. Yrityskannan pienentyminen selittyy kuitenkin sillä, että loppuvuodesta moni lopetteleva yritys päättää toimintansa ja uudet yritykset käynnistävät toimintansa alkuvuodesta. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2016a, viitattu 3.12.2016.)

ELY-keskusten, työ- ja elinkeinoministeriön sekä TE-toimistojen ylläpitämä Ammattibarometri on mittari TE-toimistojen näkemyksestä ammattialojen kehityksestä lähitulevaisuudesta. Se ilmaisee maakunnittain, onko jollain alalla työvoiman yli- tai alitarjontaa ja arvioi rekrytointitarvetta sekä työmarkkinatilannetta seuraavan puolen vuoden ajan kullakin alalla. Opinnäytetyötä tehtäessä tuorein Ammattibarometri on valmistunut syyskuussa 2016 ja vertailtavat avoimet työpaikat ja työnhakijamäärät ovat vuoden 2016 ensimmäiseltä puolelta vuodelta. (Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2016, viitattu 15.1.2017.)

Ammatit on barometrissa luokiteltu kansainvälisen ISCO-ammattiluokituksen mukaan. Taloushallinnon ammatteja ovat ainakin luokat 2411 – laskentatoimen erityisasiantuntijat ja tilintarkastajat, 3313 – kirjanpidon ja laskentatoimen asiantuntijat, 4311 – taloushallinnon toimistotyöntekijät sekä 4313 – palkanlaskijat. Ammattinimikkeitä näissä luokissa ovat muun muassa laskentasuunnittelija, tilintarkastaja, kustannuslaskija, kirjanpitäjä, reskontran hoitaja, laskuttaja sekä palkanlaskija. (Ammattibarometri 2017, viitattu 15.1.2017.)

Taloushallintoala näyttää myös Ammattibarometrin mukaan Pohjois-Pohjanmaalla tasapainoiselta syksyllä 2016. Rekrytointitarpeessa ei arvioida tulevan muutosta millään taloushallinnon ammattialalla ja myös työmarkkinatilanteen arvioidaan pysyvän ennallaan seuraavan puolen vuoden aikana. Oulun eteläpuolella, Haapavesi-Siikalatvan, Nivalan ja Raahen seutukunnilla työnhakijoista on pulaa. Raahessa ja Nivalassa kaivataan työnhakijoita enemmän kirjanpidon ja laskentatoimen asiantuntijatehtäviin ja Haapavesi-Siikalatvan seutukunnassa pulaa on taloushallinnon toimistotyöntekijöistä. (Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2016, viitattu 15.1.2017.)

Tilanteessa ei ole suurta muutosta vuoden 2015 viimeiseen Ammattibarometriin, jossa tilastot ovat myöskin vuoden ensimmäiseltä puolelta vuodelta. Tuolloinkin yleistilanne taloushallintoalalla Pohjois-Pohjanmaalla oli tasapainossa. Työntekijöistä oli pulaa samoilla seuduilla kuin vuonna 2016, joskin työmarkkinat ovat tasapainottuneet palkanlaskentatehtävissä Raahessa ja kirjanpidon ja laskentatoimen asiantuntijatehtävissä Haapavesi-Siikalatva seutukunnassa. (Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2015, viitattu 15.1.2017.)

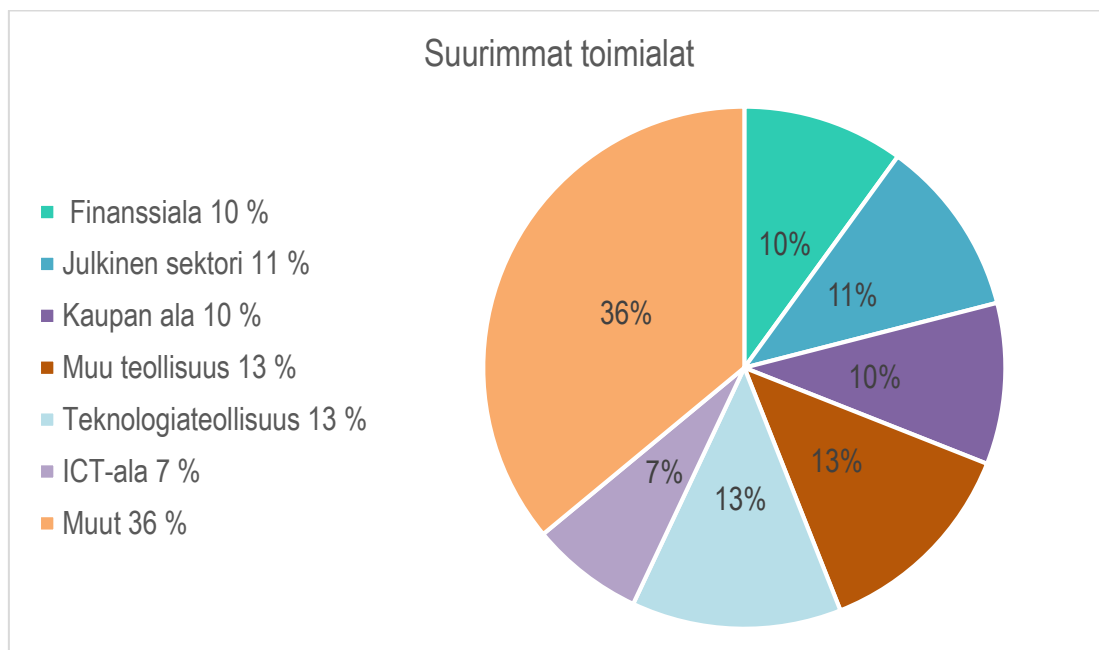
Sähköpostihaastattelussa Pohjois-Pohjanmaan TE-toimistossa työnvälityksen palvelulinjan palvelusmiehenä työskentelevä Sanna Rautio-Väliheikki kirjoittaa erään asiakastyössä työskentelevän asiantuntijan kommentoineen, että kirjanpitäjille on hänen mielestään kova kysyntä. Käytännön osaajia on kuitenkin liian vähän. Myös palkanlaskentaan tarvitaan hänen mukaansa lisää osaajia. (Rautio-Väliheikki, sähköpostikeskustelu 26.1.2017.)

4.2 Sijoittuminen työmarkkinoilla

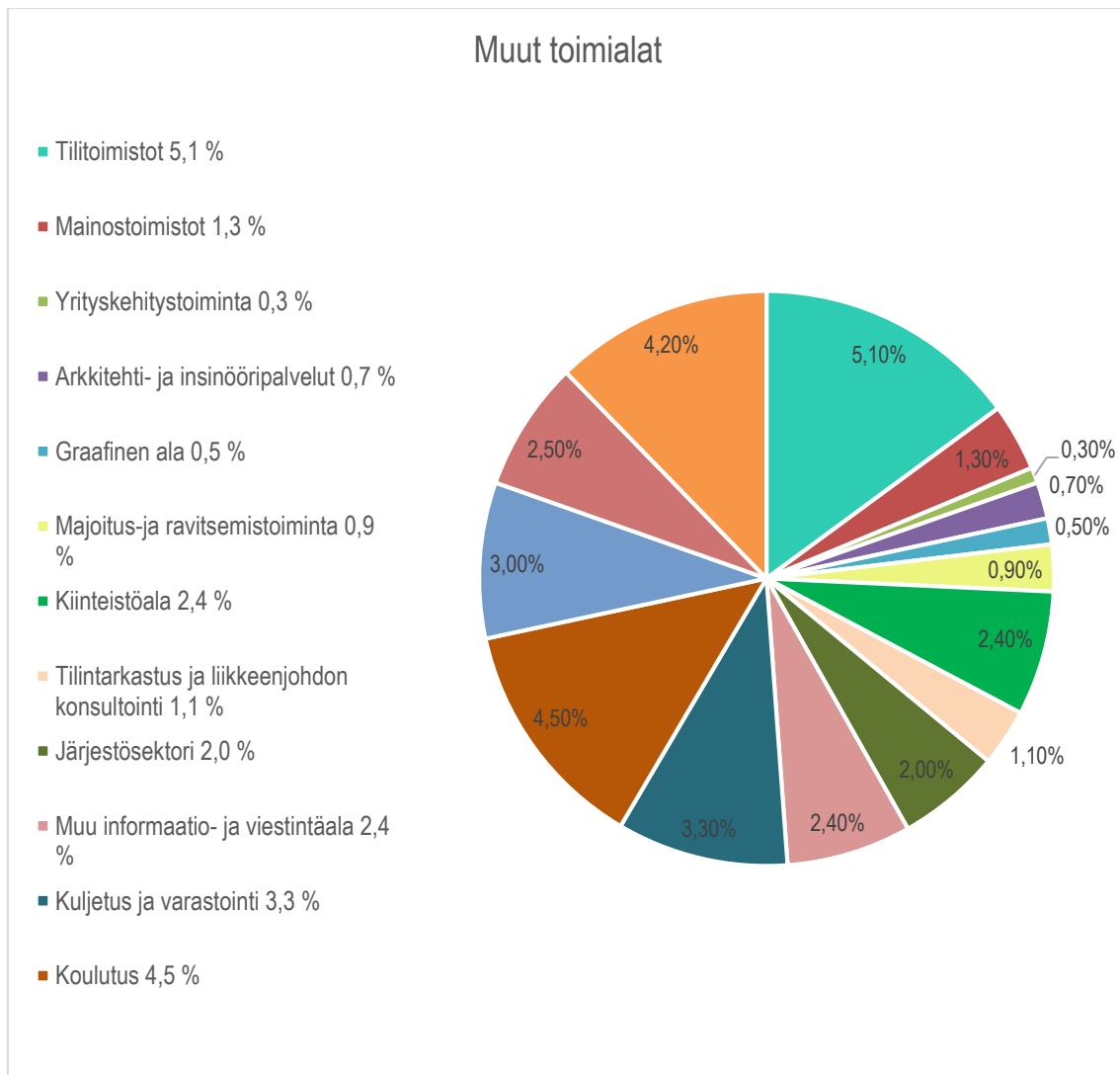
Tradenomiliitto TRAL ry:n mukaan Suomen 22 tradenomikoulutusta tarjoavasta ammattikorkeakoulusta valmistuu vuosittain noin 500 tradenomia. 80 % valmistuneista on nuoria ja loput 20 % aikuiskoulutuksen käyneitä. (Tradenomiliitto TRAL ry 2016, viitattu 3.12.2016.) TRAL ry toteuttaa

vuosittain jäsentutkimuksen, jossa selvitetään muun muassa tradenomien sijoittumista työmarkkinoille. Vuonna 2015 valtaosa kyselyyn vastanneista, 87,5 %, työllistyi yksityiselle sektorille. 10,5 % työskenteli julkisella sektorilla. Muiden sektoreiden osuus oli vain kaksi prosenttiyksikköä. Taloushallinnon osaamista vaaditaan jokaisella sektorilla, joten taloushallinnon tradenomeja löytynee niiltä kaikilta. Lähes puolet kyselyyn vastanneista tradenomeista työskenteli asiantuntijatehtävissä. Toimihenkilöitä oli noin kolmasosa. Jonkin verran tradenomeja työskenteli myös esimiestehtävissä. (Tradenomiliitto TRAL ry 2015, viitattu 3.12.2016.) Taloushallinnon tradenomien asema painottuu toimihenkilö- ja asiantuntijatason tehtäviin.

Kuviossa 2 on kuvattuna suurimmat toimialat, joilla tradenomeja työskentelee. Taloushallinnon tradenomeille tyypillisimpiä toimialoja ovat tilitoimistot sekä tilintarkastus ja liikkeenjohdon konsultointi. Näille toimialoille työllistyy noin 6 prosenttia kaikista tradenomeista (kuvio 3). Taloushallinnon tradenomit voivat kuitenkin työllistyä hyvin monipuolisesti eri toimialoille. Taloushallinnon ammattilaisia voi työllistyä myös esimerkiksi finanssialalle, kaupan alalle ja julkiselle sektorille.

KUVIO 2. Suurimmat toimialat (Tradenomiliitto TRAL ry 2015, viitattu 3.12.2016).

KUVIO 3. Muut toimialat (Tradenomiliitto TRAL ry 2015, viitattu 3.12.2016).

4.3 Sijoittuminen opintojen jälkeen

Tilastokeskus tutkii vastavalmistuneiden sijoittumista työelämään vuoden kuluttua valmistumisesta. Opinnäytetyötä tehtäessä viimeisin tilasto on julkaistu tammikuussa 2016. Vuonna 2014 kaikista vastavalmistuneista työssäkäyviä oli 66 %; 51 % vastavalmistuneista työskenteli päätoimisesti ja 15 % opintojen ohella. Vuoden kuluttua valmistumisesta työttömänä oli 13 %, mikä on kaksi prosenttiyksikköä enemmän kuin vuotta aiemmin. (Tilastokeskus 2016a, viitattu 4.12.2016.)

Tilastokeskuksen tilastoa ei voi rajata tutkintonimikkeiden mukaan, mutta se on mahdollista rajata koulutusasteen ja -alan mukaan. Ammattikorkeakoulussa yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alan tutkintonimike tarkoittaa käytännössä tradenomia (Opetushallitus 2016, viitattu

4.12.2016). Sivulla 24 olevassa kuviossa 4 on kuvattuna vastavalmistuneiden tradenomien määrä ja sijoittuminen vuonna 2014. Kuten kuviosta ilmenee, vuoden 2014 tilastoissa koko maassa vastavalmistuneita tradenomeja oli noin 4 300. Heistä työssäkäyviä oli noin 3 500 eli 81 %. Työttömänä oli 404 henkilöä eli noin yhdeksän prosenttia, joten tradenomien työllistyminen valmistumisen jälkeen on parempi kuin keskimäärin (9 % vrt. 13 %).

Tradenomien sukupuolijakauma on hyvin naisvoittoinen; valmistuneista naisia oli yli 2800 (65 %) ja miehiä noin 1500 (35 %). 1048 miestä oli työllistynyt vuoden sisään valmistumisesta päätoimisesti ja opintojen ohella työskenteli 142 henkilöä. Työttömänä oli 171 vastavalmistunutta. Näin ollen miesten työllistymisprosentti oli 78 % ja työttömyysprosentti 11 %. Loput 11 % opiskeli (99 henkilöä) tai ei voitu luokitella mihinkään näistä ryhmistä (61 henkilöä). Naisista päätoimisesti oli työllistynyt 2084 henkilöä ja opintojen ohella työskenteleviä oli 251. Työllisyysprosentti oli siis 82 %. Työttömänä oli 233 naista, joten työttömyysprosentti oli 8 %. Päätoimisesti opiskelevia oli 129 ja muihin ryhmään kuuluvia oli 138 henkilöä. Naisten työllistymisaste on siis ollut hieman miesten työllistymisastetta parempi ja naisten suhteellinen osuus työttömistä on myös pienempi.

Pohjois-Pohjanmaalla vastavalmistuneita tradenomeja on ollut 262, mikä on kuusi prosenttia koko maan vastavalmistuneista tradenomeista. Päätoimisesti työllistyneitä oli 168 ja työllisiä opiskelijoita 17. Työttömänä oli 46 vastavalmistunutta. Näin ollen työllisyysprosentti oli 71 % ja työttömiä oli noin 18 % vastavalmistuneista. Myös Pohjois-Pohjanmaalla suurin osa valmistuneista, 179 eli 68 %, oli naisia. Heistä 116 oli työllistynyt päätoimisesti ja 10 opintojen ohelle. Työllistymisprosentti oli siis 70 %. Työttömiä oli 32, joten työttömyysprosentti oli 18 %. Vastavalmistuneista miehistä päätoimisesti työskenteli 52 henkilöä ja opintojen ohella 7 henkilöä. Työssäkäyviä miehiä oli siis 71 % Pohjois-Pohjanmaan vastavalmistuneista miestradenomeista. Työttömänä oli 14 henkilöä, eli 17 %.

Pohjois-Pohjanmaalla tilanne työllisyyden suhteen on siis huomattavasti heikompi kuin tradenomeilla muualla Suomessa. Tradenomiliiton jäsentutkimuksen mukaan noin puolet tradenomeista työskenteleekin Uudellamaalla ja loput ovat jakautuneet tasaisesti eri maakuntiin (Tradenomiliitto TRAL ry 2015, viitattu 3.12.2016). Kun verrataan Pohjois-Pohjanmaalla valmistuneita tradenomeja koko maan kaikkien alojen vastavalmistuneisiin, on työllisyystilanne kuitenkin parempi. Päätoimisesti Pohjois-Pohjanmaalla työllistyy 64 % (eli 168 henkilöä 262:sta) ja opintojen ohella noin 7 % (17 henkilöä). Päätoimisesti työllistyvien määrä on siis lähes kymmenen prosenttiyksikköä suurempi kuin vastavalmistuneiden keskimääräinen työllistyminen, jossa huomioidaan kaikkien alojen vastavalmistuneet koko maassa, mikä kertoo paremmasta työllisyystilanteesta. Huolestuttavaa on

kuitenkin se, että vastavalmistuneista tradenomeista Pohjois-Pohjanmaalla työttömänä on 17 %. Keskimääräinen vastavalmistuneiden työttömyysprosentti koko maassa on siis neljä prosenttiyksikköä vähemmän. Vaikka vastavalmistuneet tradenomit ovat Pohjois-Pohjanmaalla työllistyneet päätoimisesti keskimääräistä paremmin, on työttömiä silti suhteessa enemmän.

2014		Tutkinnon suorittaneet	Päätoimiset työlliset	Työlliset opiskelijat	Päätoimiset opiskelijat	Työtömät	Muut
Sukupuolet yht.	1	4355	3131	393	228	404	199
Miehet	1	1521	1048	142	99	171	61
Naiset	1	2834	2083	251	129	233	138
Sukupuolet yht.	2	262	168	17	17	46	14
Miehet	2	83	52	7	6	14	4
Naiset	2	179	116	10	11	32	10

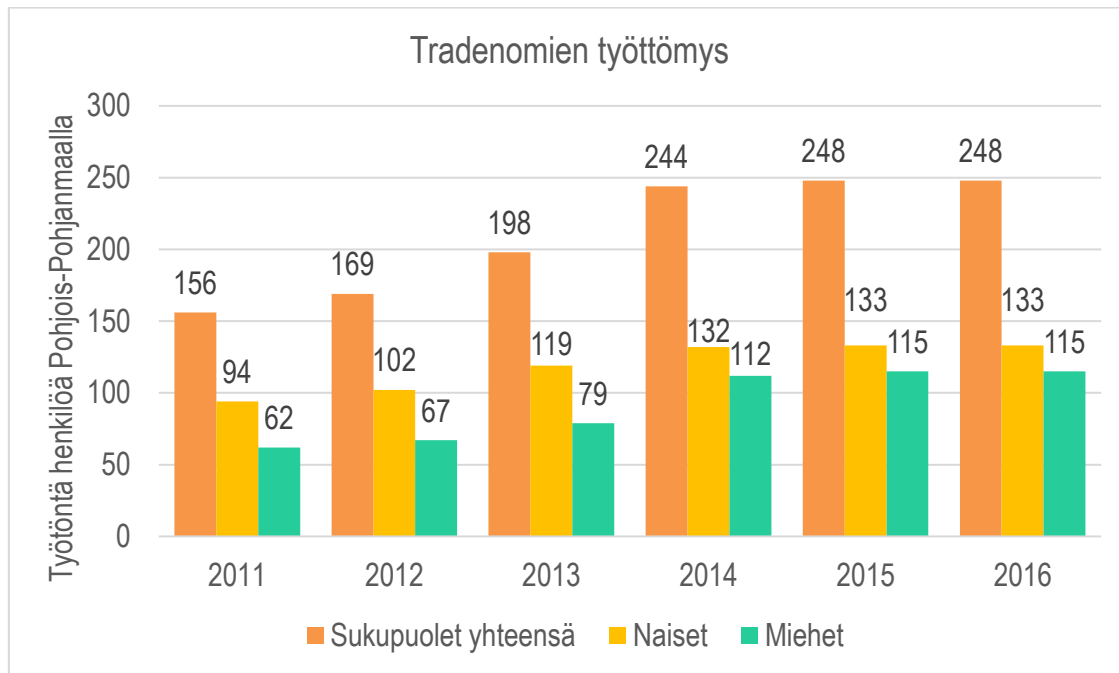
KUVIO 4. Ammattikorkeakoulusta yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalta valmistuneiden henkilöiden työllisyys vuoden kuluttua valmistumisesta. 1 = Koko maa, 2 = Pohjois-Pohjanmaa. (Tilastokeskus 2016b, viitattu 20.11.2016.)

4.4 Tradenomien työllisyys Pohjois-Pohjanmaalla

Työllisyystilastoja löytyy runsaasti työ- ja elinkeinoministeriön ja KEHA-keskusten ylläpitämästä Toimiala Online -palvelusta (Työ- ja elinkeinoministeriö 2017, viitattu 18.1.2017). Työnvälitystilastot perustuvat työ- ja elinkeinotoimistojen tilastoihin, joten niissä on huomioitu TE-toimistoissa rekisteröityneet työnhakijat sekä TE-toimistoihin ilmoitetut avoimet työpaikat (Työ- ja elinkeinoministeriö 2016b, viitattu 18.1.2017).

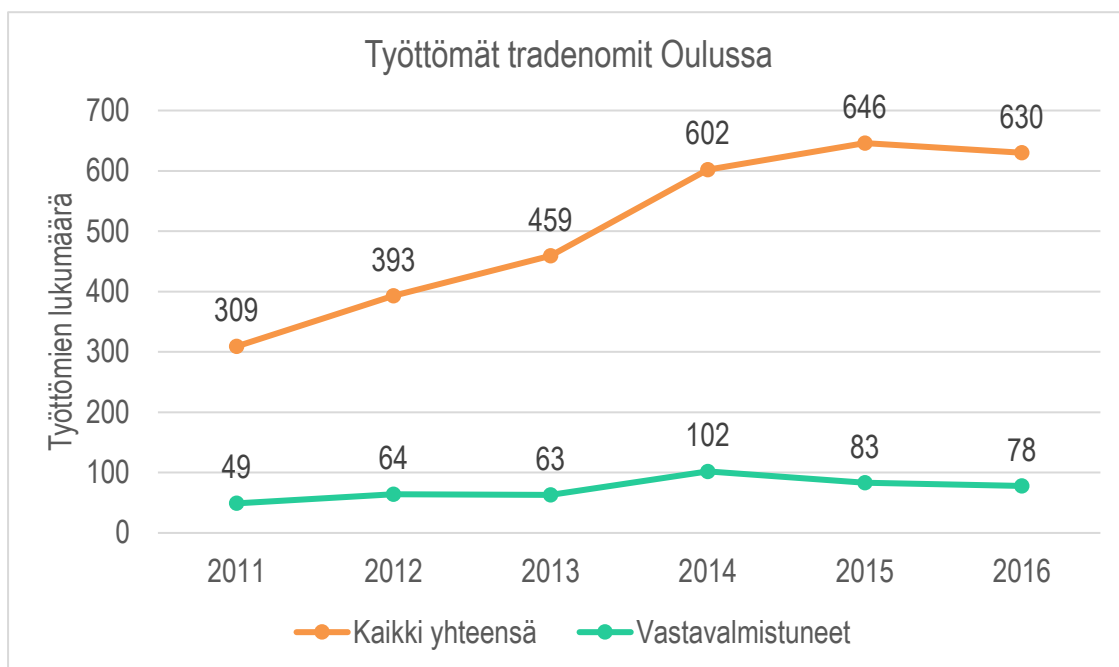
Kuviossa 5 on kuvattuna 20-29-vuotiaiden työttömien tradenomien määrä Pohjois-Pohjanmaalla vuosina 2011-2016. Tarkastelukuukausi vuosittain on marraskuu. Tilasto kattaa myös muut kuin taloushallinnon tradenomit, mikä pitää ottaa huomioon lukuja tarkastellessa. Nuorten tradenomien

työttömyys on ollut hieman nousussa – lukumäärä on noussut noin 150 työttömästä noin 250 työttömään. Lukumäärällisesti naisia on ollut työttömänä miehiä enemmän, mutta suhde on kaventunut vuosien aikana. (Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto 2016a, viitattu 18.1.2017.)

KUVIO 5. 20-29-vuotiaiden tradenomien työttömyys Pohjois-Pohjanmaalla 2011-2016 marraskuussa (Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto 2016a, viitattu 16.1.2017).

Kuviossa 6 kuvataan tradenomien työttömyyden kehittymistä Oulussa vuosina 2011-2016. 2010-luvulla työttömien tradenomien määrä Oulussa on kasvanut melko tasaisesti vuoteen 2015 saakka. Vuoden 2011 marraskuussa työttömiä tradenomeja oli noin kolmesataa, joista vastavalmistuneita oli lähes 50, eli 16 prosenttia. 2015 marraskuussa työttömien tradenomien määrä oli yli kaksinkertainen vuoteen 2011 verrattaessa – työttömiä tradenomeja oli 646, joista vastavalmistuneita 83. Vastavalmistuneiden työttömyys ei ole kasvanut aivan yhtä rajua tahtia ja osuus kaikista työttömistä oli noin 13 prosenttia. 2016 työttömien tradenomien määrä on kääntynyt loivaan laskuun. Marraskuussa työttömiä tradenomeja oli 630 ja vastavalmistuneista tradenomeista työnhakijaksi oli ilmoittautunut 78 henkilöä. Tilastossa on syytä huomioida, että myös tradenomien koulutuksen opiskelijamäärä on kasvanut viime vuosina. Näin ollen myös valmistuneiden tradenomien lukumäärä on kasvanut. Prosentuaalista kehitystä tradenomien työttömyydestä ei tilastosta voi näin ollen päätellä.

KUVIO 6. Vastavalmistuneiden tradenomien työttömyys Oulussa 2011-2016 marraskuussa (Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto 2016b, viitattu 19.1.2017).

4.5 Työllisyyden edistäminen

TE-toimistolla on monia palveluita, joita he tarjoavat työttömien työllistämisen parantamiseksi. Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto on järjestänyt vuonna 2016 työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena tradenomeillekin sopivan Taloushallinnon täydennyskoulutuksen. Koulutus on pitänyt sisällään opintoja muun muassa taloushallinnon alan asiakaspalvelusta, taloushallinnon raportoinnista, sähköisen taloushallinnon hyödyntämisestä, palkanlaskennasta, laskutuksesta, myynti- ja ostoreskontoran hoitamisesta, budjetoinnista sekä hinnoittelusta. Lisäksi on ollut tarjolla taloushallinnon kielipintoja. Monimuoto-opintoina toteutettu koulutus on sisältänyt myös työssäoppimista. (Rautio-Väliheikki, sähköpostikeskustelu 26.1.2017.)

TE-toimistot tekevät myös yritys yhteistyötä käymällä yritysvierailuilla taloushallinnon yrityksissä. Yritysten palvelu- ja osaamistarpeiden kartoittamisen lisäksi TE-toimistot voivat esitellä työntekijäehdokkaita yrityksille sekä tarjota muita rekrytointipalveluita. Myös oppilaitosten kanssa tehdään yhteistyötä, esimerkiksi koulutusinfojen muodossa. Oppilaitokset voivat tiedottaa omasta koulutustarjonnastaan TE-toimistoja, jotka voivat kertoa niistä asiakkailleen. (Rautio-Väliheikki, sähköpostikeskustelu 26.1.2017.)

4.6 Toimialan tulevaisuuden näkymät

Tällä hetkellä taloushallinnon alalla on käynnissä merkittävä rakennemuutos, kun digitalisaatio korvaa manuaalista työtä ja osa rutiinitöistä poistuu kokonaan (Taloushallintoliitto 2016, viitattu 19.12.2016). Tämä arvio perustuu useihin organisaatioihin, joissa on siirrytty sähköisiin prosesseihin. Tällä hetkellä on kuitenkin pulaa henkilöistä jotka kykenevät hyödyntämään uusien järjestelmien ja digitalisaation mahdollisuuksia tehokkaasti. (Lahti & Salminen 2014, 30-31.) Kuitenkaan erään työ- ja elinkeinotoimiston edustajan mukaan digitalisaation tuomien ohjelmistojen osaaminen tai osaamattomuus ei ole haaste työllistymisessä (Rautio-Väliheikki, sähköpostikeskustelu 26.1.2017).

Timo Metsä-Tokila toteaa työ- ja elinkeinoministeriön videohaastattelussa teknologien kehittyneen niin pitkälle, että sovelluksia ei voi enää sivuuttaa. Ne voivat tuoda aidosti lisäarvoa yrityksille. On myös tärkeää, että niitä opitaan käyttämään, jotta paras mahdollinen hyöty saavutetaan. (Metsä-Tokila videohaastattelu 2016, viitattu 29.1.2017.) Sähköistymisestä onkin puhuttu jo pitkään, mutta vasta nyt ohjelmistot alkavat olla riittävän kehittyneitä tuodakseen todellisia hyötyjä (Työ- ja elinkeinoministeriö 2016a, viitattu 3.12.2016).

5 MENETELMÄ JA TAVOITTEET

Opinnäytetyössä tutkittiin Oulun ammattikorkeakoulusta valmistuneiden taloushallinnon tradenomiien työllistymistä. Tutkimuskohteena olivat vuosina 2011-2014 tradenomiopintonsa aloittaneet opiskelijat, jotka ovat suorittaneet opintonsa nykymuotoisen suuntautumisvaihtoehdon aikana. Tutkimusjoukko rajautui siten, että vuonna 2011 opintonsa aloittaneet ovat olleet ensimmäisiä, jotka ovat opiskelleet silloin uudistetun opetussuunnitelman mukaisesti. Siksi sitä vanhempia opiskelijoita ei tutkimukseen otettu mukaan. Vuonna 2014 opintonsa aloittaneet opiskelijat opiskelevat nyt kolmatta vuotta, ja suurin osa heistä on todennäköisesti suorittanut opintoihinsa kuuluvan harjoittelun viime syksyn aikana, mikäli he etenevät opetussuunnitelman mukaisesti. Näin ollen heillä on muodostunut työelämäkontakti koulutusta vastaaviin töihin, mikä voi edesauttaa työllistymistä. Harjoittelupaikasta on mahdollista myös saada töitä opintojen ohelle.

5.1 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmät jaotellaan usein kvantitatiiviseen eli määrälliseen ja kvalitatiiviseen eli laadulliseen tutkimukseen. Kvantitatiiviselle tutkimukselle on tyypillistä aiemmat teoriat, käsitteiden määrittely sekä tilastollisuus. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa pääpiirteitä sen sijaan ovat kokonaisvaltainen tiedonhankinta tietystä ilmiöstä sekä laadulliset metodit tiedonhankinnassa, kuten haastattelut ja havainnointi. Toisaalta vastakkainasettelu näiden kahden eri tutkimusmenetelmän välillä on turhaa ja usein niitä käytetään yhtä aikaa samassa tutkimuksessa toisiaan täydentävästi. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 135, 140, 164.)

Opinnäytetyö toteutettiin survey-tutkimuksena, jonka Hirsjärvi ym. määrittelee tiedon keräämiseksi standardoidusti tietyltä joukolta. Standardoidussa kyselyssä kysymykset esitetään jokaiselle vastaajalle samalla tavalla. (2009, 134, 193.) Pääasiallisena tutkimusmenetelmänä käytettiin kvantitatiivista tutkimusta, jollainen survey-tutkimuskin on. Lisäksi hyödynnettiin kvalitatiivisia menetelmiä esimerkiksi kyselylomaketta testatessa ja avoimia kysymyksiä analysoidessa.

5.2 Survey-kysely tutkimusmenetelmänä

Kyselyn käyttäminen tutkimusmenetelmänä on varsin helppo tapa kerätä kattava tutkimusaineisto. Kysely voidaan lähettää yhdellä kertaa suurelle joukolle ja sillä voidaan myös selvittää monia asioita. Kyselyn hyviin puoliin kuuluu myös selkeä aikataulutus ja tietokoneen avulla vastaukset on myös melko helppo analysoida vaivattomasti. (Hirsjärvi ym. 2009, 195.) Vilka (2015, 94-95) mainitsee kyselylomakkeen etuna anonymiteetin. Toisaalta hän huomauttaa, että internet-kyselyssä sen turvaamiseen liittyy ongelmia, mikäli vastaajan sähköpostiosoite on tiedossa tai tietokoneen IP-osoite voidaan paikallistaa.

Kysely ei muutoinkaan ole täysin aukoton tutkimusmenetelmä. Haasteita liittyy esimerkiksi vastaajien huolellisuuteen ja siihen, kuinka hyvin he ymmärtävät kysymyksen. Vaikeuksia voi olla myös vastausvaihtoehtojen tulkinnessa sekä tutkimusaiheen tuntemuksessa. Mikäli aihe on vastaajille outo, on kyselyyn vaikea vastata. Tutkijan on myös vaikea ennustaa, kuinka moni lopulta vastaa kyselyyn. Vastausprosentti voi helposti jäädä alhaiseksi. Hirsjärven ym. mukaan suurelle, valikoimattomalle joukolle lähetettyyn kyselyyn vastauksia voidaan saada vain reilu kolmannes. Mikäli tutkimusjoukoksi on valikoitunut tarkemmin rajattu ryhmä ja aihe on heidän kannaltaan tärkeä, vastauksia voidaan odottaa huomattavasti enemmänkin. (2009, 195-196.)

Survey-kysely valittiin tutkimusmenetelmäksi, sillä internet-kysely oli helppo lähettää laajalle joukolle ja siihen vastaaminen oli helppoa sähköpostiin lähetetyn linkin kautta. Kysely tehtiin Webropol-alustalla, joten vastaajien sähköpostiosoitteet eivät näkyneet vastauksissa. Näin ollen kysely oli anonymi. Tämä oletettavasti madalsi kynnystä vastata. Opinnäytetyössä kysely lähetettiin tarkasti rajatulle joukolle ja aiheen voisi olettaa olleen vastaajia kiinnostava. Jokaisella vastaajalla oli myös kokemusta ja tietämystä aiheesta, joten sen ei uskoisi vaikuttaneen kyselyn tuloksiin negatiivisella tavalla.

5.3 Tutkimusongelma

Tutkimusongelmana oli selvittää Oulun ammattikorkeakoulusta valmistuneiden ja valmistumassa olevien taloushallinnon suuntautumisvaihtoehdon valintojen työllistymistä. Tavoitteena oli tuottaa tutkimuksen toimeksiantajalle, Oulun ammattikorkeakoululle, materiaalia, jota voidaan hyödyntää

koulutuksen kehittämisessä ja markkinoinnissa. Opinnäytetyön tulokset hyödyttävät myös opiskelijoita ainakin kahdella tavalla. Opiskelijat hyötyvät koulutuksen kehittämisestä aiempien opiskelijoiden palautteen perusteella ja he saavat myös ajantasaista tietoa alueellisesta työtilanteesta.

Tutkimuskysymyksiä opinnäytetyössä olivat:

- Millaisiin työtehtäviin tutkittavat ovat työllistyneet?
- Missä vaiheessa he ovat työllistyneet?
- Onko heillä jatkokoulutussuunnitelmia?
- Millaisia uratavoitteita heillä on?
- Miksi he kokevat, etteivät ole työllistyneet tai miksi ovat työllistyneet eri alalle?

Edellä mainittujen tutkimuskysymysten lisäksi tutkimuksen tavoitteena oli selvittää valmistuneiden ja valmistumassa olevien opiskelijoiden mielipidettä koulutuksen antamista työelämävalmiuksista sekä mitä he pitivät koulutuksessa hyvänä ja mitä kehitettävää koulutuksessa heidän mielestään olisi.

5.4 Tutkimusaineisto

Pääasiallisena tutkimusaineistona toimi Webropol-alustalla tehty kysely, joka lähetettiin sähköpostilla jo valmistuneille ja valmistumassa oleville opiskelijoille. Valmistuneiden yhteystiedot saatiin Oulun ammattikorkeakoulun Teuvo Pakkalan kadun kampuksen opintotoimistosta ja opiskelijoille kysely lähetettiin koulun ryhmäkohtaisiin sähköposteihin. Kyselyssä oli sekä avoimia että suljettuja kysymyksiä. Suljetuilla kysymyksillä selvitettiin vastaajien perustiedot, kuten sukupuoli, ikä ja nykyinen opiskelu- tai työllisyystilanne. Lisäksi koulutuksen antamia työelämävalmiuksia ja työllistymistä vaikeuttaneiden tekijöiden arviointia vertailtiin 7-portaisella Likertin asteikolla. Näiden kysymysten vastaukset analysoitiin kvantitatiivisin menetelmin muodostaen esimerkiksi tilastoja. Primääristä aineistoa, eli kyselylomakkeen vastauksia, verrattiin sekundaariseen tietoon, eli muihin tilastolähteisiin.

Avoimilla kysymyksillä selvitettiin tutkimusjoukon mielipidettä koulutuksesta: mitä he pitivät siinä hyvänä ja mitä kehitettävää siinä heidän mielestään olisi. Lisäksi kyselyssä oli puoliavoimia kysymyksiä koskien vastaajien uratavoitteita ja jatkokoulutuskiinnostusta. Kysymyksissä oli vaihtoehdot

”kyllä” ja ”ei”, missä ”kyllä”-kysymystä seurasi avoin kysymys, jossa vastaustaan pystyi perustelemaan. Avoimien kysymyksien vastauksia analysoitiin kvalitatiivisia menetelmiä hyödyntäen.

5.5 Kyselylomakkeen laatiminen

Kyselylomakkeen suunnittelussa tärkeitä seikkoja ovat kysymysten järjestys, olennaisuus sekä loogisuus. Kysymysten olisi hyvä edetä johdonmukaisesti ja ryhmiteltynä asiakokonaisuuksittain. Jokaisen kysymyksen tarpeellisuutta on myös hyvä arvioida. Kysymysten peilaaminen tutkimussuunnitelmaan on hyvä keino tarkistaa, onko kysymys oleellinen tutkimuksen kannalta. Kysymyksiä tulee miettiä myös vastaajan näkökulmasta. Kyselylomakkeiden tyypillinen ongelma on, että vastaaja ei tiedä, mitä häneltä kysytään. Samassa kysymyksessä voidaan esimerkiksi kysyä kahta asiaa, jolloin vastaaja ei tiedä, kumpaan kysymykseen hänen kuuluu vastata. Suositeltavaa on myös kyselylomakkeen testaamista ennen varsinaisen kyselyn toteuttamista. Testaajien tulee olla perusjoukkoa vastaavia henkilöitä, jotka myös kykenevät arvioimaan kyselylomakkeen olennaisuutta tutkimusongelman näkökulmasta. (Vilka 2015, 107-108).

Opinnäytetyön onnistumisen kannalta on tärkeää, että tutkimuslomake on hyvin suunniteltu. Kysymyksiin otettiin mallia esimerkiksi opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmän esittämästä uraseurantakyselystä (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017, viitattu 19.3.2017). Lisäksi kyselystä pyydettiin palautetta kahdelta opettajalta ja kaksi opiskelijaa koevastasivat kyselyyn. Palautetta antaneet opettajat olivat opinnäytetyön ohjaava opettaja sekä toinen taloushallinnon lehtori. Opiskelijoista toinen oli opinnäytetyön vertaisarvioija ja toinen osallistui opinnäytetyön ohjausseminaariin. Sekä opettajien että koevastaajien antama palaute hyödynnettiin, ja kyselyyn tehtiin muutoksia palautteen jälkeen. Kyselylomake on liitteessä 2.

5.6 Kyselyn lähettäminen

Kysely lähetettiin sähköpostitse 21.3.2017. Tutkimusjoukkoon kuului 143 opiskelijaa ja 148 valmistunutta. Viideltä valmistuneelta kuitenkin puuttui sähköpostiosoite, joten heille tutkimusta ei voitu lähettää. Lisäksi kyselyä ei voitu lähettää noin kymmeneen osoitteeseen, koska niitä ei joko enää ollut olemassa tai sähköposti oli täyttynyt. Lopullinen tutkimusjoukko koostui siis 276 henkilöstä. Kysely lähetettiin sekä päiväryhmissä että monimuotoryhmissä opiskelleille sekä opiskeleville.

Kyselyyn annettiin vastausaikaa kaksi viikkoa. Ensimmäisen viikon jälkeen lähetettiin muistutusviesti, jota myös Hirsjärvi ym. (2009, 196) suosittelee vastausprosentin kasvattamiseksi. Lisäksi kyselyä mainostettiin opinnäytetyön tekijöiden opiskeluryhmän Facebook-ryhmässä ja taloushallinnon opettajat mainitsivat kyselystä kohderyhmien oppitunneilla. Ensimmäisen kierroksen vastauksista huomatiin, että kyselyyn tuli paljon vastauksia töissä olevilta. Tämän vuoksi muistutusviestissä haluttiin kannustaa myös sellaisia henkilöitä vastaamaan, joilla ei ole työkokemusta. Lopullisissa vastauksissa ero ei ole enää yhtä merkittävä.

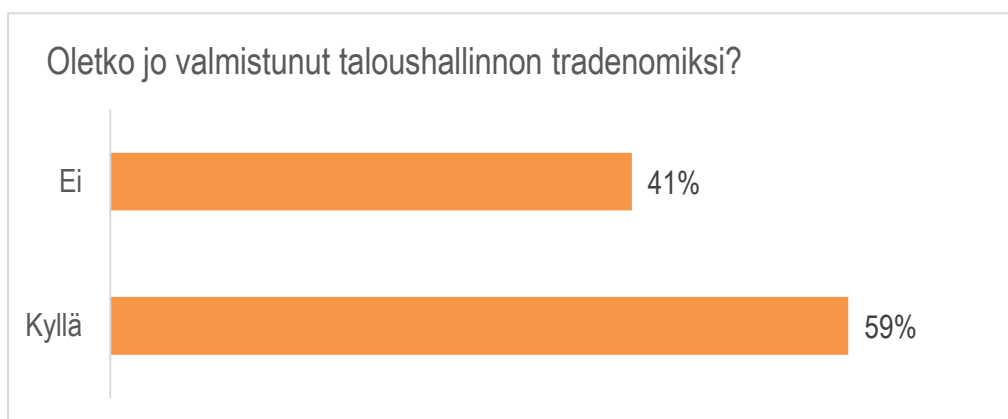
6 TUTKIMUSTULOKSET

Tässä luvussa esitellään tutkimusjoukko ja käydään läpi kyselyn tulokset. Luvussa edetään kysymysten mukaisessa järjestyksessä huomioiden looginen esitysjärjestys. Vastausten käsittelyssä huomioidaan tarvittaessa myös sukupuoli, onko vastaaja valmistunut ja työskenteleekö hän koulutustaan vastaavissa töissä.

Tutkimusjoukko koostui yhteensä 276 opiskelijasta sekä valmistuneesta. Ensimmäisen viikon aikana kyselyyn saatiin vastauksia 91 kappaletta, eli vastausprosentti oli siinä vaiheessa noin 33 %. Muistutusviestin lähettämisen jälkeen vastauksia tuli vielä 39 kappaletta, eli yhteensä vastauksia saatiin 130. Kaksi vastaajaa ei kuitenkaan kuulunut tutkimusjoukkoon. Näin ollen heidän vastauksiaan ei huomioitu tutkimuksen tuloksia käsitellessä ja analysoitaessa. Lopullinen vastausmäärä oli siis 128 vastausta ja vastausprosentti näin ollen 46 %.

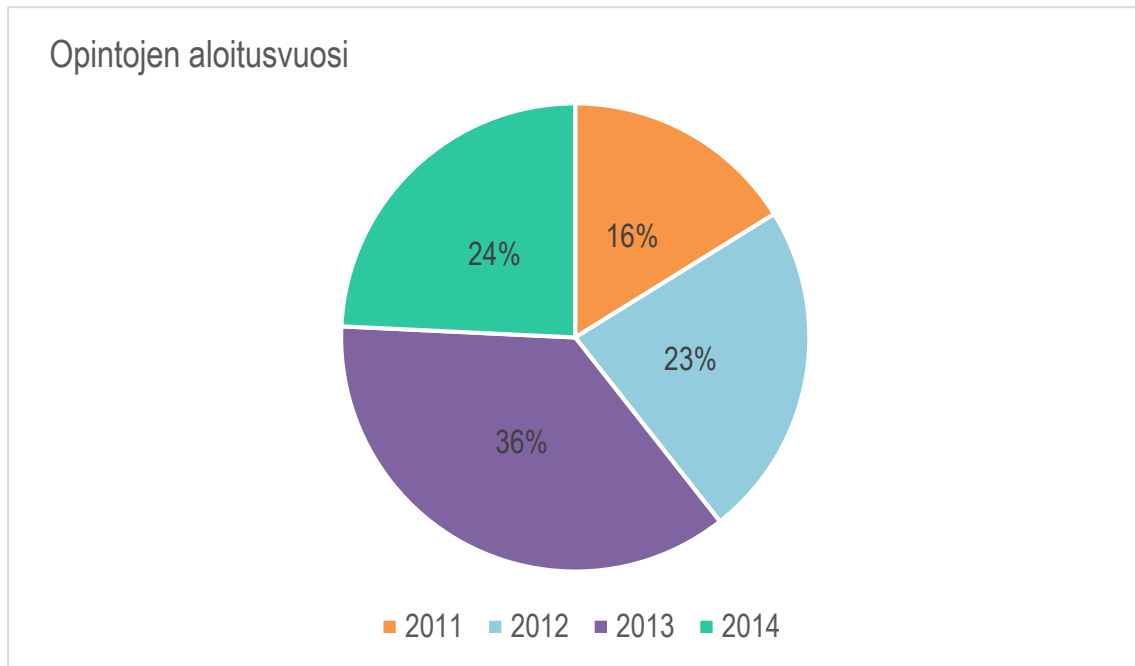
6.1 Perustiedot

Kyselyn alussa määriteltiin vastaajien perustiedot, kuten sukupuoli, ikä ja oliko vastaaja valmistunut vai vielä opiskelija. Vastaajista 80 % oli naisia ja 19 % miehiä. Yksi vastaajista ei halunnut määritellä sukupuoltaan. Kuvioista 7 näkyy, että vastaajista 59 % oli valmistuneita ja 41 % opiskeli vielä.

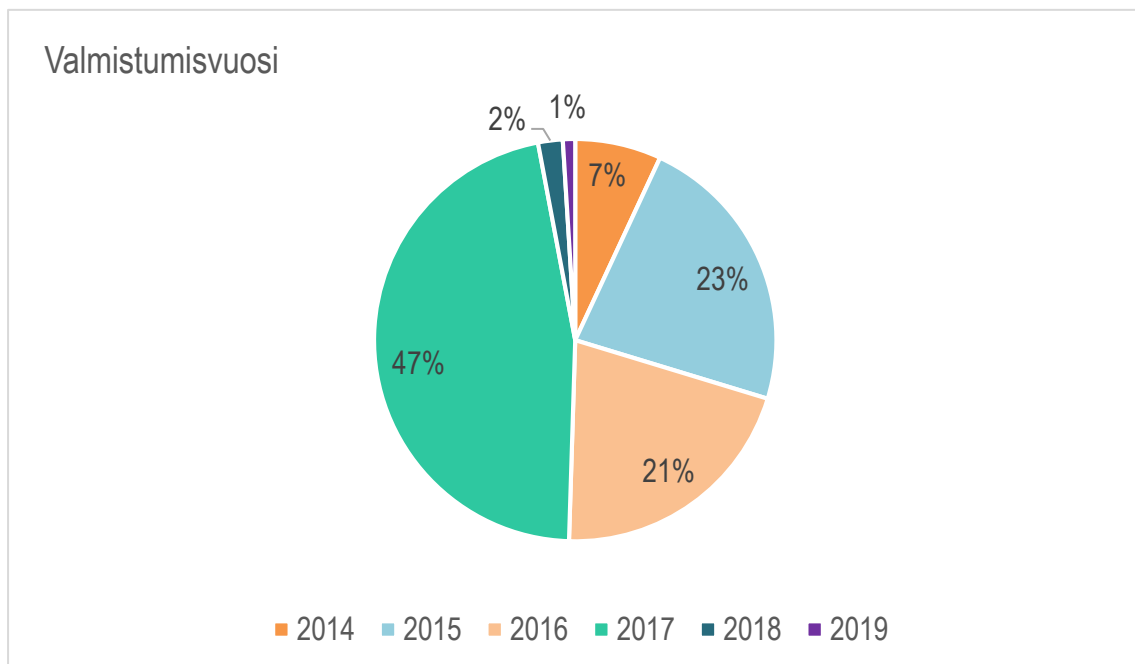
KUVIO 7. Valmistuneet ja vielä opiskelevat (n=128).

Vastaajia tavoitettiin melko tasaisesti kaikilta opintojen aloitusvuosilta (kuvio 8). Eniten vastauksia tuli vuonna 2013 opintonsa aloittaneilta, joita oli yli kolmannes vastaajista. 2012 ja 2014 vuosina opintonsa aloittaneita vastaajia oli lähes saman verran ja vähiten oli vuonna 2011 opintonsa aloittaneita.

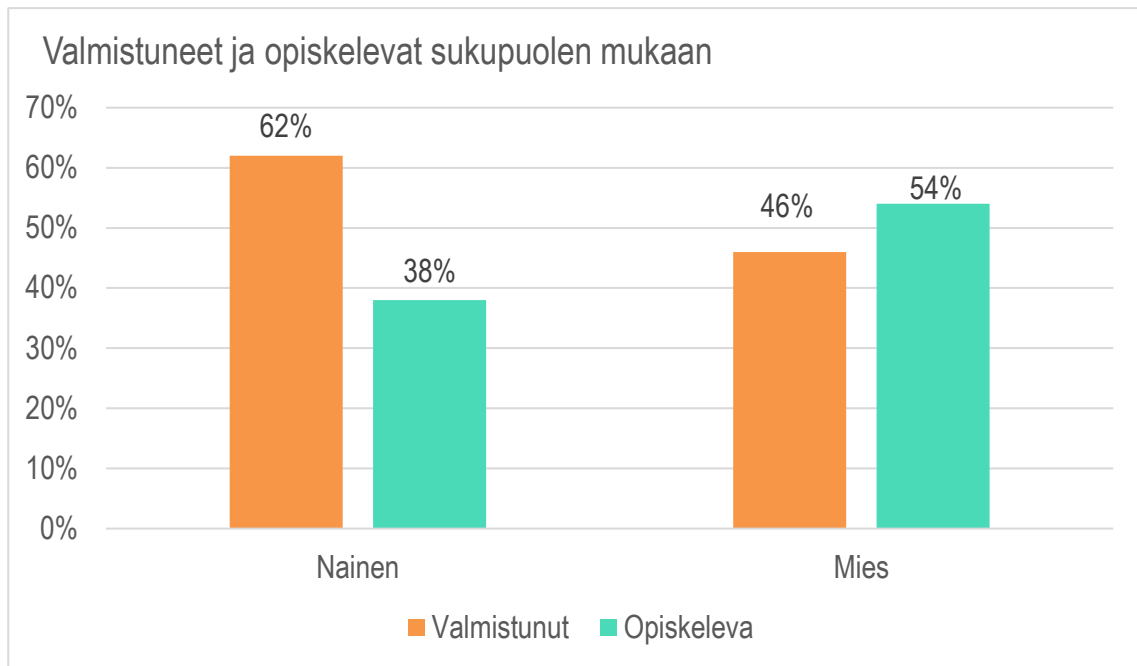
KUVIO 8. Opintojen aloitusvuosi (n=128).

Kuviossa 9 näkyy vastaajien valmistumisvuodet tai arvioidut valmistumisvuodet. Vastaajien valmistumisvuosissa korostui vuosi 2017, joka oli lähes joka toisen vastaajan valmistumisvuosi tai arvioitu valmistumisvuosi. Vuosina 2015 ja 2016 oli valmistunut lähes saman verran opiskelijoita, kumpanakin vuonna reilu 20 % vastaajista. Muutama vastaaja oli valmistunut jo vuonna 2014 ja muutama arvioi valmistuvansa 2018 tai 2019.

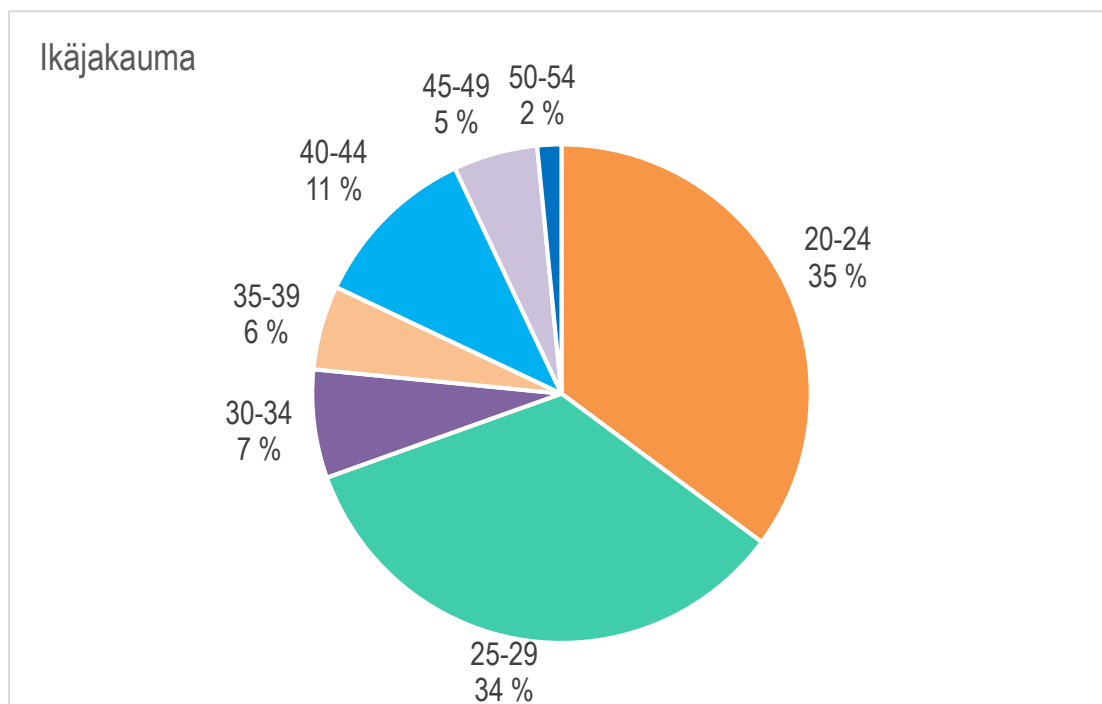
KUVIO 9. Valmistumisvuosi / Arvioitu valmistumisvuosi (n=128).

Kuviossa 10 on vastaajat luokiteltu sukupuolen ja sen mukaan, olivatko he valmistuneet vai opiskelivatko vielä. Naisista reilu 60 % oli jo valmistunut ja opiskelijoita oli vajaa 40 %. Miesten osalta jakauma oli tasaisempi valmistuneiden ja opiskelijoiden suhteen. Opiskelijoita oli jonkin verran enemmän. Kyselyssä yksi vastaajista ei halunnut määritellä sukupuoltaan. Yhden vastauksen vaikutus on tilastollisesti niin vähäpätöinen, että hänen vastaustaan ei ole huomioitu kuviossa 10 tai muissa kuvioissa, joissa valmistuneet ja opiskelijat on jaoteltu sukupuolen mukaan.

KUVIO 10. Valmistuneet ja opiskelevat sukupuolen mukaan ($n_1=75$, $n_2=52$).

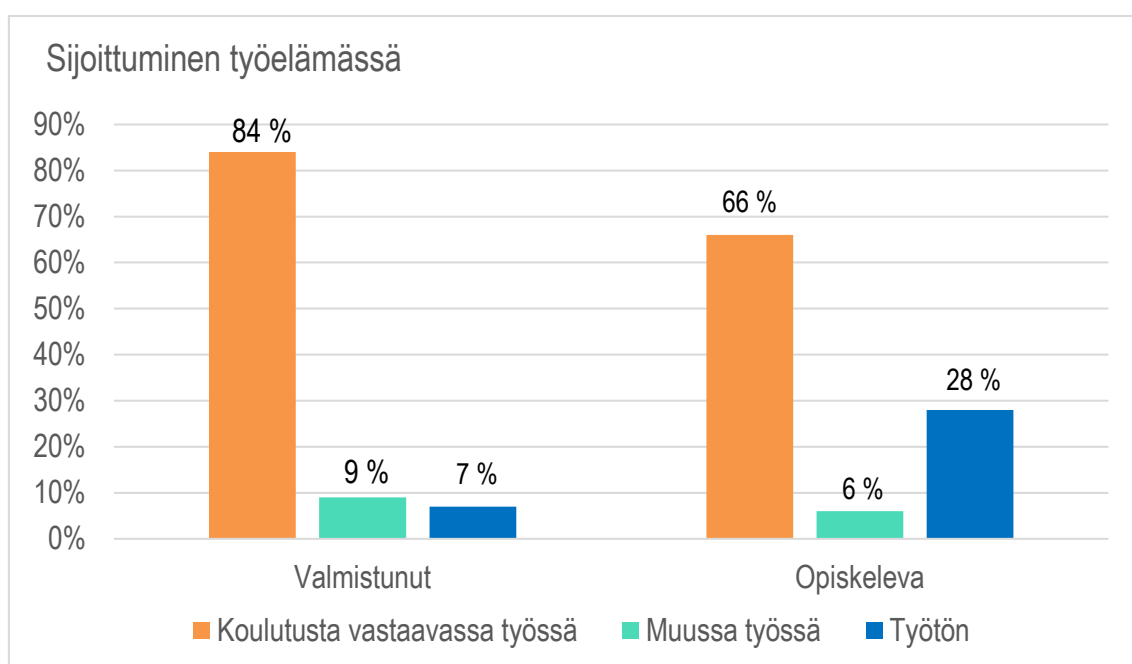
Vastaajien ikäjakauma näkyy kuviosta 11. Heistä suurin osa oli 20-29-vuotiaita, jotka muodostivat lähes 70 % vastaajista. Yli 30-vuotiaista 40-44-vuotiaat olivat isoin ryhmä.

KUVIO 11. Ikäjakauma ($n=128$).

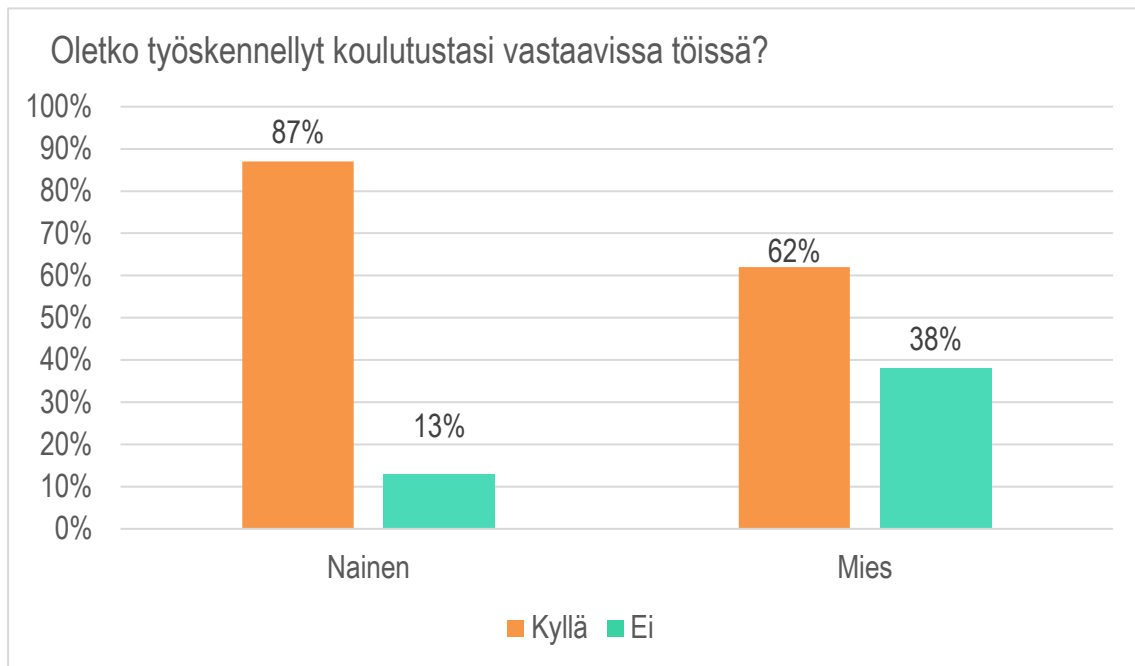
6.2 Työtilanne

Seuraavaksi kyselyssä käsiteltiin työtilannetta. 84 % kaikista vastaajista oli tällä hetkellä töissä ja työttömänä oli 16 %. Vastaajien sijoittumista työmarkkinoille kuvataan kuviossa 12. Valmistuneista työssäkäyviä oli 93 % ja työttömänä oli 7 %, joista yksi henkilö ei ollut työskennellyt valmistumisen jälkeen lainkaan. Työssä käyvistä valmistuneista tällä hetkellä koulutusta vastaavissa töissä työskenteli 84 %, mutta yhteensä 90 % oli jossain vaiheessa työskennellyt koulutustaan vastaavissa töissä. Yhä opiskelevista 66 % työskenteli koulutustaan vastaavissa töissä ja 6 % muissa töissä. 28 % opiskelijoista ei käynyt töissä opintojen ohella.

KUVIO 12. Valmistuneiden ja opiskelevien sijoittuminen työelämässä ($n_1=75$, $n_2=53$).

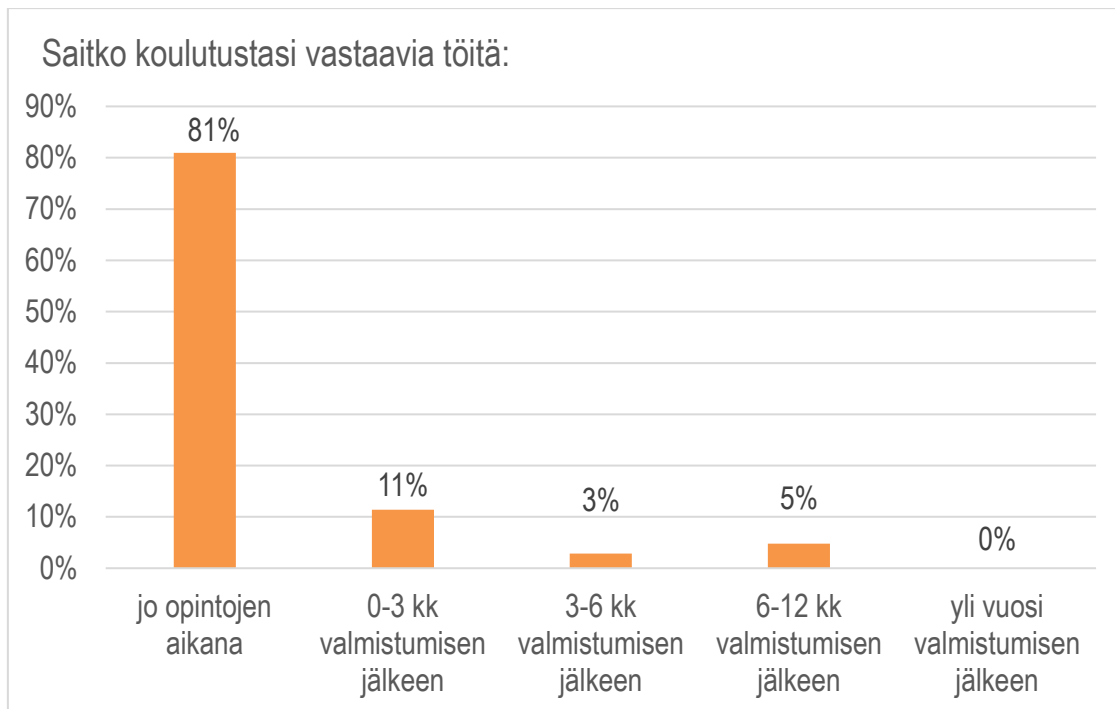
Kuviossa 13 on sukupuolen mukaan jaoteltuna ne, jotka olivat työskennelleet koulutusta vastaavissa töissä ja jotka eivät olleet. Naisista lähes 90 % oli työskennellyt koulutusta vastaavissa töissä, kun taas miesten kohdalla vastaava luku oli vain reilu 60 %.

KUVIO 13. Oletko työskennellyt koulutustasi vastaavissa töissä, sukupuolijakauma ($n_1=103$, $n_2=24$).

Syyt siihen, miksi henkilö ei ollut koulutustaan vastaavissa töissä, vaihtelivat laajasti. Valmistuneilla yleisimpiä syitä olivat yrittäjyys ja aikaisempi vakituinen työ, josta koettiin vaikeaksi siirtyä uusiin tehtäviin. Monilla valmistuneilla työt sisälsivät kuitenkin joissain määrin taloushallinnon töitä. Työtömillä valmistuneilla taas syynä korostui työkokemuksen puute. Opiskelijoilla yleisin syy oli opintojen keskeneräisyys, jonka vuoksi töitä ei oltu vielä haettu tai opintojen ohella ei haluttu työskennellä. Sekä opiskelijat että valmistuneet mainitsivat kokevansa töiden saannin Oulun seudulla vaikeaksi ja osa ei kokenut alaa omakseen.

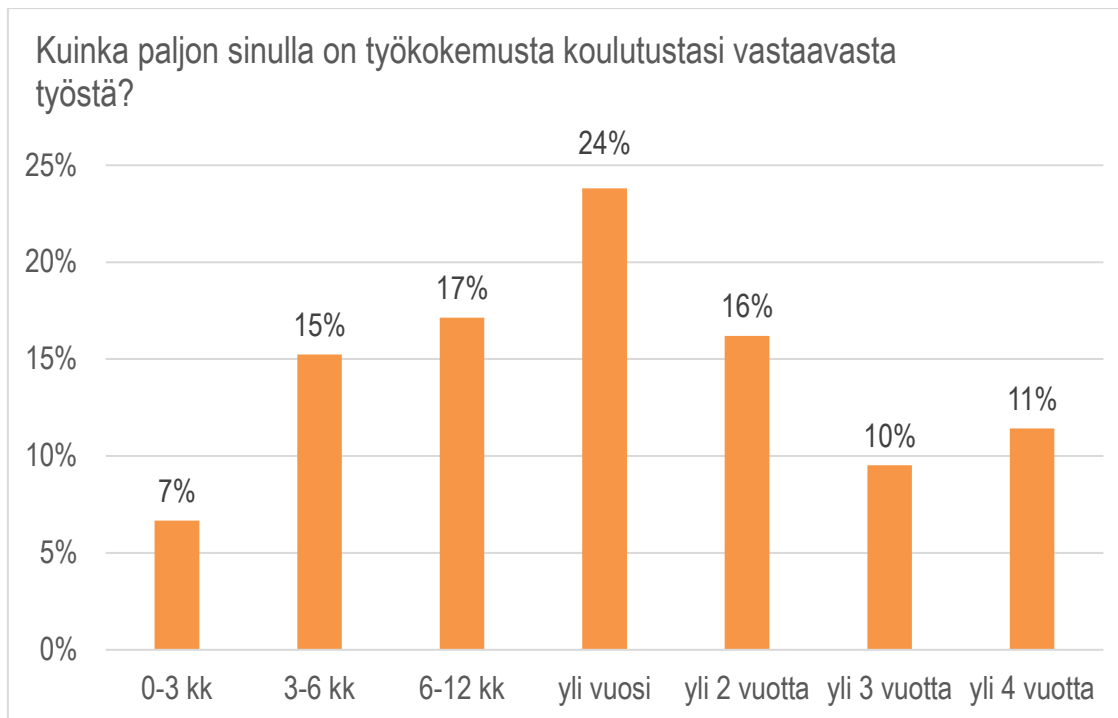
Työssäkäyvät olivat työllistyneet pääsääntöisesti Pohjois-Pohjanmaalle. Muutamat olivat työllistyneet myös muihin maakuntiin, kuten Uudellemaalle, Pirkanmaalle ja Lappiin. Yksittäisiä henkilöitä työskenteli myös muualla Suomessa ja Euroopassa. Kuten kuviosta 14 nähdään, suurin osa koulutusta vastaavia töitä saaneista oli työllistynyt jo opintojen aikana tai viimeistään kolmen kuukauden kuluttua valmistumisesta. Kaikki koulutustaan vastaavissa töissä olleet olivat työllistyneet vuoden sisällä valmistumisesta.

KUVIO 14. Milloin sait koulutustasi vastaavia töitä (n=105).

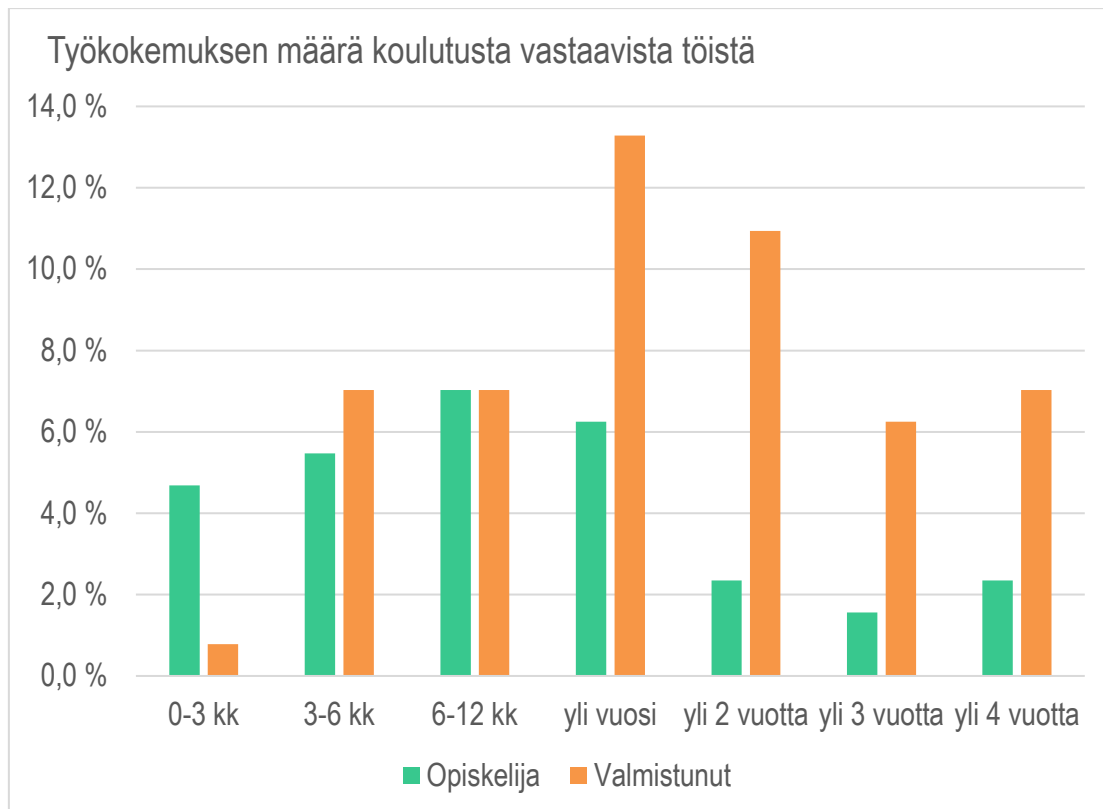
6.3 Työkokemus koulutusta vastaavista töistä

Kuviosta 15 nähdään, minkä verran työkokemusta vastaajilla oli koulutustaan vastaavista töistä. Noin neljänneksellä koulutustaan vastaavissa töissä käyvistä työkokemusta oli yli vuosi, mutta kuitenkin alle kaksi vuotta. Seitsemällä prosentilla vastaajista työkokemusta oli alle kolmen kuukauden ajalta. Muuten työkokemuksen määrä jakautuu melko tasaisesti niin, että osalla oli työkokemusta joitakin kuukausia ja osalla oli monen vuoden työkokemus.

KUVIO 15. Työkokemuksen määrä koulutusta vastaavasta työstä (n=105).

Kuviossa 16 vertaillaan työkokemuksen määrää opiskelijoiden ja valmistuneiden kesken. Yhä opiskelevilla työkokemus jakautui tasaisesti alle kahden vuoden työkokemukseen, mutta muutamalla vastaajalla oli työkokemusta jo yli neljänkin vuoden ajalta. Suurimmalla osalla valmistuneista työkokemusta oli ehtinyt kertyä yli vuoden tai yli kaksi vuotta, mutta osalla oli vähemmänkin työkokemusta. Opiskelijat ja valmistuneet olivat kuitenkin selkeästi jakautuneet asteikolle niin, että opiskelijat painottuivat taulukon vasempaan laitaan ja valmistuneet oikeaan laitaan.

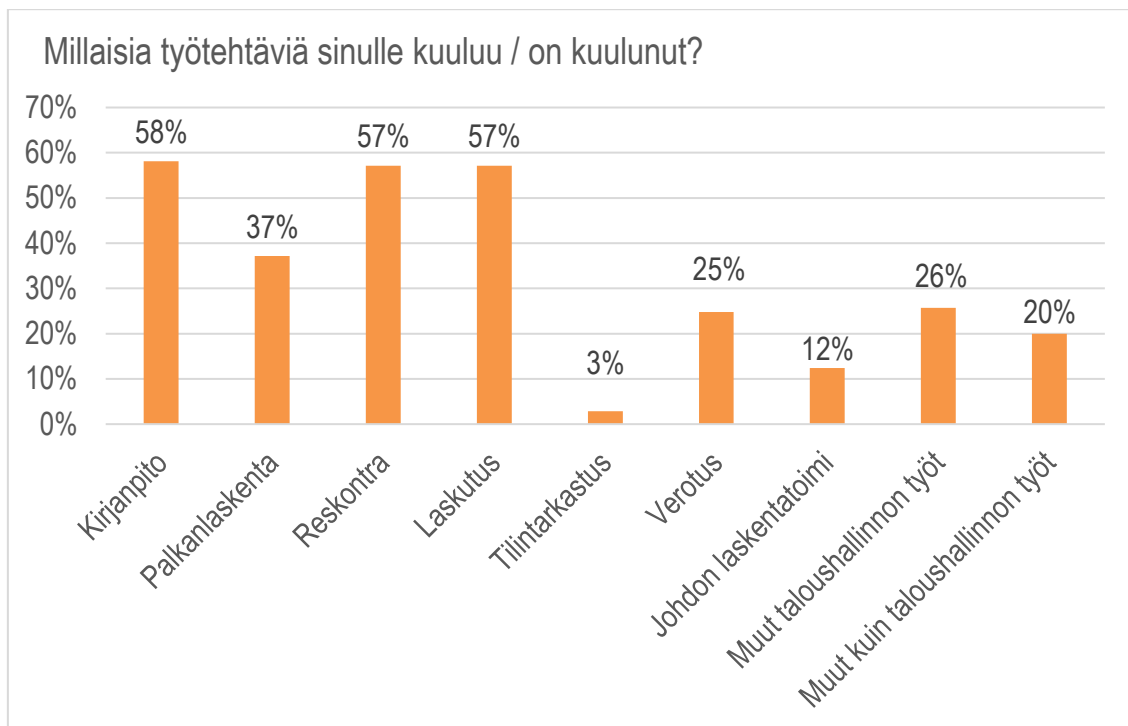

KUVIO 16. Työkokemuksen määrä koulutusta vastaavasta työstä, opiskelijat ja valmistuneet (n=128).

6.4 Työtehtävät

Tyypillisiä työnimikkeitä olivat kirjanpitäjä, palkanlaskija, toimistosihteeri, osto- ja myyntireskontraohoitaja, talousassistentti ja verovalmistelija. Lisäksi työnimikkeinä mainittiin muun muassa assistant controller, tilintarkastusasiantuntija, palveluasiantuntija sekä kiinteistösihteeri. Harvinaisempia nimikkeitä olivat esimerkiksi vakuutusalaan liittyvät vakuutusneuvoja ja korvausneuvoja. Lisäksi oli harjoittelijoita ja henkilöitä, joiden työnantajat eivät arvostaneet virallisia työnimikkeitä.

Tyypillisimpiä työtehtäviä olivat kirjanpito, reskontra sekä laskutus (kuvio 17). Yli puolet vastaajista mainitsi ne työtehtävikseen. Yli kolmannekselle kuului palkanlaskentaa ja verotuksen mainitsi neljännes vastaajista. Johdon laskentatoimen tehtäviä teki noin 10 %. Tilintarkastuksen parissa työskenteli vain muutama henkilö. Lisäksi muita taloushallinnon töitä teki joka neljäs vastaaja. Muut taloushallinnon työt pitivät sisällään muun muassa tilinpäätösten tekoa, maksatushakemusten tekoa, erilaista raportointia ja yleistä asiakaspalvelua. Muita kuin taloushallinnon töitä teki joka viides vastaaja. Tällaisiksi tehtäviksi mainittiin kuuluvan esimerkiksi yleisiä toimistotehtäviä, it-osaamiseen liittyviä tehtäviä, projektityöntekoa ja vakuutusalan työtehtäviä.

KUVIO 17. Työtehtävät (n=105).

6.5 Jatkokouluttautuminen sekä uratavoitteet

Seuraavaksi kysyttiin jatkokouluttautumisaikasta. Vastaukset kysymykseen menivät tasan. Myöskään sillä ei ollut merkitystä, oliko valmistunut vai ei, sillä jakauma heidänkin kesken oli hyvin tasainen. Vastaajien kesken kauppatieteiden maisterin tutkinto oli selvästi suosituin. Myös KLT- ja HT-tutkinto sekä ylempi ammattikorkeakoulututkinto olivat suosittuja. Muutama vastaaja oli maininnut myös ammatillisen opettajakorkeakoulun ja muita maisteritason koulutuksia esimerkiksi hallinto- ja oikeustieteistä sekä viestinnästä.

Uratavoitteista kysyttäessä suurin osa vastaajista halusi kehittyä ja edetä urallaan kohti vaativampia asiantuntijatehtäviä, johto- tai esimiestehtäviä tai ryhtyä yrittäjäksi. Myös jatkokouluttautuminen mainittiin uratavoitteissa. Monelle vastaajalle tavoitteeksi riitti työllistyminen koulutusta vastaaviin töihin. Osa ei ollut vielä muodostanut uratavoitteita ja osa oli tyytyväisiä nykyiseen asemaansa.

Alan vaihtoa kaikista vastaajista oli miettinyt 29 %. Valmistuneiden ja vielä opiskelevien kesken oli kuitenkin hajontaa. Valmistuneista vain vajaa neljännes oli harkinnut alanvaihtoa, kun vielä opiskelevista vastaava osuus oli yli kolmasosa. Syyt alan vaihdon taustalla olivat molemmissa ryhmissä

hyvin samanlaiset. Pääasiallisesti syiksi mainittiin yleinen työllisyystilanne, huono palkkaus ja se, että ala ei tuntunut omalta. Erilainen luova työ kiinnosti ja tiukasti sääntöjä noudattava toimistotyö ei sopinut itselle.

6.6 Koulutuksen antamat työelämävalmiudet

Seuraavassa kysymyksessä vastaajien tuli arvioida, millaisena he pitivät koulutuksen antamia työelämävalmiuksia (kuvio 18). Vastaukset annettiin asteikolla 1-7. Vastaukset painottuivat asteikon oikeaan päähän arvoille 5-7, eli melko hyvä, hyvä tai erittäin hyvä, jotka valitsi 87 prosenttia vastaajista. Lähes puolet vastaajista piti koulutuksen antamia työelämävalmiuksia melko hyvinä. Seitsemän prosenttia vastaajista piti valmiuksia melko huonoina tai huonoina ja viisi prosenttia vastaajista valitsi vaihtoehdon ”en osaa sanoa”.

Erittäin huono	Huono	Melko huono	EOS	Melko hyvä	Hyvä	Erittäin hyvä
0 %	2 %	5 %	5 %	47 %	32 %	8 %

KUVIO 18. Arvioi, millaisena pidät koulutuksen antamia työelämävalmiuksia (n=128).

Kuviossa 19 pyydettiin vastaajia arvioimaan, miten seuraavat tekijät olivat vaikeuttaneet heidän työllistymistään. Vastaukset annettiin asteikolla 1-7, jossa 1 tarkoitti, ettei tekijä ollut vaikeuttanut työllistymistä lainkaan ja 7 tarkoitti, että tekijä oli vaikeuttanut työllistymistä erittäin paljon. Vastauksissa oli paljon hajontaa. Työkokemuksen sekä kontaktien puutteen arvioitiin vaikeuttaneen työllistymistä kaikista eniten. 21 % vastaajista koki, että työkokemuksen puute oli vaikeuttanut työllistymistä paljon tai erittäin paljon. 20 % mielestä alueellinen työmarkkinatilanne vaikeutti työllistymistä paljon tai erittäin paljon. Toisaalta oli myös paljon sellaisia vastaajia, joiden mielestä työkokemuksen puute tai alueellinen työmarkkinatilanne eivät olleet vaikeuttaneet työllistymistä lainkaan tai olivat vaikeuttanut vain vähän – työkokemuksen puutteen osalta 31 % vastaajista koki, ettei se ollut vaikeuttanut työllistymistä ja alueellisen työmarkkinatilanteen osalta sitä mieltä oli 40 % vastaajista.

Kolmanneksi suurin syy työllistymisen vaikeuteen oli kontaktien ja suhdeverkostojen puute. 18 % vastaajista arvioi sen vaikeuttaneen työllistymistä paljon tai erittäin paljon. Tosin senkin osalta noin kolmannes vastaajista koki, ettei se ollut vaikeuttanut työllistymistä lainkaan tai oli vaikeuttanut vain vähän. Vähiten vaikutusta oli ollut tutkinnon heikolla tunnettuudella ja sillä, että tutkinto ei tarjonnut kelpoisuutta toivottuun työhön. Puutteellisen uraohjauksen tai neuvonnan ei myöskään arvioitu juurikaan vaikeuttaneen työllistymistä. Alueellisen työmarkkinatilanteen vaikutusta oli hankalin arvioida, sillä vastauksissa oli paljon hajontaa.

	Ei lainkaan	Vain vähän	Jonkin verran	EOS	Melko paljon	Paljon	Erittäin paljon	KA.
	1	2	3	4	5	6	7	
Työkokemuksen puute	23 %	9 %	21 %	13 %	13 %	9 %	13 %	3,6
Puutteellinen uraohjaus ja -neuvonta	30 %	25 %	12 %	28 %	2 %	2 %	0 %	2,5
Kontaktien/suhdeverkostojen puute	19 %	13 %	21 %	9 %	20 %	10 %	8 %	3,6
Tutkinnon/suuntautumisen heikko tunnettuus	63 %	15 %	6 %	12 %	1 %	2 %	2 %	1,8
Tutkinto ei tarjonnut kelpoisuutta toivomaani työhön	62 %	16 %	5 %	12 %	1 %	2 %	2 %	1,9
Alan heikko työmarkkinatilanne	32 %	15 %	19 %	14 %	12 %	4 %	5 %	2,9
Alueellinen työmarkkinatilanne	27 %	13 %	14 %	12 %	15 %	9 %	11 %	3,5

KUVIO 19. Arvioi, miten seuraavat tekijät ovat vaikeuttaneet työllistymistäsi (n=128).

Kun vastaukset rajattiin sen mukaan, oliko vastaajilla kokemusta koulutusta vastaavista töistä vai ei, vastaukset erosivat selkeästi toisistaan. Henkilöt, joilla ei ollut kokemusta koulutustaan vastaavista töistä (kuviot 20), arvioivat työkokemuksen sekä kontakti- ja suhdeverkostojen puutteen suurimmiksi työllistymistä vaikeuttaneiksi tekijöiksi. Suurin osa vastaajista ei osannut sanoa, oliko puutteellinen uraohjaus tai -neuvonta vaikeuttanut työllistymistä. Vähiten vaikutusta oli tutkinnon heikolla tunnettuudella sekä sillä, että tutkinto ei tarjonnut kelpoisuutta toivottuun työhön. Alan heikon työmarkkinatilanteen vaikutusta on vaikea arvioida, sillä vastauksissa oli hajontaa kaikista eniten. Alueellisen työmarkkinatilanteen sen sijaan arvioitiin vaikeuttaneen työllistymistä, mutta toisaalta joidenkin vastaajien mielestä sillä ei ollut vaikutusta.

	Ei lainkaan	Vain vähän	Jonkin verran	EOS	Melko paljon	Paljon	Erittäin paljon	KA.
	1	2	3	4	5	6	7	
Työkokemuksen puute	0 %	0 %	9 %	17 %	9 %	17 %	48 %	5,8
Puutteellinen uraohjaus ja -neuvonta	13 %	13 %	17 %	52 %	4 %	0 %	0 %	3,2
Kontaktien/suhdeverkostojen puute	0 %	4 %	13 %	9 %	35 %	26 %	13 %	5,0
Tutkinnon/suuntautumisen heikko tunnettuus	48 %	22 %	13 %	17 %	0 %	0 %	0 %	2,0
Tutkinto ei tarjonnut kelpoisuutta toivomaani työhön	48 %	26 %	9 %	13 %	0 %	4 %	0 %	2,0
Alan heikko työmarkkinatilanne	13 %	26 %	9 %	17 %	22 %	0 %	13 %	3,6
Alueellinen työmarkkinatilanne	9 %	17 %	0 %	22 %	17 %	9 %	26 %	4,5

KUVIO 10. Miten seuraavat tekijät ovat vaikeuttaneet työllistymistäsi (ei kokemusta koulutusta vastaavista töistä) (n=23).

Koulutusta vastaavissa töissä olleet henkilöt eivät kokeneet millään tekijällä olleen erityisen suurta merkitystä työllistymisen vaikeuttajana (kuvio 21). Eniten vaikutusta katsottiin olleen kontaktien- ja suhdeverkostojen puuttumisella, alueellisella työmarkkinatilanteella sekä työkokemuksen puutteella. Vähiten vaikutusta oli samoilla tekijöillä, kuin henkilöillä, jotka eivät olleet työllistyneet koulutustaan vastaaviin töihin.

	Ei lainkaan	Vain vähän	Jonkin verran	EOS	Melko paljon	Paljon	Erittäin paljon	KA.
	1	2	3	4	5	6	7	
Työkokemuksen puute	28 %	10 %	24 %	12 %	14 %	7 %	5 %	3,1
Puutteellinen uraohjaus ja -neuvonta	34 %	28 %	10 %	23 %	2 %	3 %	0 %	2,4
Kontaktien/suhdeverkostojen puute	23 %	15 %	23 %	9 %	17 %	7 %	7 %	3,3
Tutkinnon/suuntautumisen heikko tunnettuus	67 %	13 %	5 %	10 %	1 %	2 %	2 %	1,8
Tutkinto ei tarjonnut kelpoisuutta toivomaani työhön	65 %	13 %	5 %	11 %	1 %	2 %	3 %	1,9
Alan heikko työmarkkinatilanne	36 %	12 %	21 %	13 %	10 %	5 %	3 %	2,7
Alueellinen työmarkkinatilanne	30 %	12 %	17 %	10 %	14 %	9 %	8 %	3,2

KUVIO 21. Miten seuraavat tekijät ovat vaikeuttaneet työllistymistäsi (kokemusta koulutusta vastaavista töistä) (n=105).

6.7 Koulutuksen kehittäminen

Lopuksi kysyttiin, mitä vastaajat pitivät koulutuksessa hyvänä ja mitä he siinä kehittäisivät. Vastaukset olivat hyvin samantapaisia riippumatta siitä, olivatko vastaajat valmistuneita vai opiskelijoita. Koulutuksessa hyvinä asioina pidettiin opintojen käytännönläheisyyttä sekä monipuolisuutta. Laaja-alaisten opintojen myötä on mahdollista hakeutua monenlaisiin työtehtäviin. Tarjolla on myös valinnaisia aineita, joita pystyy valitsemaan oman mielenkiinnon ja omien urakehitystoiveiden mukaan. Erityisesti suuntautumisvaihtoehdon valitsemisen jälkeen opiskeltavat ammattiopinnot saivat kehuja asiantuntevuudesta, ajankohtaisuudesta ja loogisesta etenemisestä. Opettajia pidettiin asiantuntevina ja ammattimaisina. Lisäksi opintojen joustavuutta pidettiin hyvänä asiana. Etenkin monimuoto-opiskelujen mahdollistama joustavuus ja se, että opintoja voi käydä omaan tahtiin ja esimerkiksi valmistua nopeammin, nousivat vastauksissa esille. Opintoihin sisältyvää harjoittelua pidettiin tärkeänä ja arvostettiin erilaisia yritysvieraita luennoilla. Niiden katsottiin lisäävän opintojen työelämälähtöisyyttä.

Suurimpana kehityskohteena mainittiin taloushallinnon sähköisten järjestelmien vähäinen käyttö. Siinä missä osa vastaajista arvosti digitalisaatiota ja halusi sitä hyödynnettävän enemmänkin, esimerkiksi tarjoamalla verkkokursseja, osa toivoi lähiopetusta enemmän. Vastaajat toivoivat, että opinnoissa keskityttäisiin enemmän ammattiopintoihin ja että kursseilla olisi aikaa tutustua syvällisesti aiheisiin. Lisäksi he toivoivat vapaavalinnaisuutta lisää. Vastaajat halusivat, että opinnoissa huomioitaisiin paremmin aiemmat opinnot sekä mahdollinen aiempi työelämä, jonka perusteella voitaisiin tehdä hyväksilukuja. Harjoittelukäytänteisiin liittyi myös kehittämis ehdotuksia. Harjoitteluita toivottiin olevan enemmän ja useammassa osassa. Osa harjoitteluista sijoittuisi opintojen loppuvaiheeseen, jolloin työllistyminen olisi helpompaa ja saataisiin kontakteja työelämään. Harjoittelupaikan valintaan toivottiin ohjausta, sillä vastaajien mielestä harjoittelu määrittelee pitkälti, millä tavalla työtehtäviin sijoittuu myöhemmin. Lisäksi opintojen loppupuolelle kaivattiin uraohjausta.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimusjoukkoon kuuluvien opiskelijoiden vastauksia oli 53, eli opiskelijoiden vastausprosentti oli 37 %. Kysely saatiin toimitettua 133:lle jo valmistuneelle, joilta saatiin 75 vastausta, joten valmistuneiden vastausprosentti oli 56 %. Yhteensä vastauksia saatiin 128 kappaletta ja kokonaisvastausprosentti oli 46 %. Opiskelijoiden ja valmistuneiden vastausprosentissa on merkittävä ero. Valmistuneista yli puolet vastasivat, joten heidän osaltaan tuloksia voidaan pitää luotettavina. Kuitenkin opiskelijoista alle 40 % vastasi kyselyyn, joten tulosten virhemarginaali kasvaa. Kokonaisuutena vastauksia voidaan pitää melko luotettavina.

Vastausprosentti vastasi suurin piirtein tekijöiden odotuksia, sillä tutkimus lähetettiin rajatulle joukolle, jonka voisi olettaa olleen kiinnostunut aiheesta. Vastausprosentti olisi voinut olla vielä suurempikin etenkin opiskelijoiden osalta. Muistutussähköpostissa oli erikseen kehoitus opiskelijoille vastata kyselyyn, sillä ensimmäisen vastauskierroksen aikana vastaukset painoutuivat valmistuneisiin. Koska kysely lähetettiin opiskelijoille koulun ryhmäkohtaisilla sähköposteilla, voi sähköpostilla olla henkilöitä, jotka ovat jättäneet opintonsa kesken. Näin ollen tutkintoa suorittavien opiskelijoiden määrä voi olla pienempi, mikä tarkoittaisi sitä, että vastausprosentti olisi todellisuudessa suurempi.

7.1 Opintojen eteneminen

Vastaajista suurin osa oli aloittanut opintonsa vuonna 2013, jolloin opintonsa oli aloittanut 36 % vastaajista. Vuosina 2012 ja 2014 opintonsa aloittaneita oli vastaajissa suurin piirtein saman verran, hieman yli 20 %. Vähiten vastaajia oli vuodelta 2011, noin 16 % vastaajista. Jakauman taustalla on varmasti monia syitä, mutta yksi syy lienee se, että opiskelupaikkoja on lisätty viime vuosina. Näin ollen opiskelijoita on ollut enemmän vuosina 2013 ja 2014 kuin aiempina vuosina. Lisäksi tiedetään, että vuosina 2011-2013 opintonsa aloittaneista on muodostettu kaksi taloushallinnon päiväryhmää ja vuonna 2014 vain yksi päiväryhmä. Jokaisena vuonna on ollut myös yksi taloushallinnon monimuotoryhmä. On myös mahdollista, että myöhemmin opintonsa aloittaneita on tavoitettu paremmin.

Valmistumisvuosissa vuosi 2017 korostui, sillä lähes puolet vastaajista oli valmistunut tai arvioi valmistuvansa vuoden 2017 aikana. Vuosi voi korostua sen takia, että se on ainoa vuosi, joka sisältää sekä jo valmistuneita että heitä, joiden arvioitu valmistumisvuosi se on. Osa opiskelijoista suorittaa opintonsa tavoiteaikaa nopeammin ja osa hitaammin. Vuoden 2017 aikana voi valmistua opintonsa vuonna 2013 tai sitä ennen aloittaneita ja vuonna 2014 opintonsa aloittaneiden tavoitteellinen valmistumisaika on joulukuussa 2017.

Vuonna 2014 oli valmistunut vain seitsemän prosenttia vastaajista. Vuoden 2014 joulukuu on ollut opintonsa syksyllä 2011 aloittaneiden tavoitteellinen valmistumisaika. Koska tuolloin opintonsa aloittaneita oli vastaajien joukossa 16 %, on heistä alle puolet valmistunut tavoiteaikaan mennessä. Se selittää, miksi vuonna 2014 oli valmistunut vähemmän kuin muina vuosina. 2015 ja 2016 valmistuneita on ollut lähes saman verran, 23 % ja 21 % vastaajista. Tässä näkyy opiskelijamäärien kasvaminen ja se, että kaikki eivät valmistu tavoiteajassaan. Tyypillisempää näyttäisi olevan, että opiskelijat valmistuvat vasta tavoiteajan jälkeen, minkä huomaa myös siitä, että 3 % vastaajista on arvioinut valmistuvansa vasta 2018 tai 2019. Suurin osa vastaajista oli työllistynyt jo opintojensa aikana, joten opintojen ohella työskentelemisen voisi olettaa olevan ainakin osasyyn valmistumisen viivästymiseen.

7.2 Sukupuoli- ja ikäjakauma

Vastaajien sukupuolijakauma, 80 % naisia ja 19 % miehiä sekä yksi, joka ei halunnut määritellä sukupuoltaan, noudattelee yleistä taloushallintoalan sukupuolijakaumaa, joka on hyvin naisvaltainen. Jakauma on kuitenkin jyrkempi, kuin Tilastokeskuksen vastavalmistuneiden sijoittumista työelämään käsittelevässä tutkimuksessa, jossa vastavalmistuneista tradenomeista 65 % oli naisia ja 35 % miehiä. Pohjois-Pohjanmaalla jakauma oli 68 % naisia ja 32 % miehiä. Tilastokeskuksen tutkimus käsittelee kaikkia tradenomeja, joten opinnäytetyön tutkimuksen perusteella taloushallintoalan voisi olettaa olevan naisvaltaisempi, kuin muiden alojen, joilla tradenomeja työskentelee.

Vastaajista suurin osa oli alle 30-vuotiaita, mutta myös vanhempia opiskelijoita oli jonkin verran. Aikuisopiskelijat ovat usein monimuoto-opiskelijoita, jolloin opintoja on mahdollista suorittaa töiden ohella. Tradenomiliitto TRAL ry:n jäsentutkimuksen mukaan noin 80 % valmistuneista tradenomeista on nuoria ja loput aikuiskoulutuksessa. Kyselyn vastaajien ikäjakauma noudatteli samaa linjaa, mutta aikuisopiskelijoita oli hieman keskimääräistä enemmän. Alle 30-vuotiaita oli noin 70 %

vastaajista ja tätä vanhempia 30 %. Kyselyn vastauksissa moni pitikin koulutuksessa hyvänä sen joustavuutta ja monimuoto-opinnot saivat hyvää palautetta. Niiden suosio näkyi myös valmistuneiden ikäjakaumassa.

7.3 Työllisyys

Kyselyn vastaajista 84 % oli tällä hetkellä töissä. Valmistuneista vastaajista 90 % oli työskennellyt jossain vaiheessa koulutusta vastaavissa töissä ja tällä hetkellä niitä teki 84 % vastausta. Opiskelijoista koulutusta vastaavissa töissä on työskennellyt 72 %, mutta tällä hetkellä niitä teki 66 % vastaajista. Muiden alojen töissä tällä hetkellä työskenteli 9 % valmistuneista ja 6 % opiskelevista. Suurin osa vastaajista oli työllistynyt Pohjois-Pohjanmaalle huolimatta siitä, että valtaosa taloushallinnon työpaikoista sijaitsee pääkaupunkiseudulla.

Koska enemmistö vastaajista oli työllistynyt Pohjois-Pohjanmaalle, tuloksia verrataan Pohjois-Pohjanmaan työllisyystilanteeseen. Tilastokeskuksen tutkimuksessa vastavalmistuneiden sijoittumisesta työelämään oli tradenomien työllisyysprosentti vuoden kuluttua valmistumisesta Pohjois-Pohjanmaalla 71 %. Tilastokeskuksen tutkimuksen mukaan Pohjois-Pohjanmaalla vuoden kuluttua valmistumisesta työttömänä oli 18 % vastavalmistuneista tradenomeista. Opinnäytetyön tutkimuksessa valmistuneista työttömänä oli 7 %, joista yksi vastaaja ei ollut työskennellyt valmistumisen jälkeen lainkaan. Vertailussa on huomioitava se, että Tilastokeskuksen tutkimus kattaa kaikki tradenomit, ei pelkästään taloushallintoon suuntautuneita tradenomeja, kuten opinnäytetyön tutkimuksessa. Vaikuttaisi, että taloushallinnon alalla työllistyminen on keskimääräistä parempaa. On myös mahdollista, että tutkimukseen on vastannut enemmän henkilöitä, jotka ovat työllistyneet koulutusta vastaaviin töihin.

Sytä muilla aloilla työskentelyyn valmistuneilla olivat vastauksista päätellen esimerkiksi, että osa vastaajista toimi yrittäjänä tai oli jäänyt tradenomikoulutuksen jälkeen aiempaan työpaikkaansa. Suurella osalla työt sisälsivät taloushallinnonkin tehtäviä. Lisäksi moni vastaaja koki, ettei taloushallinnon ala tunnu omalta, jolloin töitä oli haettu muualta. Opiskelijoista moni oli opintojen ohella esimerkiksi siivoustyöhön tai kauppoihin, jolloin työvuorot oli mahdollista sovittaa opintojen kanssa yhteen. Osa opiskelijoista ei ollut vielä hakenut koulutusta vastaavia töitä ollenkaan, vaan keskittyi opintoihin.

7.3.1 Työllistyminen koulutusta vastaaviin töihin

Sukupuolten välinen ero työllistymisessä koulutusta vastaaviin töihin oli merkittävä. Naisista lähes 90 % ja miehistä vain reilu 60 % oli työskennellyt koulutusta vastaavissa töissä. Tilastokeskuksen tutkimuksessa naisten ja miesten välillä ei ollut juurikaan eroa vastavalmistuneiden työllisyydessä Pohjois-Pohjanmaalla, sillä sekä naisista että miehistä noin 70 % oli työllistynyt. Koko maan tilastoissa naistradenomien työllistymisprosentti oli 82 % ja miesten 78 %, joten siinäkin ei ole merkittävää eroa sukupuolten välillä. Opinnäytetyön kyselyyn vastanneista naisien kohdalla valmistuneiden osuus oli suurempi, kun taas miesten kohdalla opiskelevien osuus oli suurempi. Valmistumisesta johtuen on todennäköisempää, että naiset olivat työllistyneet miehiä paremmin. Kyselyyn myös vastasi paljon enemmän naisia, mikä voi osaltaan selittää tutkimuksen tuloksia, jotka poikkeavat sekä Pohjois-Pohjanmaan että koko Suomen osalta merkittävästi Tilastokeskuksen tutkimuksesta.

Opinnäytetyön tutkimuksessa kaikki koulutustaan vastaaviin töihin työllistyneet vastaajat olivat työllistyneet viimeistään vuoden kuluttua valmistumisesta, mutta suurin osa jo opintojen aikana. Opintojen aikaisella yhteistyöllä yritysten kanssa voisi olettaa olleen suuri merkitys työllistymisen kannalta. Opintoihin sisältyy esimerkiksi liiketoimintasuunnitelman tekeminen yritykselle sekä työelämälähtöinen projekti. Myös opintoihin pakollisena kuuluva harjoittelu luo kontakteja työelämää ja lisäksi moni tekee opinnäytetyön yritystoimeksiantajalle. Yritysyhteistyötä voi jo opintojen aikana harjoittaa opiskelijayritys Trapestissa tai muissa yrittäjyysopinnoissa.

7.3.2 Työkokemus

Työkokemuksen määrä koulutusta vastaavista töistä opiskelijoilla painottui alle kahteen vuoteen. Yli kaksi vuotta työskennelleiden opiskelijoiden voisi olettaa olevan monimuoto-opiskelijoita tai henkilöitä, jotka ovat suorittaneet toisen asteen tutkinnon taloushallinnon alla. On epätodennäköistä, että opiskelijalle, jolla ei ole ammatillista taustaa, olisi ehtinyt kertyä työkokemusta koulutusta vastaavista töistä yli kahden vuoden ajalta. Se tarkoittaisi työllistymistä jo opintojen alkupuolella ennen ammattiopintoja ja harjoittelua.

Vuonna 2017 oli valmistunut tai arvioi valmistuvansa lähes puolet vastaajista. Tämä selittää, miksi sekä opiskelijoiden että valmistuneiden määrät olivat melko samat 3-6 kuukautta työkokemusta

omaavien joukossa. Mikäli opintoja suorittaa opintosuunnitelman mukaisessa etenemisjärjestyksessä, ovat vuonna 2014 opintonsa aloittaneet suorittaneet harjoittelun joulukuuhun 2016 mennessä. Tällöin harjoittelun päättymisestä olisi kulunut alle kuusi kuukautta. Vuonna 2013 opintonsa aloittaneiden tavoitteellinen valmistumisaika oli joulukuussa 2016, joten valmistumisen aikoihin työllistyneelle olisi kyselyyn mennessä ehtinyt kertyä myös yli kolmen kuukauden työkokemus. On myös todennäköistä, että opiskelijat saavat koulutusta vastaavia kesätöitä aikaisintaan toisen opintovuoden jälkeen, jolloin he ovat opiskelleet vuoden verran ammattiopintoja. Näin ollen valmistumisvaiheessa olevilla opiskelijoilla olisi työkokemusta koulutustaan vastaavista töistä alle kaksi vuotta.

Valmistuneiden osalta korostuivat henkilöt, joilla oli työkokemusta koulutusta vastaavista töistä vähintään yli vuoden. Valmistuneista vähän yli puolet oli valmistunut vähintään vuosi sitten, mikä selittää piikkejä yli vuoden mutta kuitenkin alle kolme vuotta työkokemusta omaavien kohdalla. Niin valmistuneiden kuin opiskelijoidenkin osalta työkokemuksen määrä koulutusta vastaavista töistä tukee sitä, että henkilöt olivat työllistyneet jo koulutuksen aikana tai viimeistään vuosi valmistumisen jälkeen.

7.4 Työtehtävät

Tyypilliset työnimikkeet vastasivat hyvin taloushallintoalan yleisimpiä työnimikkeitä: kirjanpitäjä, palkanlaskija ja reskontranhoitaja. Myös eri nimikkeillä olevia sihteereitä ja assistentteja oli, mikä on luonnollista, koska useimmilla työkokemusta oli alle kolme vuotta, mikä ei vielä mahdollista vaativia asiantuntijatehtäviä. Tyypillisimpiä työtehtäviä vastaajilla olivat kirjanpito, reskontra, laskutus, palkanlaskenta ja verotus. Tilintarkastuksen pariin oli työllistytty selkeästi vähiten. Myöskään johdon laskentatoimen tehtäviä ei kuulunut kovin monelle. Joka viidennen vastaajan työnkuvaan kuului muut kuin taloushallinnon työt.

Kyselyssä oli vaihtoehtoina ”muut taloushallinnon työt” ja ”muut kuin taloushallinnon työt”, jotka vastaajat käsittivät osin eri tavoilla. Muut taloushallinnon työt ja muut kuin taloushallinnon työt pitivät monella vastaajalla sisällään samankaltaisia tehtäviä, kuten muita toimistotehtäviä ja it-tehtäviä. Muissa kuin taloushallinnon töissä oli mainittu usein myös vakuutusalaan liittyvät tehtävät.

Muut taloushallinnon työt oli ymmärretty osin eri tavalla, kuin kysymyksiä laatiessa suunniteltiin. Muissa taloushallinnon töissä oli mainittu esimerkiksi tilinpäätösten tekeminen, jonka ajateltiin sisältyvän kirjanpidon työtehtäviin. Eri tavalla ymmärtäminen voi selittyä sillä, että kaikissa paikoissa kirjanpitäjien työtehtävät eivät välttämättä ole samanlaiset ja joissain paikoissa kaikkien kirjanpitäjien työtehtäviin ei kuulu tilinpäätösten ja veroilmoitusten tekeminen. Vaikka kyselylomakkeesta pyydettiin palautetta useilta henkilöiltä ja sekä opettajilta että opiskelijoilta, vastauksia analysoitaessa huomattiin kuitenkin, että nämä kaksi kysymystä vaikutti olleen monitulkintaisia. On vaikea arvioida, mikä vaikutti eniten eri tavalla ymmärtämiseen.

7.5 Jatkokoulutus

Jatkokouluttautumisen osalta vastaukset jakautuivat tasan. Jako oli hyvin tasainen myös valmistuneiden ja opiskelijoiden kesken, joten valmistuminen ei vaikuttanut asiaan. Jatko-opintoja harkineita kiinnosti eniten ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaminen. Useissa vastauksissa mainittiin sekä maisteritutkinto että ylempi ammattikorkeakoulututkinto. Koska vastaajia kiinnosti etenkin vaativat asiantuntijatehtävät, on luonnollista, että halutaan suorittaa ylempi ammattikorkeakoulututkinto, joka on edellytyksenä moniin työpaikkoihin haettaessa.

Maisteritutkinto nousi kuitenkin vastauksissa useammin esiin. Vastausten perusteella voisi olettaa, että maisterin tutkintoon hakeudutaan sen takia, että siihen voi hakea heti valmistumisen jälkeen, toisin kuin esimerkiksi ylempään ammattikorkeakoulututkintoon tai niin kutsuttuihin kirjaintutkintoihin, joihin vaaditaan työkokemusta. Maisteritutkinnolla saa myös enemmän syvennystä etenkin taloushallinnon teorioihin, kun ammattikorkeakoulututkinto keskittyy käytännönläheisyyteen. Maisteritutkinnon suosiota ylempään ammattikorkeakoulututkintoon verrattuna voi selittää myös ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon heikompi tunnettuus. Ylempi ammattikorkeakoulututkinto on perustettu vasta 2000-luvun aikana, joten se voi olla vielä suhteellisen vieras sekä opiskelijoille että työnantajille.

Lisäksi vaikuttaisi, että maisterin tutkintoa arvostetaan etenkin tilintarkastuspuolella enemmän ja tradenomikoulutuksen tuomia valmiuksia ei alalla täysin ymmärretä. Näin ollen, mikäli HT-tutkinnon suorittaminen kiinnostaa, voi maisteritutkinnon suorittaminen olla järkevämpää. HT-tutkintoon voi kuitenkin hakea myös tradenomitutkinnolla, mutta se edellyttää kolmen vuoden työkokemusta tilintarkastusalalla, minkä kerryttäminen voi olla vaikeaa, jos työnantaja ei arvosta tradenomitutkintoa.

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suosion taustalla taas voisi olettaa olevan sen, että tradenomin ammattitutkinto on alempi korkeakoulututkinto, mutta joihinkin työpaikkoihin vaaditaan ylempi korkeakoulututkinto. Ylempi ammattikorkeakoulututkinto saattaa houkutella opiskelijoita työelämälähtöisyyden vuoksi. Oulun ammattikorkeakoulussa tarjottava liiketalouden ylempi ammattikorkeakoulututkinto on yrittäjyyden ja liiketoimintaosaamisen tutkinto-ohjelma. Useat vastaajista mainitsivat uratavoitteena yrittäjyyden, joten Oulun ammattikorkeakoulussa tarjottava yrittäjyyden ja liiketoimintaosaamisen tutkinto-ohjelman voisi olettaa kiinnostavan heitä. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon voi suorittaa helposti myös töiden ohella, sillä se toteutetaan monimuoto-opintoina.

Myös KLT-tutkinto oli melko suosittu jatkokoulutusvaihtoehto ja moni mainitsi sen myös uratavoitteenaan. Tradenomi voi hakeutua tutkintoon, kun on työskennellyt kolmen vuoden ajan soveltuvissa töissä. Yli puolet vastaajista oli työskennellyt kirjanpito tehtävissä ja KLT-tutkinto antaa erityisesti sitä varten mahdollisuuden syventää asiantuntijuuttaan. Tutkinto on lyhykestoinen ja se suoritetaan töiden ohella. Tilitoimisto voi olla Taloushallintoliiton auktorisoima vain silloin, kun siellä työskentelee vähintään yksi KLT-tutkinnon suorittanut henkilö. Tämän takia tutkintoa arvostetaan yleisesti tilitoimistoalalla. Yksi KLT-nimikkeen säilyttämisen vaatimus on, että tutkinnon suorittanut päivittää ammattitaitoaan jatkuvasti. Sen vuoksi edellytetäänkin, että vuodessa kertyy riittävä määrä koulutuspäiviä.

Osaa vastaajista kiinnostivat muut tutkinnot. Esimerkiksi muista maisteritason tutkinnoista vastaajia kiinnostivat oikeustieteet, viestintä ja tietojenkäsittely. Lisäksi oli muita tutkintoja, kuten yrittäjä- ja isännöintitutkinto sekä HT-tilintarkastustutkinto. Tällaisella jatkokoulutuksella on mahdollista kohdentaa omaa ammattitaitoaan tiettyyn suuntaan. Sen avulla voi myös suunnata erilaisiin tehtäviin, mikä saattaa olla syy sellaisilla vastaajilla, jotka eivät kokeneet taloushallintoalaa omakseen.

Puolet kyselyn vastaajista ei kuitenkaan ollut harkinnut jatkokouluttautumista. Syitä tähän ei kysytty, mutta muista vastauksista päätellen voisi olettaa, että moni kokee tradenomitutkinnon riittäväksi ja on tyytyväinen nykyiseen asemaansa. Vaikka ei varsinaisesti jatkokouluttautuisikaan, vastauksissa uratavoitteina mainittiin myös erilaisille koulutuspäiville osallistuminen, joilla kehittää ammattiosaamistaan. Lisäksi pitkä työura itsessään antaa valmiuksia edetä vaativampiin tehtäviin. On

myös hyvä ottaa huomioon, että osa vastaajista vielä suorittaa nykyistä tutkintoaan ja loputkin vastaajista on valmistunut tradenomiksi muutaman vuoden sisällä, jolloin voi haluta keskittyä työuran luomiseen ennen jatkokouluttautumista.

7.6 Uratavoitteet ja alanvaihto

Uratavoitteista kysyttäessä vastaajat halusivat pääosin vaativiin asiantuntijatöihin. Näitä ovat esimerkiksi vaativat kirjanpidon työt, tilintarkastus sekä verotukseen liittyvät tehtävät. Asiantuntijatehtävien lisäksi esimiesasema kiinnosti monia. Moni oli myös kiinnostunut yrittäjyydestä, johon Oulun ammattikorkeakoulussa pyritään opiskelijoita kannustamaan. Opiskelijat voivat osallistua esimerkiksi Demolan, Oamk Labsin ja Yrityshautomon toimintaan. Lisäksi ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon tutkinto-ohjelma on yrittäjyyspainotteinen.

Tradenomiliitto TRAL ry:n jäsenkyselyssä lähes puolet tradenomeista työskenteli asiantuntijatehtävissä ja myös esimiesasemassa olevia tradenomeja löytyi. Jäsentutkimus tukee siis hyvin opinäytetyön kyselyn tuloksia. Toisaalta oli myös vastaajia, jotka olivat tyytyväisiä nykyiseen asemaansa eivätkä ainakaan tällä hetkellä halunneet merkittävää etenemistä urallansa. Lisäksi osa vastaajista mainitsi uratavoitteekseensa riittävän koulutusta vastaavien töiden saamisen. Sitä voi selittää se, että joidenkin vastaajien mielestä työtilanne alalla tai alueellisesti tuntui heikolta.

Vastaajista vajaa kolmannes, 29 %, oli harkinnut alanvaihtoa. Alanvaihto kiinnosti vielä opiskelevia enemmän kuin valmistuneita, mutta syyt alanvaihdon harkitsemisen taustalla olivat kuitenkin samankaltaisia. Yleisiä syitä alanvaihdon harkintaan olivat huono palkkaus alan vaativuuteen nähden, työn kausiluonteinen stressi, huono työllisyystilanne sekä se, että ala ei tuntunut omalta. Muista vastauksista havaittiin, että vastaajien näkemykset alan työllisyystilanteesta vaihtelivat laajasti. Huonosti työllistyneet kokivat alan työllisyystilanteen huonompana kuin ne, jotka olivat saaneet töitä, ja näin ollen kokemus työllisyystilanteesta oli hyvin subjektiivinen.

Suurin osa vastaajista ei ollut harkinnut alanvaihtoa, joten vaikuttaisi, että vastaajat ovat olleet tyytyväisiä uravalintaansa. On kuitenkin mahdollista, että valmistuneista kyselyyn on vastannut enemmän sellaisia henkilöitä, jotka kokevat taloushallintoalan omakseen ja ovat jatkaneet niissä töissä.

Opiskelijat voivat olla epävarmempia, koska työkokemusta alalta ei välttämättä ole. Näin ollen puuttuu myös varmuus, ovatko työtehtävät tulevaisuudessa sellaisia, kuin koulutukseen hakiessa on ajatellut.

7.7 Työelämävalmiudet

Koulutuksen antamia työelämävalmiuksia pidettiin yleisesti ottaen hyvinä. Lähes puolet vastaajista piti koulutuksen antamia työelämävalmiuksia melko hyvinä. Tämä korreloi hyvin sen kanssa, että suurin osa vastaajista oli työllistynyt ja vastaajat halusivat edetä vaativiin asiantuntijatehtäviin ja puolet vastaajista oli harkinnut jatkokouluttautumista. Vain muutama vastaaja piti koulutuksen antamia työelämävalmiuksia huonoina tai melko huonoina ja siihen voi mahdollisesti vaikuttaa esimerkiksi se, mihin on suuntautunut alan sisällä. Esimerkiksi tilintarkastuspuolelta mainittiin, että ainakaan työnantajat eivät tunnista koulutuksen mahdollisuuksia riittävästi. Toinen mahdollinen syy voi olla se, ettei tunne alaa omakseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmän esityksessä korkeakoulutuksen rahoitusperusteiden uudistamiseksi esitettiin laadullisen työllistymisen huomioimista. Laadullista työllistymistä mitattaisiin esimerkiksi tyytyväisyydellä tutkintoon ja sen antamiin työelämävalmiuksiin. Kyselyn tuloksien mukaan vastaajat pitivät koulutuksen antamia työelämävalmiuksia melko hyvinä. Vastaajien voidaan myös päätellä olevan tyytyväisiä tutkintoon, sillä suurin osa oli koulutusta vastaavissa töissä ja heillä oli uratavoitteita, jotka kertoivat halusta kehittyä edelleen taloushallinnon saralla.

Työllistymistä kaikista vähiten vastaajien mielestä oli vaikeuttanut tutkinnon tai suuntautumisen heikko tunnettuus ja se, että tutkinto ei tarjonnut kelpoisuutta toivottuun työhön. Tämä korreloi hyvin siihen, että vastaajat pitivät koulutuksen antamia työelämävalmiuksia hyvinä tai melko hyvinä. Vastauksista voidaan myös tulla johtopäätökseen, että taloushallintoon suuntautuneen tradenomin tutkinto on työnantajien keskuudessa arvostettu. Kaiken kaikkiaan eniten työllistymistä vaikeuttaneet tekijät eivät suoranaisesti liittyneet koulutukseen.

Puutteellisen uraohjauksen ei arvioitu vaikeuttaneen työllistymistä kovinkaan paljon. Toisaalta 28 % vastaajista ei osannut arvioida sen vaikutusta. Opintoissa ei kovinkaan paljon käsitellä uraohjausta, minkä vuoksi vastaajien on voinut olla vaikea arvioida sen merkitystä. Uraohjausta kuitenkin toivottiin enemmän koulutuksen kehittämisen näkökulmasta.

Vastauksissa oli eniten hajontaa työkokemuksen ja kontaktien puutteen ja heikon työmarkkinatilanteen kohdalla sekä alalla että alueellisesti. Näihin tekijöihin vaikutti nimenomaan se, oliko vastaaja työllistynyt koulutusta vastaaviin töihin. On loogista, että henkilöt, joilla ei ollut kokemusta koulutusta vastaavista töistä, kokivat eri tekijöiden vaikeuttaneen työllistymistä selkeästi. Henkilöt, jotka olivat työllistyneet koulutustaan vastaaviin töihin, eivät kokeneet erityisesti minkään tekijän vaikeuttaneen työllistymistä.

Lähes puolet vastaajista, joilla ei ollut työkokemusta koulutusta vastaavista töistä, koki, että juuri työkokemuksen puute oli vaikeuttanut työllistymistä erittäin paljon ja jopa kaksi kolmasosaa piti sitä suurimpana työllistymistä vaikeuttaneena tekijänä. Tuloksista voidaankin päätellä, että työkokemuksella on iso merkitys töiden saamisessa, sillä vain viisi prosenttia vastaajista, joilla oli työkokemusta koulutustaan vastaavista töistä, koki, että työkokemuksen puute olisi vaikeuttanut työllistymistä erittäin paljon. Noin 60 % vastaajista, joilla ei ollut työkokemusta koulutusta vastaavista töistä, piti kontaktien ja suhdeverkostojen puutetta melko paljon tai paljon työllistymistä vaikeuttaneena tekijänä. He näkivät myös alueellisella työmarkkinatilanteella olleen vaikutusta. Suurin osa arvioi sen vaikeuttaneen työllistymistä melko paljon tai erittäin paljon.

Yli puolet vastaajista, joilla ei ollut kokemusta koulutusta vastaavista töistä, ei osannut arvioida, oliko puutteellinen uraohjaus tai neuvonta vaikeuttaneet heidän työllistymistään. Loput olivat sitä mieltä, ettei se ollut vaikeuttanut työllistymistä juurikaan. Alan heikon työmarkkinatilanteen vaikutus jakautui hyvin tasaisesti heidän kesken. Eroa alueelliseen työmarkkinatilanteeseen voi selittää se, että etenkin Etelä-Suomessa töitä on tarjolla paljon ja alalla itsessään työllisyystilanne on ihan hyvä. Ammattibarometrin mukaan Pohjois-Pohjanmaalla työmarkkinat ovat tasapainossa. Mikäli työllistyminen on ollut vaikeaa, voi alueellinen työmarkkinatilanne tuntua heikolta. Verrattaessa vastauksia henkilöihin, jotka olivat työllistyneet, vastaukset poikkeavat selkeästi ja kokemus alueellisesta työmarkkinatilanteesta on hyvin subjektiivinen.

Vastaajien, joilla oli kokemusta koulutustaan vastaavista töistä, vastaukset painoutuivat taulukossa akselille ”ei lainkaan” tai ”vain vähän” vaikeuttanut työllistymistä. Heidänsä kohdalla puutteellisen uraohjauksen vaikutusta ei osannut arvioida 23 % vastaajista. Eniten eroavaisuuksia vastauksissa oli työkokemuksen ja kontaktien puutteen sekä alueellisen työmarkkinatilanteen osalta, mitkä korostuivat myös henkilöillä, jotka eivät olleet koulutustaan vastaavissa töissä.

7.8 Koulutuksen kehittäminen

Kysymykseen, mitä vastaajat pitivät koulutuksessa hyvänä ja mitä he siinä kehittäisivät, tuli hyvin samankaltaisia vastauksia sekä valmistuneilta että vielä opiskelevilta. Tämä on sinänsä hyvin ymmärrettävää, koska opetussuunnitelmassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia eri vuosina opiskelleiden välillä. Toisaalta vastauksissa oli myös ristiriitoja. Esimerkiksi moni vastaaja piti koulutuksessa hyvänä sen käytännönläheisyyttä, mutta joidenkin mielestä koulutusta olisi pitänyt kehittää vielä käytännönläheisemmäksi. Mielenkiintoista on myös se, että ammattikorkeakoulun on tarkoitus tarjota käytännönläheistä koulutusta, kun taas yliopistossa opinnot ovat teoreettisempia, mutta silti jatkokouluttautumista yliopistossa harkitsi usea vastaaja, vaikka ammattikorkeakoulusta olisi pitänyt kehittää käytännönläheisemmäksi.

Koulutuksessa hyvänä asiana pidettiin myös joustavuutta ja sitä, että on mahdollista valmistua oman aikataulunsa mukaan. Erityisesti vastauksista kävi ilmi, että opiskelijoilla oli ajatus valmistua tavoiteaikaa nopeammin. Kuitenkin verrattaessa valmistuneiden aloitus- ja valmistumisvuosia vaiutti olevan tyypillisempää valmistua opinnoista vasta tavoiteajan jälkeen.

Harjoittelua ja yritysten vierailua luennoilla sekä muita yhteistyömuotoja yritysten kanssa pidettiin hyvänä. Kuitenkin yksi työllistymistä eniten vaikeuttaneista tekijöistä oli vastaajien mielestä kontaktien ja suhdeverkostojen puute. Lisäksi harjoittelupaikan valintaan kaivattiin enemmän ohjausta. Vaikka koulutuksen monipuolisuutta ja laaja-alaisuutta keuhuttiin ja se antaa valmiudet työllistyä taloushallinnon alalla hyvin erilaisiin tehtäviin, vastaajat kokivat, että harjoittelupaikka määrittää suunnan, millaisiin työtehtäviin voi jatkossa työllistyä. Siksi harjoittelupaikan valinnalla on suuri merkitys. Merkitystä vielä lisää se, että useimmat suorittavat yleis- ja ammattiharjoittelun yhtenä kokonaisuutena. Moni vastaaja toivoikin useampia harjoittelujaksoja eri vaiheissa opintoja. Toisaalta harjoittelujakson toivottiin sijoittuvan opintojen loppuun, jolloin työllistyminen harjoittelupaikkaan on helpompaa.

Vastaajat olivat olleet tyytyväisiä taloushallinnon suuntautumisvaihtoehdon ammattiopintoihin ja opetussuunnitelman loogiseen etenemiseen. Opetusta pidettiin ajantasaisena ja ammattimaisena. Vaikka ammattiopintoja keuhuttiinkin laajuudesta ja asiantuntevuudesta, osa vastaajista toivoi, että opintojaksoilla syvennyttäisiin aiheisiin vielä enemmän. He olivatkin valmiita karsimaan joitakin ensimmäisen vuoden opintojaksoja, joita he pitivät ylimääräisinä, ja korvaamaan nämä opintopisteet ammattiopinnoilla.

Taloushallinnon suuntautumisvaihtoehtoon on määritelty paljon pakollisia opintoja, jolloin vapaa- valinnaisille opinnoille ei jää tilaa. Vastaajat kuitenkin toivoivat enemmän vapaavalintaisuutta opintoihin. Voisi olettaa, että tähän vaikuttavat vastaajien omat uratavoitteet, jolloin voisi olla hyödyllistä, mikäli pystyisi valitsemaan enemmän uratavoitteita hyödyttäviä opintoja. Myös sellaisia henkilöitä, jotka eivät kokeneet taloushallinnon alaa omakseen, voisi hyödyttää, jos he voisivat valita opintoja taloushallinnon ulkopuolelta. Osalla vastaajista oli aiempaa koulutusta ja kokemusta työelämästä. Näin ollen heillä voi olla tietyistä opinnoista paremmat lähtötiedot kuin muilla opiskelijoilla. Tällöin voisi olla hyvä, mikäli työkokemuksella voisi hyväksi lukea opintoja enemmän ja keskittyä niihin opintoihin, joiden asiat ovat uusia.

Taloushallinnon alalla on käynnissä rakennemuutos digitalisaation takia. Koulutuksen kehityskoh- teena mainittiinkin sähköisten järjestelmien vähäinen käyttö opetuksessa. Vastaajat toivoivat, että eri järjestelmien käyttöä harjoiteltaisiin enemmän. Vaikka taloushallinnon lehtori Ulla Reinikaisenkin mukaan ohjelmistojen osaaminen on tärkeää, toi hän esiin opetuksen resurssien rajallisuuden, minkä vuoksi on parempi keskittyä perusasioihin. Opetuksessa digitalisaation hyödyntäminen jakoi vastaajien mielipiteitä. Osan mielestä verkkokursseja olisi pitänyt hyödyntää enemmän, mutta osa toivoi, että lähiopetusta lisättäisiin. Koska kysely on tehty sekä päivä- että monimuotoryhmissä opiskeleville, on vaikea arvioida, miten se vaikuttaa tulokseen. Monimuotoryhmillä lähiopetusta on vain vähän, kun taas päiväryhmillä verkko-opetusta ei juurikaan ole.

Kehityskohteena mainittiin uraohjauksen puute opintojen loppuvaiheessa. Vastaajat toivoivat, että sitä olisi enemmän. Toisaalta kyselyssä vastaajat eivät osanneet arvioida, minkä verran uraohjauk- sen puute olisi vaikeuttanut heidän työllistymistään.

8 POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Oulun ammattikorkeakoulusta valmistuneiden ja valmistumassa olevien taloushallinnon suuntautumisvaihtoehdossa opiskelleiden henkilöiden työllistymistä. Tutkimusaineisto hankittiin sähköpostitse lähetetyllä Webropol-kyselyllä, jossa selvitettiin muun muassa vastaajien perustietojen lisäksi nykyistä työtilannetta, oliko vastaaja työskennellyt koulutusta vastaavissa töissä, millaisia työtehtäviä koulutusta vastaavat työt olivat sisältäneet, milloin työllistyminen oli tapahtunut ja mistä päin töitä oli löytynyt. Henkilöiltä, jotka eivät olleet työskennelleet koulutusta vastaavissa töissä, kysyttiin, mitä töitä he mahdollisesti tekivät sekä arviota siitä, miksi he eivät olleet saaneet koulutustaan vastaavia töitä. Lisäksi tutkimuksessa selvitettiin vastaajien jatkokoulutusaikeita, uratavoitteita ja olivatko he harkinneet alanvaihtoa. Koulutuksen kehittämisen näkökulmasta vastaajat arvioivat, millaiset valmiudet koulutus antoi työelämään ja minkä verran he arvioivat eri tekijöiden vaikeuttaneen työllistymistä. Lopuksi heiltä kysyttiin avoimilla kysymyksillä, mitä he pitivät koulutuksessa hyvänä ja mitä he siinä kehittäisivät.

Kysely lähetettiin opintonsa 2011-2014 aloittaneille henkilöille, jotka opiskelivat tai olivat opiskelleet taloushallinnon suuntautumisvaihtoehdossa. Tutkimusjoukko koostui 276 henkilöstä, joista puolet olivat valmistuneita ja puolet opiskelijoita. Tutkimusjoukkoon kuuluvilta vastauksia saatiin yhteensä 128, joten vastausprosentiksi tuli 46 %. Vastausprosenttia voi pitää kohtuullisena ja tuloksia melko luotettavina. Pitää kuitenkin huomioida mahdolliset vääristymät.

Mielestämme tärkeimpinä tutkimustuloksina voidaan pitää sitä, kuinka hyvin valmistuneet ja valmistumassa olevat ovat työllistyneet ja että työllistyminen on tapahtunut jo varhaisessa vaiheessa. Se kertoo koulutuksen laadukkuudesta. Taloushallintoalan työtilanne vaikuttaa Oulun seudulla olevan hyvä, vaikka toisaalta osa vastaajista koki alueellisen työmarkkinatilanteen haasteelliseksi. Harjoittelun merkitystä koulutuksessa ei voi vähätellä, sillä sen voisi olettaa olevan paras väylä työllistymiseen opintojen aikana. Tuloksissa yllätti se, että lähes kolmannes vastaajista oli harkinnut alanvaihtoa, ja että se oli opiskelijoilla yleisempää.

Koulutuksessa hyvinä asioina pidettiin käytännönläheisyyttä, asiantuntevaa opetusta, joustavuutta, ammattiopintoja, monipuolisuutta sekä harjoittelua ja muuta yritysyhteistyötä. Eniten kehitettävää olisi digitalisaation hyödyntämisessä niin sähköisten järjestelmien käytössä kuin opetuksen järjestämisessä. Toisaalta niitä asioita, joita opetuksessa pidettiin hyvänä, toivottiin myös kehitettävän.

Koulutuksessa kannattaisi panostaa ammattiopintoihin, sillä niitä pidettiin tärkeinä. Taloushallinnon sähköisten järjestelmien käytön lisääminen opetuksessa voisi tehdä opintoja käytännönläheisemmiksi, kun tehtävät muistuttaisivat enemmän työelämää. Yksittäinen ammattikorkeakoulu ei pysty vaikuttamaan harjoittelun määrään, mutta muunlaista yritysyhteistyötä on mahdollista lisätä.

Olemme tutkimuksen tuloksiin tyytyväisiä. Vastausprosentti oli 46 %, eli lähes puolet kyselyn vastaanottaneista vastasi siihen. Oletuksemme oli, että vastausprosentti jäisi alhaisemmaksi, kuten kyselytutkimuksissa usein on tapana. Toisaalta aiheen saattoi olettaa kiinnostavan vastaajia, mikä myös yleensä lisää vastausten määrää. Vastauksissa kuitenkin yllätti se, että valmistuneilta saatiin enemmän vastauksia kuin opiskelijoilta. Kyselyssä oli myös jonkin verran avoimia kysymyksiä ja olemme tyytyväisiä, että vastaukset olivat laadullisesti hyviä. Niistä huomasi, että vastaajat olivat selvästi miettineet asiaa. Kaikki kysymykset olivat pakollisia ja avoimiin kysymyksiin tuli vain muutama tyhjä vastaus. Opinnäytetyön aihe kiinnosti selkeästi muitakin opiskelijoita, mikä näkyi runsaana osallistujamääränä ohjausseminaarissa.

Opinnäytetyön tulosten perusteella Oulun ammattikorkeakoulussa taloushallinnon opetuksessa kehitettävää olisi digitaalisuuden hyödyntämisessä, niin opetuksen järjestämisessä kuin taloushallinnon sähköisten järjestelmien käytössä. Verkko-opintoja voitaisiin hyödyntää myös päiväryhmässä opiskelevien osalta. Perinteistä lähiopetusta ei kuitenkaan saa unohtaa. Olisi myös syytä miettiä, olisiko sähköisiä taloushallinnon järjestelmiä mahdollista hyödyntää esimerkiksi kursseilla tehtäviin harjoituksiin enemmän kuin tällä hetkellä. Perustaidot täytyy hallita, mutta etenkin syventävissä ammattiopinnoissa tulisi miettiä, voisiko sähköisiä järjestelmiä hyödyntää jo tunneilla tehtävissä harjoituksissa. Mikäli mahdollista, olisi syytä esitellä myös useampia taloushallinnon sähköisiä järjestelmiä ja niiden eri toimintaperiaatteita.

Vastaajat toivoivat harjoittelua enemmän, sillä sitä pidettiin hyvin tärkeänä osana opintoja. Toivottiin myös, että se sijoitettaisiin enemmän opintojen loppuvaiheeseen, jolloin työllistyminen harjoittelupaikkaan olisi helpompaa. Vastaajat toivoivat myös enemmän projekteja yritysten kanssa, jotta jo opiskeluaikana saataisiin luotua enemmän yhteyksiä työelämään. Yksittäisen ammattikorkeakoulun voi olla haasteellista vaikuttaa harjoittelun määrään, mutta työelämälähtöisiä projekteja voidaan lisätä helpommin.

Vaikka moni piti koulutusta käytännönläheisenä, monen mielestä sitä voisi vielä lisätä käyttämällä esimerkkejä oikeista yrityksistä. Opetussuunnitelmassa erityisesti ammattiopintoja pidettiin hyvinä.

Vastaajat olivat myös valmiita korvaamaan ensimmäisen vuoden yleispäteviä opintoja ammat-
tiopinnoilla. Lisäksi vastaajat toivoivat, että aiempi osaaminen ja koulutus huomioitaisiin esimerkiksi
hyväksilukujen avulla ja siinä, mitä opintoja voi valita. Monimuoto-opiskelijat toivoivat myös lä-
hiopintoja enemmän.

Nykymuotoiset suuntautumisvaihtoehdot poistuvat ja taloushallinnon koulutus uudistuu. Jatko-
hittämiseksi on tehdä taloushallinnon osaamispolun suorittaneita koskeva tutkimus, kun sieltä
on valmistunut useampi ryhmä. Näin nähtäisiin, miten opintojen rakenteen muutos on vaikuttanut
opiskelijoiden mielipiteeseen koulutuksesta sekä työllistymiseen.

Opinnäytetyön aihe oli hyvin mielenkiintoinen ja tartuimme siihen välittömästi, kun opettaja tarjosi
aihetta. Alkuun pääseminen oli kuitenkin hidasta ja aiheen rajausta tuntui myös haasteelliselta. Ai-
heen rajausta jouduttiin muuttamaan aloitusseminaarin jälkeen, kun kävi ilmi, että samaan aikaan
oli tekeillä opinnäytetyö taloushallinnon tradenomien osaamisesta ja osaamistarpeista. Näin ollen
meidän opinnäytetyöstä jäi pois työnantajien näkökulma. Koska opinnäytetyö painottui kyselytutki-
mukseen ja vastausten analysointiin, oli tietoperustan tekeminen vaikeaa. Haasteellisuutta lisäsi
se, että aihe oli rajattu taloushallinnon tradenomeihin, joista ei suoranaisesti löydy tilastotietoja esi-
merkiksi työllisyydestä. Aiheen rajauksen vuoksi erityisen vaikeaa oli löytää soveltuvia kirjallisuus-
lähteitä, joten aluksi vaikutti, että lähteissä korostuvat sähköiset lähteet. Ohjausseminaarissa saa-
dun palautteen myötä aiheen rajausta tietoperustaan helpottui ja näin ollen myös kirjallisia lähteitä
löytyi helpommin.

Oli tiedossa, että opinnäytetyö valmistuisi melko verkkaisella tahdilla, mutta alkuperäinen aikatau-
lutus piti. Tietoperustan tekeminen oli vaativampaa ja vei enemmän aikaa kuin olimme ajatelleet,
minkä vuoksi ohjausseminaari viivästyi. Myös kysely lähetettiin noin kaksi viikkoa suunniteltua myö-
hemmin. Vastausten analysointi sujui kuitenkin odotettua nopeammin ja näin lopullinen aikataulu
saatiin pitämään. Opinnäytetyö opetti ennen kaikkea projektinhallintataitoa ja aikataulusta. Vaikka
työ oli ajoittain hyvin stressaavaa, oli tulosten analysointi hyvin mielenkiintoista. Koska kuuluimme
itsekin tutkimusjoukkoon, oli oltava tarkkana, etteivät omat ennakkosenteet vaikuttaisi kyselylo-
makkeen tekemiseen tai tulosten analysointiin.

Olemme myös tyytyväisiä, että teimme opinnäytetyön parityönä. Molemmat toivat esille erilaisia
näkökulmia ja päätöksiä tehdessä pystyi neuvottelemaan parin kanssa. Työtaakka myös jakautui
kahdelle ja mielestämme onnistuimme töiden jakamisessa melko hyvin. Tietoperustaa oli helpompi

jakaa, mutta analysointi oli parempi tehdä yhdessä. Alussa pidimme kuukausittaisia palavereita, mutta opinnäytetyön edistyessä pidimme palavereita vähintään kerran viikossa. Ennen tapaamista olimme sopineet, mitä kumpikin valmistelee tapaamista varten. Yhteistyötä varmasti helpotti se, että koko opintojemme ajan olimme tehneet erilaisia ryhmätöitä yhdessä, joten tunsimme toistemme työtavat ja myös arvosanatavoitteemme olivat samanlaiset. Ainoa haaste tuntui olevan yhteisen ajan löytäminen.

Uskomme, että toimeksiantaja on tyytyväinen siihen, että työ valmistui sovitussa aikataulussa. Mielestämme tutkimukseen tuli riittävästi vastauksia, jotta vastauksia voidaan arvioida luotettavasti, ja työ on kattavasti analysoitu. Kartoitimme vastaajien työtilannetta ja toimme esiin, mikä koulutuksessa on tällä hetkellä hyvää ja mitä siinä tulisi kehittää.

LÄHTEET

Ammattibarometri 2017. Arvioinnissa mukana olevat ammatit (*ISCO ammattiluokitus*). Viitattu 15.1.2017. https://www.ammattibarometri.fi/Arviointi_muokkaus.asp?kieli=fi&vuosi=16ii

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry 2016. Ammattikorkeakoulujen maisterikoulutus osaamisen uudistajana ja kansallisena koulutusinnovaationa. Viitattu 5.5.2017. <http://arene.fi/sites/default/files/PDF/2016/YAMK-RAKE/Ammattikorkeakoulujen%20maisterikoulutus%20osaamisen%20uudistajana%20ja%20kansallisena%20koulutusinnovaationa-raportti.pdf>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2016. Pohjois-Pohjanmaan Ammattibarometri, II / 2016. Viitattu 15.1.2017.
https://www.elykeskus.fi/documents/10191/15476626/Alueelliset_ammattibarometri_II_2016.pdf/be7785b3-fdab-4f8b-9b3e-aa633b5613f3

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2015. Pohjois-Pohjanmaan Ammattibarometri, III / 2015. Viitattu 15.1.2017.
https://www.elykeskus.fi/documents/10191/7742049/Ammattibarometri_III_2015_Seutukunnat.pdf/579b4eef-e180-420d-a0a9-60d60809e90d

Hakonen, M., Eklund, I. & Roos, M. 2016. Taloushallinnon taitajaksi. 6. uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uudistettu painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Ihantola, E., Leppänen, P. & Kuhanen, H. 2016, Yrityksen kirjanpito - perusteet ja sovellusharjoitukset. 3. laitos, 1. painos. Helsinki: Gaudeamus.

Ikäheimo, S, Malmi, T. & Walden, R. 2016 Yrityksen laskentatoimi. 6. uudistettu painos, Helsinki: Talentum Pro.

Jokinen, J. 2016. SRV Groupin Ilkka Pitkänen: Laskentatoimi vaatii nyt moniosaamista. Tilisanomat 4/2016, 14-19.

Jyväskylän yliopisto, Humanistis-yhteiskuntatieteellinen tiedekunta 2012. Koulutukseen liittyvää terminologiaa D. Viitattu 7.5.2017. <https://www.jyu.fi/hytk/fi/laitokset/solki/tutkimus/projektit/kiapo/termipankki/D>

Kaleva 2017. Oamk LABs -koulutukselle kansainvälinen tunnustuspalkinto. Viitattu 6.5.2017. <http://www.kaleva.fi/uutiset/oulu/oamk-labs-koulutukselle-kansainvalinen-tunnustuspalkinto/758387/>

KEHA-keskus (ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus) 2017. Ammattinetti: Kirjanpitäjä. Viitattu 21.5.2017. http://www.ammattinetti.fi/ammattit/detail/318_ammatti?link=true

Lahti, S. & Salminen, T. 2014. Digitaalinen Taloushallinto. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Mäkinen, O. 2016. Taloushallinnon digiloikalla lisää kilpailukykyä. Saldo 1/2016, 21.

Metsä-Tokila, T. 2016. Toimialapäällikkö, Varsinais-Suomen ELY-keskus. Videohaastattelu. Viitattu 29.1.2017. <https://www.youtube.com/watch?v=nuMZTIlbu4k&feature=youtu.be>

Opetushallitus 2016. Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala ammattikorkeakoulussa. Opintopolku.fi. Viitattu 4.12.2016. <https://opintopolku.fi/wp/ammattikorkeakoulu/mita-amkssa-voipiskella/yhteiskuntatieteiden-liiketalouden-ja-hallinnon-ala/>

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017. Ehdotus laadullisen työllistymisen lisäämiseksi korkeakoulujen rahoitusmalleihin 1.1.2019 alkaen. Viitattu 19.3.2017. <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79311/okm08.pdf?sequence=9>

Oulun ammattikorkeakoulu 2014. Nuorten tutkintoon johtavan koulutuksen hakijamäärät sekä valittujen alimmat pistemäärät kevään 2014 yhteishaussa. Viitattu 3.12.2016. http://www.oamk.fi/docs/hakijalle/hakutoimisto/materiaalia_sidosryhmille/hakijamaarat_ja_pisteet-k2014.pdf

Oulun ammattikorkeakoulu 2016a. Kevään 2016 yhteishaku. Viitattu 8.12.2016. http://www.oamk.fi/files/1714/7619/4465/Pisteet_kevat2016_yhteishaku.pdf

Oulun ammattikorkeakoulu 2016b. Opetussuunnitelma, Liiketalouden tutkinto-ohjelma, Taloushallinnon suuntautumisvaihtoehto. Sisäinen lähde. Viitattu 10.12.2016. https://oiva.oamk.fi/tieto/opiskelusta/opintojen_suunnittelu/opas/koulutusohjelmat/?sivu=ops&lk=s2014&code=30162

Oulun ammattikorkeakoulu 2016c. Opetussuunnitelma, Liiketalouden tutkinto-ohjelma, Oikeuden ja hallinnon suuntautumisvaihtoehto. Sisäinen lähde. Viitattu 10.12.2016. https://oiva.oamk.fi/tieto/opiskelusta/opintojen_suunnittelu/opas/koulutusohjelmat/?sivu=ops&lk=s2014&code=30161

Oulun ammattikorkeakoulu 2016d. Opetussuunnitelma, Liiketalouden tutkinto-ohjelma, liiketoimintaosaamisen suuntautumisvaihtoehto. Sisäinen lähde. Viitattu 10.12.2016. https://oiva.oamk.fi/tieto/opiskelusta/opintojen_suunnittelu/opas/koulutusohjelmat/?sivu=ops&lk=s2014&code=30160

Oulun ammattikorkeakoulu 2016e. Tradenomi (AMK), liiketalous. Viitattu 12.9.2016. <http://www.oamk.fi/fi/koulutus/amk-tutkintoon-johtava-koulutus/tradenomi-liiketalous/>

Oulun ammattikorkeakoulu 2017a. Yrittäjyys. Viitattu 6.5.2017. <http://www.oamk.fi/fi/koulutus/opiskelu-ja-elama/yrittajyys/>

Oulun ammattikorkeakoulu 2017b. Yrityshautomo. Viitattu 6.5.2017. <http://www.oamk.fi/fi/koulutus/opiskelu-ja-elama/yrittajyys/yrityshautomo/>

Oulun ammattikorkeakoulu 2017c. Tradenomi (ylempi AMK), yrittäjyys ja liiketoimintaosaaminen. Viitattu 15.2.2017. <http://www.oamk.fi/fi/koulutus/yamk-tutkintoon-johtava-koulutus/tradenomi-ylempi-amk-yrittajyys-ja-liiketoimintaosaaminen/tradenomi-ylempi-amk-yrittajyys-ja-liiketoimintaosaaminen/>

Oulun ammattikorkeakoulu 2017d. Tradenomi (ylempi AMK), yrittäjyys ja liiketoimintaosaaminen. Viitattu 15.2.2017. <http://www.oamk.fi/fi/koulutus/yamk-tutkintoon-johtava-koulutus/tradenomi-ylempi-amk-yrittajyys-ja-liiketoimintaosaaminen/>

Oulun ammattikorkeakoulu 2017e. Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot (Master). Viitattu 5.5.2017. <http://www.oamk.fi/fi/koulutus/yamk-tutkintoon-johtava-koulutus/>

Oulun ammattikorkeakoulu 2017f. Yrittäjyyden ja liiketoimintaosaamisen tutkinto-ohjelma (90 op). Viitattu 5.5.2017.

<http://www.oamk.fi/opinto-opas/ylemmat/index.php?koulutus=yli2017s&lk=s2017&alasivu=ops>

Oulun ammattikorkeakoulu 2017g. Opetussuunnitelma, Liiketalouden tutkinto-ohjelma, Taloushallinnon suuntautumisvaihtoehto. Sisäinen lähde. Viitattu 7.5.2017. https://oiva.oamk.fi/tietoa_opiskelusta/opintojen_suunnittelu/opas/koulutusohjelmat/?sivu=ops&lk=s2014&code=30162

Oulun yliopisto 2017. Oulun yliopiston kauppakorkeakoulu, maisteritason erillisvalinta. Viitattu 15.2.2017.

http://www oulu.fi/sites/default/files/content/Maisteritason%20erillisvalinta_2017_OyKKK_1.pdf

Patentti- ja Rekisterihallitus 2017. Tutkintojen hyväksymisvaatimukset. Viitattu 14.2.2017. https://www.prh.fi/fi/tilintarkastusvalvonta/tutkinnot/tilintarkastajatutkinto_ohjeet/tutkintojenhyvaksymisvaatimukset.html

Rautio-Väliheikki, S. 2017. Palveluesimies työnvälityksen palvelulinja. Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto. Sähköpostikeskustelu 26.1.2017. Tekijän hallussa.

Reinikainen, U. 2016. Lehtori, Oulun ammattikorkeakoulu, liiketalouden yksikkö. Haastattelu 15.11.2016.

Stenbacka, J. & Söderström, T. 2016. Palkanlaskenta. 5. uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Taloushallintoliitto 2016. 24 tilitoimistoa auktorisoitiin, Sisäinen lähde. Viitattu 19.12.2016. <https://taloushallintoliitto.fi/ajankohtaista/24-tilitoimistoa-auktorisoiitiin-20052015>

Taloushallintoliitto 2017. Sähköpostiviesti 12.2.2017. Tekijän hallussa.

Taloushallintoliitto 2017. Hyväksymisvaatimukset vuoden 2017 KLT-tutkintoon. Viitattu 14.2.2017. <https://taloushallintoliitto.fi/klt-ph/klt/klt-tutkintoon-haku/hyvaksymisvaatimukset-vuoden-2017-klt-tutkintoon>

Taskila, T. 2016. Opiskelijapalveluassistentti. Oulun ammattikorkeakoulu, Teuvo Pakkalan Kadun kampus. Sähköpostikeskustelu 14.10.2016. Tekijän hallussa.

Tikkanen, L. 2017. Opiskelijapalveluassistentti. Oulun ammattikorkeakoulu, Teuvo Pakkalan Kadun kampus. Sähköpostikeskustelu 20.3.2017. Tekijän hallussa.

Tilastokeskus 2016b. Tutkinnon suorittaneiden pääasiallinen toiminta vuoden kuluttua valmistumisesta koulutusalan ja asuinmaakunnan mukaan 2007 - 2014 muuttujina Koulutusaste, Koulutusala, Sukupuoli, Asuinmaakunta, Vuosi ja Pääasiallinen toiminta. Viitattu 20.11.2016. http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__kou__sijk/010_sijk_tau_101.px/table/table-ViewLayout1/?rxid=1a6fb6fc-9036-4520-8a08-4528ff9b6515

Tilastokeskus 2016a. Vastavalmistuneet työllistyivät edellistä taantumaa heikommin. Viitattu 4.12.2016. http://tilastokeskus.fi/til/sijk/2014/sijk_2014_2016-01-26_tie_001_fi.html

Tradenomiliitto TRAL ry 2016. Tradenomitutkinto. Viitattu 3.12.2016. <http://www.tral.fi/tietoa-trade-nomeista/tradenomitutkinto/>

Tradenomiliitto TRAL ry 2015. Jäsentutkimus 2015. Viitattu 3.12.2016. http://www.tral.fi/site/assets/files/1197/tral-jasentutkimus2015_webversion.pdf

Trapesti Oy 2017. Trapesti pähkinänkuoressa. Viitattu 6.5.2017. <http://www.trapesti.fi/>

Työ- ja elinkeinoministeriö 2016a. Syksyn 2016 toimialojen näkymät: Liike-elämän palvelut – kasvu jatkuu. Viitattu 3.12.2016. http://www.temtoimialapalvelu.fi/files/2689/liike-elaman_palveluiden_nakymat_syksy_2016.pdf

Työ- ja elinkeinoministeriö 2016b. Kuvaus: Työnvälitystilasto. Viitattu 18.1.2017. http://tem.fi/documents/1410877/2176669/Kuvaus_maalis16.pdf/228480ae-892f-4a80-b7b6-3b2a3988fe48

Työ- ja elinkeinoministeriö 2017. Toimiala Online tietopalvelu. Viitattu 18.1.2017. <http://www2.toimialaonline.fi/>

Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto 2016a. Toimiala Online: Taulukko: 1220. Työnhakijat koulutuksen, sukupuolen ja ikäryhmän mukaan ELY-keskuksittain/maakunnittain kk:n lopussa. Viitattu 16.1.2017.

[http://www2.toimialaonline.fi/?bmark=../DATABASE/TYOMINISTERIO/010_KK_LOP/TO_1220E&lang=FI&q=Kuukausi:2011*;Marraskuu;2012*;Marraskuu;2013*;Marraskuu;2014*;Marraskuu;2015*;Marraskuu;2016*;Marraskuu%22ELY-keskus\(k\):12*;%22Sukupuoli::ALL%22Ik*228;ryhm*228;t:20-24*;v.;25-29*;v.%22Ty*246;Ilisyysskoodi:?XX*;%22Koulutus\(4\):?6311*;%22muuttajat:Ty*246;nhakijoita*;laskentap*228;iv*228;n*228;&case=db](http://www2.toimialaonline.fi/?bmark=../DATABASE/TYOMINISTERIO/010_KK_LOP/TO_1220E&lang=FI&q=Kuukausi:2011*;Marraskuu;2012*;Marraskuu;2013*;Marraskuu;2014*;Marraskuu;2015*;Marraskuu;2016*;Marraskuu%22ELY-keskus(k):12*;%22Sukupuoli::ALL%22Ik*228;ryhm*228;t:20-24*;v.;25-29*;v.%22Ty*246;Ilisyysskoodi:?XX*;%22Koulutus(4):?6311*;%22muuttajat:Ty*246;nhakijoita*;laskentap*228;iv*228;n*228;&case=db)

Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto 2016b. Toimiala Online: Taulukko: 1220. Työnhakijat koulutuksen mukaan ja heistä vastavalmistuneet seutukunnittain kk:n lopussa. Viitattu 19.1.2017.

[http://www2.toimialaonline.fi/?bmark=../DATABASE/TYOMINISTERIO/010_KK_LOP/TO_1220S&lang=FI&q=Kuukausi:2011*;Marraskuu;2012*;Marraskuu;2013*;Marraskuu;2014*;Marraskuu;2015*;Marraskuu;2016*;Marraskuu%22Seutukunta:?171*;%22Ty*246;Ilisyysskoodi:?XX*;%22Koulutus\(4\):?6311*;%22Valmistuminen:Kaikki*;yhteens*228;;Vastavalmistuneet%22muuttajat:Ty*246;nhakijoita*;laskentap*228;iv*228;n*228;&case=db](http://www2.toimialaonline.fi/?bmark=../DATABASE/TYOMINISTERIO/010_KK_LOP/TO_1220S&lang=FI&q=Kuukausi:2011*;Marraskuu;2012*;Marraskuu;2013*;Marraskuu;2014*;Marraskuu;2015*;Marraskuu;2016*;Marraskuu%22Seutukunta:?171*;%22Ty*246;Ilisyysskoodi:?XX*;%22Koulutus(4):?6311*;%22Valmistuminen:Kaikki*;yhteens*228;;Vastavalmistuneet%22muuttajat:Ty*246;nhakijoita*;laskentap*228;iv*228;n*228;&case=db)

Vilkka, H. 2015. Tutki ja kehitä. 4. uudistettu painos. Jyväskylä: PS-Kustannus.

SUUNTAUTUMISVAIHTOEHDON OPETUSSUUNNITELMA 2014-2015

PERUSOPINNOT										60
Perusopintojen tavoitteena on antaa opiskelijalle laaja-alainen yleiskuva asianomaisen tehtäväalueen asemasta ja merkityksestä yhteiskunnassa, työelämässä ja kansainvälisesti, perehdyttää opiskelija asianomaisen tehtäväalueen yleisiin teoreettisiin perusteisiin ja viestintään sekä antaa hänelle ammatin harjoittamisen ja ammatillisen kehityksen kannalta tarpeellinen kielitaito. (Vararehtorin päätös 24.2.2014 § 16)										
OPINTOVUOSI	1		2		3		4		5	
LUKUKAUSI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	op
PAKOLLISET PERUSOPINNOT										60
K1001LI	Oppijana ammattikorkeakoulussa	3								3
K1234LI	Työyhteisöosaaminen		3							3
K1009LI	Yritysjuridiikka I	3								3
K1235LI	Kansantalous ja talouden kansainvälistyminen		4							4
K1114YY	Green Thinking		3							3
K1003LI	Liiketoimintaosaamisen perusteet	3								3
K1007LI	Markkinoinnin perusteet	6								6
K1236LI	Laskentatoimen perusteet	6								6
K1237LI	Yrittäjyys ja innovaatiot		3							3
K1238LI	Verotuksen perusteet		3							3
K1239LI	Asiantuntijaviestintä	3								3
K1240LI	Affärssvenska 1		3							3
K1241LI	Introduction to Business English and Conversation		6							6

K1242LI	Talousmatematiikan perusteet		4								4
K1243LI	Tietotekniikka työvälineenä 1	4									4
K1244LI	Tietotekniikka työvälineenä 2		3								3
Studies Abroad											
Ulkomaanopintoja voidaan hyväksilukea/korvata perusopintoihin henkilökohtaisen opintosuunnitelman mukaisesti.											
+ AMMATTIOPINNOT											90
Ammattiopintojen tavoitteena on perehdyttää opiskelija asianomaisen ammatillisen tehtäväalueen keskeisiin ongelmakokonaisuuksiin ja sovellutuksiin sekä niiden tieteellisiin tai taiteellisiin perusteisiin siten, että opiskelija kykenee itsenäisesti työskentelemään tehtäväalueen asiantuntijatehtävissä, kehitystyössä ja yrittäjänä. (Vararehtorin päätös 24.2.2014 § 16)											
OPINTOVUOSI		1		2		3		4		5	
LUKUKAUSI		1	2	3	4	5	6	7	8	9	op
PAKOLLISET AMMATTIOPINNOT											87
K1256LI	Kirjanpidon peruskurssi			6							6
K1257LI	Kirjanpidon jatkokurssi				6						6
K1259LI	Konsernitilinpäätös						3				3
K1260LI	Tilintarkastuksen perusteet						4				4
K1264LI	Johdon laskentatoimi				6						6
K1265LI	Yrityksen talouden ohjaus						4				4
K1258LI	Yrityksen talouden analysointi ja suunnittelu						4				4
K1263LI	Yritysrahoituksen perusteet						4				4
K1262LI	Palkanlaskenta				4						4
K1261LI	Taloushallinnon atk-sovellukset				3						3

K1266LI	Työelämälähtöinen projekti					3			3
K1267LI	Vero-oikeus			6					6
K1325LI	Työoikeuden perusteita taloushallinnolle			3					3
K1336LI	Yhteisölainsäädäntö			4					4
K1247LI	Liiketoiminnan suunnittelu ja liiketoimintaprosessit			5					5
K1246LI	Liiketoimintasuunnitelma				6				6
K1248LI	Neuvottelu- ja vuorovaikutustaito				3				3
K1346LI	Ekonomisvenska				3				3
K1128LI	Financial English			3					3
K1269LI	Tutkimuksellinen kehittäminen					4			4
K1253LI	Johdatus opinnäytetyöhön					3			3
VALINNAISET AMMATTIOPINNOT									3
Näitä opintojaksoja voi valita myös vapaasti valittaviin opintoihin.									
K1270LI	Tilintarkastuksen jatkokurssi						3		3
K1271LI	Sisäinen tarkastus				3	3			3
K1276LI	Yhdistyksen ja asunto-osakeyhtiön talous						3		3
K1114LI	Julkistalous ja laskentatoimi				6	6			6
K1122LI	Julkishallinnon tarkastustehtäviä				3	3			3
K1273LI	Yritysrahoituksen jatkokurssi						3		3
K1275LI	Palkanlaskennan jatkokurssi						3		3
K1278LI	Toimitusketjun hallinta SAP toiminnanohjausjärjestelmällä						4		4
K1343LI	Insolvenssioikeuden perusteet				3	3			3
K1335LI	Työ- ja sopimusoikeus					6			6

+ VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT										15
OPINTOVUOSI	1		2		3		4		5	
LUKUKAUSI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	op
Opinnot voivat olla 1) oman koulutusohjelman ammattiopintoja tai vapaasti valittavia opintoja, 2) vieraiden kielten opintoja, 3) valmentavia opintojaksoja, 4) oman yksikön muiden koulutusohjelmien opintoja, 5) Oamk:n muiden yksiköiden opintoja tai 6) muissa ammattikorkeakouluissa (esim. virtuaaliopinnot) tai yliopistossa suoritettuja opintoja.										
K1345LI	Taloushallinnon tietojärjestelmäkehitys					3				3
K1101LI	Yritysverotuksen erityiskysymyksiä					3				3
Y00044F	Demola -projekti									3
K1098LI	Arvopaperisijoittaminen					3				3
K1090LI	EU-osaaminen					4				4
K1099LI	Finanssialalla toimiminen					3				3
K1112YY	Graafinen suunnittelu						4			4
K1123LI	Immateriaalioikeuden ajankohtaiset kysymykset			3		3				3
K1014IB	International Marketing			4						4
K1307LI	Laadullisen tutkimuksen jatkokurssi						3			3
K1100LI	Liike-elämän tapatietous						3			3
K1286LI	Liiketoiminnan kannattavuusmatematiikkaa		5		5					5
K1094LI	Luova kirjoittaminen				3		3			3
K1102LI	Onnistuneeseen työhöön					3				3
K1131TK	Organisaation tietoturva						3			3
K1344LI	Sopimusoikeutta liiketalouden osaajille			3						3
K1091LI	Tiedottaminen					3				3

K1212LI	Tilastollisen tutkimuksen jatkokurssi					3				3
K1096LI	Viestintävalmiudet ja esiintymistaito					3				3
Englannin kieli										
K1245LI	English at Work						3			3
K1124LI	English Business Communication				3		3			3
K1126LI	International Business Negotiations				4		4			4
K1128LI	Financial English						3			3
K1129LI	Professional Writing Skills						3			3
K1185LI	Marketing English				3				3	3
K1186LI	Studying Business News						3			3
K1187LI	Vocabulary Management and Oral Practice						3			3
K1301LI	Practical Management Skills				3				3	3
Espanjan kieli										
K1188LI	Espanjan alkeiskurssi I	4		4						4
K1189LI	Espanjan alkeiskurssi II		4		4					4
K1190LI	Espanjan jatkokurssi I	4		4						4
K1191LI	Espanjan jatkokurssi II		4		4					4
K1134LI	Espanjan keskustelukurssi						3			3
K1337LI	Espanjaa työelämän tilanteissa I			3						3
K1338LI	Espanjaa työelämän tilanteissa II				3					3
K1192LI	Espanjan kirjallinen ilmaisu							3		3
Ranskan kieli										
K1194LI	Ranskan alkeiskurssi II	4		4						4

K1193LI	Ranskan alkeiskurssi I		4		4					4
K1195LI	Ranskan jatkokurssi I	4		4						4
K1196LI	Ranskan jatkokurssi II		4		4					4
K1197LI	Ranskaa työelämän tilanteissa I			4				4		4
K1198LI	Ranskaa työelämän tilanteissa II				4		4			4
K1199LI	Ranskaa liike-elämän suullisissa tilanteissa			4				4		4
Ruotsin kieli										
K1145LI	Affärskommunikation				3		3			3
K1146LI	Samtal om det aktuella				3		3			3
K1213LI	Marknadsför på svenska				3		3			3
Saksan kieli										
K1169LI	Saksan alkeiskurssi I	3		3						3
K1170LI	Saksan alkeiskurssi II		3		3					3
K1171LI	Saksan jatkokurssi			3				3		3
K1150LI	Liikesaksan perusteet				3		3			3
K1015LI	Geschäftsdeutsch	3		3						3
K1016LI	Geschäftliche Kommunikation		3		3					3
K1172LI	Deutsch für berufliche Situationen			3				3		3
K1152LI	Gesprochenes Deutsch				3		3			3
K1153LI	Saksan kielioppi		3		3					3
K1154LI	Saksan kirjallinen ilmaisu						3			3
Venäjän kieli										
K1200LI	Venäjän alkeiskurssi I	4		4						4
K1201LI	Venäjän alkeiskurssi II		4		4					4
K1202LI	Venäjän jatkokurssi I	4		4						4

K1203LI	Venäjän jatkokurssi II		4		4						4
K1204LI	Delovoj russkij jazyk			4				4			4
K1205LI	Delovoj partner Rossiija				4		4				4
K1206LI	Venäjän kielen puhuminen			4							4
K1207LI	Venäjän kertauskurssi		5		5						5
Japanin kieli											
K1208LI	Japanin alkeiskurssi 1, osa 1	3		3							3
K1209LI	Japanin alkeiskurssi 1, osa 2		3		3						3
Kiinan kieli											
K1164LI	Basic Chinese I	5		5							5
K1165LI	Basic Chinese II		5		5						5
Valmentavat opinnot											
Opiskelija voi halutessaan valita valmentavia opintojaksoja täydentämään perusosaamistaan opintojen alussa. Sisällytetään vapaasti valittaviin opintoihin. Y00021E on pakollinen opiskelijoille, jotka lähtevät vaihtoon.											
K1004YY	Matematiikan valmentava opintojakso	3									3
K1005YY	Englannin valmentava opintojakso	3									3
K1006YY	Ruotsin valmentava opintojakso	3									3
K1139YY	Tietotekniikan valmentava opintojakso	3									3
Y00021E	Orientation to Student Exchange										3
+ AMMATTITAITOA EDISTÄVÄ HARJOITTELU											30
Harjoittelun tavoitteena on perehdyttää opiskelija ohjatusti erityisesti ammattiopintojen kannalta keskeisiin käytännön työtehtäviin sekä tietojen ja taitojen soveltamiseen työelämässä. Harjoittelun tai osan harjoittelusta voi suorittaa myös ulkomailla. (Vararehtorin päätös 24.2.2014 § 16)											

Harjoittelu tulee pääsääntöisesti suorittaa yrittäjyysakatemiassa.

OPINTOVUOSI	1		2		3		4		5	
LUKUKAUSI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	op
K1140YY	Harjoittelu: yleisharjoittelu				10					10
K1141YY	Harjoittelu: ammatti-harjoittelu I				10					10
K1142YY	Harjoittelu: ammatti-harjoittelu II				10					10
+ OPINNÄYTETYÖ										15
Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää ja osoittaa opiskelijan valmiuksia soveltaa tietojaan ja taitojaan ammattiopintoihin liittyvässä käytännön asiantuntijatehtävässä. (Vararehtorin päätös 24.2.2014 § 16)										
OPINTOVUOSI	1		2		3		4		5	
LUKUKAUSI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	op
K1003YY	Opinnäytetyö					5	10			15
+ OPINNOT YHTEENSÄ										210

Lähde: Oulun Ammattikorkeakoulu 2017g, viitattu 7.5.2017.

1. Sukupuoli: *

- ☐ Nainen
- ☐ Mies
- ☐ Jokin muu / en halua määritellä

2. Ikä: *

2 merkkiä jäljellä

3. Oletko jo valmistunut taloushallinnon tradenomiksi? *

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

4. Opintojen *

aloitusvuosi _____

valmistumisvuosi / arvioitu valmistumisvuosi _____

5. Oletko tällä hetkellä töissä? *

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei
- ☐ En ole työskennellyt valmistumisen jälkeen

6. Oletko työskennellyt koulutustasi vastaavassa työssä? *

☐ Kyllä

☐ Ei

Kyllä-vastauksesta siirtyminen kysymykseen numero 9.

7. Jos et ole koulutustasi vastaavassa työssä, mitä töitä teet / olet tehnyt?

8. Minkä arvelet syyksi sille, ettet työskentele koulutustasi vastaavassa työssä? *

Siirtyminen kysymykseen numero 14.

9. Saitko koulutustasi vastaavia töitä: *

☐ jo opintojen aikana

☐ 0-3 kk valmistumisen jälkeen

☐ 3-6 kk valmistumisen jälkeen

☐ 6-12 kk valmistumisen jälkeen

☐ yli vuosi valmistumisen jälkeen

10. Kuinka paljon sinulla on työkokemusta koulutustasi vastaavasta työstä? *

☐ 0-3 kk

☐ 3-6 kk

- ☐ 6-12 kk
- ☐ yli vuosi
- ☐ yli 2 vuotta
- ☐ yli 3 vuotta
- ☐ yli 4 vuotta

11. Mikä on / oli työnimikkeesi työskennellessäsi koulutustasi vastaavassa työssä (esim. kirjanpitäjä, reskontranhoitaja)? *

12. Millaisia työtehtäviä sinulle kuuluu / on kuulunut? *

- ☐ Kirjanpito
- ☐ Palkanlaskenta
- ☐ Reskontra
- ☐ Laskutus
- ☐ Tilintarkastus
- ☐ Verotus
- ☐ Johdon laskentatoimi
- ☐ Muut taloushallinnon työt, mitkä?

- ☐ Muut kuin taloushallinnon työt, mitkä?

13. Mistä päin sait koulutustasi vastaavia töitä? *

☐ Ahvenanmaa – Åland

☐ Etelä-Karjala

☐ Etelä-Pohjanmaa

☐ Etelä-Savo

☐ Kainuu

☐ Kanta-Häme

☐ Keski-Pohjanmaa

☐ Keski-Suomi

☐ Kymenlaakso

☐ Lappi

☐ Pirkanmaa

☐ Pohjanmaa

☐ Pohjois-Karjala

☐ Pohjois-Pohjanmaa

☐ Pohjois-Savo

☐ Päijät-Häme

☐ Satakunta

☐ Uusimaa

☐ Varsinais-Suomi

☐ Ulkomailta, mistä?

14. Oletko jatkokouluttautunut tai harkinnut jatkokouluttautumista? *

- ☐ Kyllä. Mitä opintoja?

- ☐ Ei

15. Millaisia uratavoitteita sinulla on? *

16. Oletko harkinnut alan vaihtoa? *

- ☐ Kyllä. Miksi?

- ☐ Ei

17. Arvio asteikolla 1-5, millaisena pidät koulutuksen antamia työelämävalmiuksia.

1=Erittäin huono 2=Huono 3=Melko huono 4=En osaa sanoa 5=Melko hyvä 6=Hyvä
7=Erittäin hyvä *

1 2 3 4 5 6 7

Erittäin huono ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ Erittäin hyvä

18. Arvioi asteikolla 1-7, miten seuraavat tekijät ovat vaikeuttaneet työllistymistäsi.

1=Ei lainkaan 2=Vain vähän 3=Jonkin verran 4=En osaa sanoa 5=Melko paljon 6=Paljon
7=Erittäin paljon *

1 2 3 4 5 6 7

Työkokemuksen puute

○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

Puutteellinen uraohjaus ja -neuvonta

○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

Kontaktien/suhdeverkostojen puute	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Tutkinnon/suuntautumisen heikko tunnettuus	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Tutkinto ei tarjonnut kelpoisuutta toivomaani työhön	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Alan heikko työmarkkinatilanne	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Alueellinen työmarkkinatilanne	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

19. Mitä pidit koulutuksessa hyvänä? *

20. Mitä kehittäisit koulutuksessa? *
